این کتاب یوسف زلیخای جامی بمبلغ پانزده تومان ...

[illegible]

دانش آموز

فرهنگ

آستان قدس رضوی

[illegible]

اول ندارد

۱۵۲۳۰

آستان قدس

کتابخانه آستانقدس

اسم کتاب: یوسف زلیخای جامی

مصنف

مؤلف: ملا عبدالرحمن جامی

خطی: شکسته نستعلیق ...

چاپی

سال چاپ یا تحریر ۱۳۵۳ عدد اوراق ۱۵۲

جزء کتب ادبیات شماره خصوصی

شماره عمومی ۱۵۲۳۰ شماره قبض

واقف ... تاریخ وقف ۱۳۵۴

طول ۱۶/۸ عرض ۱۰/۵ شماره صفحات

این کتاب یوسف و زلیخا جامی به مبلغ پانزده قران ...

[illegible]

اول ندارد

۱۵۲۳

آستان قدس

کتابخانه آستانقدس

اسم کتاب: یوسف زلیخای جامی

مصنف:

مؤلف: ملا عبدالرحمن جامی

خطی: شکسته نستعلیق ۱۵ سطر ۴ ستون دار

چاپی:

سال چاپ یا تحریر: ۱۲۵۳ — عدد اوراق: ۱۵۲

جزء کتب: ادبیات — شماره خصوصی:

شماره عمومی: ۱۵۲۳ — شماره قبض:

واقف: خریداری از ... نیشابوری — تاریخ وقف: ۱۳۶۴

طول: ۱۶/۸ — عرض: ۱۰/۵ — شماره صفحات:

وصیت [illegible] / قیام آمد [illegible]

بلندی [illegible] همت بلندی / به پستی [illegible]

[illegible] کبر [illegible] / کنه آمد [illegible] خوار

[illegible] / [illegible] در [illegible]

[illegible] لطف [illegible] / کنه [illegible]

[illegible] / [illegible]

[illegible] آفتاب / که ذره ذره [illegible]

[illegible] / اگر صد ره [illegible]

مراد [illegible] / مراد از پستی و بلندی

[illegible] / [illegible]

[illegible] / طلب در راه او [illegible]

[illegible] / [illegible]

[illegible] / فلک [illegible]

[illegible]

[illegible] / پس [illegible]

[illegible] / [illegible]

[illegible] / که [illegible]

[illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible]

همه [illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible]

رخ زرد عاشقان فروزنده به
میان زاد در [illegible] راحت دیگر به

چه والد کسی که [illegible] بدرجه کارند
همه تن ز روشنده [illegible] گذارند

اگر دم [illegible] مشتری را باشد
دلش کش نقش [illegible] آب شد

عیان [illegible] سازی
بهر یک روی [illegible] هزار

حلقه [illegible] در یک نقش زلف
غذای [illegible] آب [illegible] زلف

کم [illegible] رنگ [illegible] کن
رخ [illegible] جهت [illegible] کن

[illegible] دیگر [illegible] کاری
یک خواهد [illegible] جوان [illegible]

[illegible] است
بر [illegible] جواد کوی [illegible]

بود نقش دل [illegible] شد
که [illegible] نقشبندی

[illegible] نقش [illegible]
بیا [illegible] قسم [illegible]

[illegible] پروانه [illegible] آتش
بر دل [illegible] لب [illegible] شکر

تخت [illegible] نشان [illegible]
که از [illegible] دانا [illegible] سرا

زلوح [illegible] چشم [illegible]
رخ [illegible] زن [illegible]

[illegible] مصنوع [illegible]
لب [illegible] مشغول [illegible]

[illegible] کار [illegible] دار
[illegible] کار [illegible]

دم آخر که کس [illegible] است
[illegible] کار [illegible]

[illegible] از [illegible] روی [illegible]
[illegible] چشم [illegible]

خداوند از هستی [illegible] بودم
[illegible] بودم

نخست از [illegible] گردی
نقد [illegible]

ضعف [illegible] بهار [illegible]
[illegible]

[illegible] نقش [illegible]
[illegible]

[illegible] یکی [illegible]
[illegible]

[illegible] گم [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

بدان [illegible] از [illegible] کرم [illegible]
چه [illegible]

ز دستانهای نقشش خوش آمد / [illegible] بار جز عمل نیک
در آن کشتی که ما هستیم راکب / در رحمت سوی ما گشای را
از آن ره چون [illegible] دکان ما را / ما [illegible] [illegible]

چو آن [illegible] که دادم داده [illegible] / فزون از [illegible] چشم [illegible]
تو [illegible] کارم ساز کردی / در رحمت بر دم باز کردی
کرمهای که کردی از حد بیشتری / [illegible] سر بلندی
[illegible] سر [illegible] / گشتی [illegible] چشم [illegible] بستم
نام [illegible] / دلم از [illegible] جوش داری
[illegible] / نهادی [illegible] پایم
[illegible] / [illegible] کل [illegible] کشته
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]

ز گلکلم گر چه [illegible] خطا / گر از [illegible] [illegible]
خط عفو [illegible] از آن حرف خطا کش / چه ظلم [illegible] [illegible]
که آدم من وفا [illegible] / ز لب [illegible] دل [illegible]
چه غنچه [illegible] دل [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] خندان / [illegible]
چه [illegible] در صد دانه [illegible] / [illegible]
چه غنچه [illegible] / [illegible]
گنه من اگر از حد [illegible] / چه باران [illegible]
اگر [illegible] صد [illegible] گناهم / [illegible]
اگر باشد [illegible] گناهم / [illegible]
به هر [illegible] که کردم [illegible] / کنون [illegible]
خیال روی [illegible] دیده ام / [illegible]

نظر کرد سوی [illegible] رقم کرد
سرشک آب بر روی کاغذ [illegible]

دو چشم [illegible] دور [illegible] است
همین است آخر دم [illegible]

رسان [illegible] به عمر [illegible]
ازین [illegible] دار [illegible]

[illegible] حرف
زهمش حلقه در کمر [illegible]

[illegible] لوح و قلم [illegible] حرف [illegible] شد
از آن سر حلقه ملک و ملک شد

درین دیر [illegible] است [illegible]
همه [illegible] از [illegible] کاش

به [illegible] است [illegible] صلصال [illegible]
سر [illegible] او [illegible]

[illegible] احمد [illegible]
[illegible] ز هستی

زنام احمد [illegible] سرا
دل و جان [illegible]

چو نام احمد است [illegible] شد
کرم [illegible] شد

کرم [illegible]
کرم [illegible]

[illegible] سر [illegible]
رخ [illegible] الله [illegible]

[illegible]

چو او [illegible] در [illegible]
ز مهر [illegible] صبح [illegible]

[illegible] کشتی [illegible] نوح
[illegible] کشتی [illegible] نوح

خلیل [illegible] نسیمی [illegible] گل
[illegible] شد [illegible]

مسیح [illegible] قدم [illegible]
کلیم [illegible] شعله [illegible]

مصر [illegible]
غلامی [illegible] رخ [illegible]

در آن وادی [illegible]
[illegible] هم [illegible] بود

[illegible] از [illegible] سر [illegible]
[illegible] اصطفا [illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
چه [illegible]

[illegible]
[illegible]

در او [illegible] شد [illegible] طوق حلقه [illegible]
جهان [illegible]

[illegible] قلم
رخ [illegible]

[illegible] خط [illegible]
[illegible] خط [illegible]

خلال سرو دی از تب به لرزه | جهان از سایه سرو دی آباد
ز نسایه بود پیوسته با او | زمین و آسمان در سایه او
نشان پای او [illegible] | ندید ار جان کسی بر قفای او
ملک [illegible] زمین را پایه دارش | بنده [illegible] در پای سایه دارش
[illegible] | بمشی [illegible]
[illegible] خشم [illegible] | چه [illegible] صاحب [illegible]
دلش [illegible] در حقه [illegible] | سخن شد [illegible] جان [illegible]
که دنیا [illegible] علم [illegible] | [illegible] آمد [illegible]
چه [illegible] کاری | نشد ظاهر [illegible] کار جاری
کجا در راه او [illegible] | که تا [illegible] دردی [illegible]
دو دل [illegible] جانی [illegible] | دلش [illegible] غم [illegible]
شرح [illegible] | [illegible]

ز قدر او [illegible] لیلة القدر | ز نور او [illegible] لیلة القدر
[illegible] اش [illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] جرخ [illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] | گران [illegible]
[illegible] | سرای [illegible]
چه دولت [illegible] | [illegible] دولت [illegible]
[illegible] | زمین را [illegible]
دلش [illegible] | [illegible] چشم [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] | که [illegible]
[illegible] | [illegible]

برای سیر راه عزمت کردم آهنگ
براق برق سیر آوردم آهنگ

[illegible] خوش [illegible]
برنده [illegible] فرخ [illegible]

چه نقش [illegible] گردنی
چه فکر [illegible] گیتی نوردی

نه دست کس عنان او بسوده
نه از پای رکابش گشته گرده

چو از [illegible] دار [illegible]
[illegible] راه [illegible]

چو آن شد [illegible]
از آن [illegible]

شد از [illegible] کرد [illegible]
که سبحان الذی اسری بعبده

زدودش آن براق گرم [illegible]
ز مکه تا به اقصی در دمی [illegible]

روانش [illegible]
[illegible] حلقه [illegible]

در آن مسجد امام انبیا شد
صف [illegible] اشراف [illegible]

در آنجا شد [illegible]
چو [illegible] کرد [illegible]

کشیدش [illegible]
[illegible] تمامی

و در آنجا شد [illegible]
عطارد [illegible] عطارد [illegible]

[illegible] بر [illegible]
ز جام [illegible] خوش [illegible]

چو در [illegible] شهنشه [illegible]
گرفت از نعل [illegible]

[illegible] لعل [illegible]
شد از [illegible]

[illegible] حدوث [illegible]
و [illegible] اندیشه [illegible]

[illegible] از لعنت [illegible]
[illegible]

[illegible] دیدن [illegible]
مپرس از [illegible]

[illegible] گنبد [illegible]
فرو بند از [illegible] لب [illegible]

[illegible] کلامی [illegible]
[illegible]

[illegible] راز [illegible]
زبان [illegible] گنبد [illegible]

[illegible]
و [illegible]

[illegible] جان عالم
[illegible]

[illegible] للعالمین [illegible]
[illegible]

مرغ کی ای لاله سر از چمن — چه نرگس چه [illegible]
گردن آور سر از زرد نمای — که زردی [illegible]
شاه و [illegible] — زرد [illegible] ما [illegible]
ببین در [illegible] عنبر [illegible] — لب در [illegible] کافوری [illegible]
فرداور [illegible] سر از [illegible] — فلک [illegible]
[illegible] طاقی انجلاس [illegible] — شکر [illegible] از [illegible]
جهان دره کرده فرش [illegible] — چه فرش [illegible]
ز چهره [illegible] در صبح [illegible] — [illegible] جای ره [illegible]
[illegible] دستی [illegible] — [illegible] دلدار [illegible] داد [illegible]
[illegible] در [illegible] — [illegible] ده جنگ [illegible]
[illegible] ان به که [illegible] — [illegible] لب [illegible]
[illegible] ان [illegible] — [illegible] کردی از [illegible]
[illegible] شکر [illegible] دم — [illegible] عشق [illegible] جان [illegible]

[illegible] — دل چون [illegible] سوزان [illegible]
[illegible] اشک از چشم [illegible] آب — [illegible] است [illegible]
[illegible] از ان [illegible] — [illegible] چشم [illegible] ازان [illegible]
[illegible] دارم — [illegible] تر [illegible] برهم
[illegible] — ز چهره [illegible] آتش [illegible]
[illegible] — در [illegible]
[illegible] — [illegible] مرا [illegible]
[illegible] از [illegible] — ز دم از دل [illegible]
[illegible] — [illegible] جان [illegible]
[illegible] خود [illegible] — ببین دریا [illegible]
[illegible] — [illegible] دست [illegible]
[illegible] — [illegible] از [illegible]
[illegible] از [illegible] — [illegible] که [illegible]

چه چهل روز رستاخیز خیزد / بآتش آبروی ما بریزد
کند با این همه کم [illegible] / ترا از دین شفاعت خواهی ما
چه چوگان سر فکنده [illegible] گوی / بمیدان شفاعت [illegible]
بحسن اهتمام کار ما ساز / طفیل دیگران یابد تمامی

کتاب فقر را دیباچه آراست / سواد [illegible] حاضر است
کسی چون او ز روح [illegible] / ز نقش [illegible] نقشبند [illegible]
چه فقر از قبای پادشاهی آمد / بنا بنهد عبید اللهی آمد
بفقر از [illegible] لطفش [illegible] / بزرگ خرقه [illegible] قبا کرد
ز دور [illegible] هر کس [illegible] / ردای [illegible] در [illegible]
جهان [illegible] گشته [illegible] / [illegible] در آن [illegible]
از آن دانه که [illegible] / [illegible] آمد [illegible]
هر آن [illegible] / که [illegible] راه [illegible]

دل [illegible]

ز دین [illegible] / بدان عالم [illegible]
زمین [illegible] گشت خاک [illegible] / [illegible] کشش اندر [illegible]
[illegible] خاکی [illegible] / بدانش [illegible]
اگر [illegible] فغفور [illegible] / [illegible]
بهر جا [illegible] / برسم کار [illegible]
اگر [illegible] / شود [illegible]
[illegible] فضل [illegible] / ز [illegible]
ملک [illegible] / [illegible]
[illegible] چون داری [illegible] / بدان [illegible]
که گر جان [illegible] بسیط [illegible] / بحکمه [illegible]
ز حرمت [illegible] لعل [illegible] / که [illegible]
کمال روح اعظم [illegible] / [illegible]
مقام خاصه [illegible] / [illegible]

دلش بحریست ز اسرار الهی　　درین یک قطره از بحر [illegible]

بحکمش چون در اندر بحر [illegible]　　بحکمش قطره چون آید [illegible]

چه بخشد بهر یک ذره زر نیم　　به بندد دیده دل از دو عالم

که عید [illegible] چند گلی مست　　دران در [illegible] ای اندر [illegible]

نمیرد زر [illegible] در [illegible] لادست ارت　　اگر طیبی را اگر کم [illegible] ارت

کند زر [illegible] از جوشش [illegible]　　به بندد از روی آن چشم تر نیم

چه گیرد قطره از بحر تا خیز　　ز بحرش که بود آگاه [illegible] تمیز

خوشا آن کو سر در خاک او [illegible]　　دل و جان بسته فتراک او [illegible]

همه پرها [illegible] سر به ارت　　همه در نور [illegible] در [illegible] ارت

مبادا سایه [illegible] جهان [illegible]　　ز نقدش ذره ها [illegible] نور

سخن [illegible] از [illegible] گشت　　به بهشتش باد [illegible]

[illegible] فرزندان بهشتش　　[illegible] صدق [illegible]

جهان آینه مقصودش [illegible]　　دران از ذره هم مشهود [illegible]

جهانی [illegible] ارواح و [illegible]　　بود [illegible] آتش

بود [illegible] ولدین [illegible] معانی　　چو عقل [illegible] شناس [illegible]

درین [illegible] اعلی　　جهان [illegible]

ز [illegible] طاق [illegible]　　ز دو چشم [illegible]

خوشا [illegible] زر [illegible]　　به [illegible]

[illegible] صد چشم دارد [illegible]　　که چشم [illegible]

[illegible] ارست روشن چشم عالم　　[illegible] ارست [illegible]

بحسن و خلق لطف و حلم [illegible]　　[illegible] در [illegible]

[illegible] کرم [illegible]　　کریم ابن الکریم ابن الکریم

سپهر [illegible] اجلی [illegible]　　کمینه [illegible] فلک [illegible]

[illegible] نوال آورده [illegible]　　کمینه [illegible]

[illegible] شد [illegible] کم　　[illegible] شه [illegible]

برون ده لمعه از رخسار تابان
بهشتی شمع خود خورشید در بر

چه گشته از تعش ترتیب گلزن
جهان را کرده جنت خرم از دیدش

ز بزم ملک تن را اگر چه روا نیست
بفال از تیغ دیگر هم جدا نیست

دو صد جان از پی ترجمان شکر
کند قطع از زبان حلقه خنجر

بی صد محنت جگر ...
شود قلب ... تیز پرواز

درین مشهور شاخ ... هر بند
اگر شاخ گوزن را کند بند

کند شیر ژیان ... عدلش
به پنجه بخشد از ... رها

کمان ... ابرش آن ...
بود ... از ... آهوی ...

از ... در حلق ... انداز
به شهر ... عرب ... انداز

بیارد ... از درج ...
که در ... ز ... دگر تیز

چه ... ابی ... بر ... خورد
... سوزد

برنده ای محنت ... ...
تبارک ... ظل اللهی ...

فلک ... در جای ...
زمین ... از ... ...

خرابات را عالم ... در
را ... که ... دم ...

مخصوص ... چرخ اندیشش
زبان را ... محرم ...

رابش آن ... از روی ...
بتعریف ... معرف

جهان را ... ... هستی
مبادا ... ام ... ...

دگر شهباز ... ظفر
بلطف ... طفیلش ...

چو در حلق ... و ...
... زد عشقی ...

درین ... که ... ازدر
فلک ... ...

در آن خلوت که هستی بی نشان بود
بکنج نیستی عالم نهان بود

وجودی بود از نقش دویی دور
ز گفتگوی مایی و تویی دور

جمالی مطلق از قید مظاهر
بنور خویشتن بر خویش ظاهر

دلارا شاهدی در حجله غیب
مبرا دامنش از تهمت عیب

نه با آیینه رویش در میانه / نه زلفش را کشیده دست شانه
صبا از طره‌اش نگسسته تاری / ندیده چشمش از سرمه غباری
رخش ساده ز هر خطی و خالی / ندیده هیچ چشمی زو خیالی
نوای دلبری با خویش می‌ساخت / قمار عاشقی با خویش می‌باخت
ولی زانجا که حکم خوبرویی است / ز پرده خوبرو در تنگ‌خویی است
نکورو تاب مستوری ندارد / چو در بندی سر از روزن برآرد
نظر کن لاله را در کوهساران / که چون خرم شود فصل بهاران
کند شق شقه گلریز خارا / جمال خود نماید آشکارا
ترا چون معنیی در خاطر افتد / که در سلک معانی نادر افتد
نیاری از خیال آن گذشتن / دهی بیرون ز گفتن یا نبشتن
چو هر جا هست حسن اینش تقاضاست / نخست این جنبش از حسن ازل خاست
برون زد خیمه ز اقلیم تقدس / تجلی کرد بر آفاق و انفس
ز هر آیینه‌ای بنمود رویی / بهر جا خاست ازوی گفتگویی

ازو یک لمعه بر نور ملک تافت / ملک سرگشته خود را چون فلک یافت
همه سبوحیان سبوح گویان / شدند از بیخودی سبوح جویان
ز غواصان این بحر فلک فلک / برآمد غلغل سبحان ذی الملک
ازان لمعه فروغی بر گل افتاد / ز گل شوری بجان بلبل افتاد
رخ خود شمع ازان آتش برافروخت / بهر کاشانه صد پروانه را سوخت
ز نورش تافت بر خورشید یکتاب / برون آورد نیلوفر سر از آب
ز رویش روی خود آراست لیلی / ز هر مویش ز مجنون خاست میلی
لب شیرین شکرریز بگشاد / دل از پرویز برد و جان ز فرهاد
سر از جیب مه کنعان برآورد / زلیخا را دمار از جان برآورد
جمال اوست هر جا جلوه کرده / ز معشوقان عالم بسته پرده
بهر پرده که بینی پردگی اوست / قضا جنبان هر دل بردگی اوست
بعشق اوست دل را زندگانی / بعشق اوست جان را کامرانی
دلی کو عاشق خوبان دلجوست / اگر داند وگر نه عاشق اوست

هلا ای لشکری تو نامداری / که از ناعاشقی روی نگردی
که هیچ لشکری عشق تو را ده / از او سر پرده در تو لرزد
تو را با غم ز آغوش سینه آرا / تو را دیده دادار اشکی را
چه لشکر بیکاری غم هم تو / به شبها کج هم کعبه اوست
من تو در میان کاری دارد / اگر سهو ده بیداری ندارم
غمش کس چه پیدا دارد / زبان و زبان دل یا دارد
ای دل که هم در عشق هستم / که این کعبه شد اشتم هستم

دل فارغ ز درد عشق دل نیست / تن بی درد جز آب و گل نیست
ز عالم روی آور در غم عشق / که باشد عالمی خوش عالم عشق
غم عشق از دل کس کم مبادا / دل بی عشق در عالم مبادا
فلک سرگشته از سودای عشق / جهان پر فتنه از غوغای عشق
اسیر عشق شو تا آزاد باشی / غمش در سینه نه تا شاد باشی

[illegible]

می عشقت دهد گرمی و مستی / دگر افسردگی و خودپرستی
اگر مجنون نه خورد از جام این می / که او را در جهان آن نام کی
هزاران عاقل و فرزانه رفتند / ولی از عاشقی بیگانه رفتند
نه نامی ماند از ایشان نه نشانی / نه در دست زمانه داستانی
بسی مرغان خوش‌الحان شکر قند / که خلق از ذکر ایشان لب ببستند
چو اهل دل ز عشق افسانه سازند / حدیث بلبل و پروانه گویند
بگیتی گر چه صد کار دگر هست / همین عشقت رهاند از خودی‌ها
متاب از عشق رو گر خود مجازست / که آن بهر حقیقت کارسازست
به لوح اول الف بی تا نخوانی / ز قرآن درس گفتن کی توانی
شنیدم شد مریدی پیش پیری / که باشد در سلوکش دستگیری
بگفت ار پا نشد از عشق آزاد / برو عاشق شو آنگه پیش من آی
که بی جام می صورت کشیدن / نیاری جرعهٔ معنی چشیدن
ولیکن باید در صورت نمانی / وزین پل زود خود را بگذرانی

چه حالی روی در میدان نهادن
نشاید سر بپای استادن

بجمله مرکبان بودم درین در
براه عاشقی بودم سبک بر

چو آوازه مشکین نافه دیده
طبع عاشقی نافهم بر بره

چه ما در رقلم بستان نهاده
رخ رخساری عشقم شیر داده

اگر چه سربلندی من اکنون اشرا
بسته ران ذوق عشقم در صحرا

به پیری رخ ولادت حال آیش
دید بر من دادم این سر آن

که جامی حال شری در عاشقی مر
سبک روحی کن دم عاشقی مر

شور درش آتش زنی دستان
که تا شد دار تو در عالم نیست

انگشت عیسی ز کلک تیره رایت
که حال از چار دری ها بدی

چه از عشق این نه آید که بشنم
استقبال ز برون رخ بنشم

بجان کشتم کرد فرمانی تنی را
نهادم رسم نو بیچارگی را

برانم کر خدا ادریس بخشد
که کلکم مینوی تحسین بخشد

تنم از شور عشق آن کهتر را
که سرد در عقل حیث کشته دا

درین دم در

درین چو بدر کنیسه افکنم گرد
کلم چشم گوا گک ریه النود

سخن را پایه رخان رسانم
که نبود از دو تا جست تمام

سخن دنیا چه ولولی عشق است
سخن بی ما ده ز عشق است

خرد با کار دنیا ری حال سحر
جهان را پادگاری حیران سحر

لعالم هر چه از نو و ز کهن زاد
چنین کو بر شخصه ان که سخن زاد

سخن را نه کاف ز نون دم از قدم زد
قلم بر صفحه هستی رقم زد

چه شد قاف قلم زان کاف نکو
کلک دار چشمه فواره خود

جهان ما آن که در ما لاد بستند
ز جوششهای آن فواره بستند

چو ران نقش کند این کهتر را
گلی ما شد بر کلک از ما سد

زند ما نفس دیس را ان
ز رونی آرد کلک آتش دید

کنند ره بر در دروازه گوش
شد بر قدم او چنگ بیش

کنند خط تا سمالش بیک
در از رود ان سر نا عجب است

کهی لب را نشاط از خنده آرد
گهی از دیده ام اندوه بارد

ازو خندان لب [illegible] و مهمان
وزو گریان شود لبهای خندان

چه رسم [illegible] عشق [illegible]
معاذ الله که دامن چینم از وی

بهیچ شغل گر باشد خبیرم
به پیرانه سر اکنون شغل کرم

دهم از دل [illegible] را [illegible]
نخندانم نگریانم جهان را

کهن شد دولت شیرین و خسرو
بشیرینی کنم خسروی نو

سر آمد نوبت لیلی و مجنون
کسی دیگر سر آید ساز کنون

چه طرح لطف سازم شکرها
ز حسن یوسف و عشق زلیخا

خدا از [illegible] چون [illegible]
ز حسن و [illegible] حالش بهم راز

چه [illegible] آن [illegible] منزل
نباشد کذب را امکان در آحد

نکرد [illegible] طار [illegible] راست [illegible]
دگر خود لذت آن را بیان ما

سخن را از نوری جز راستی نیست
جمال هر سخن با راستی هست

در آن [illegible] جنین [illegible]
کم لاف روشنی از روی [illegible]

چه صبح از نفس از عشق دم زد
ز خور بر آسمان زیر قلم زد

بصنعت گر بیارا را [illegible]
نگر دارد [illegible]

چرا دوری گزیند راستی و [illegible]
چه [illegible] نگردد [illegible]

ز دنیا راست [illegible]
[illegible] و [illegible] نشی [illegible]

رخ گلرنگ را گلگونه باید
کسی [illegible]

ز عشق آن [illegible] که [illegible]
جمالش [illegible]

ز خوبان هر کرا [illegible]
[illegible] یوسف [illegible]

نبود از عاشقان کس چون زلیخا
بعشق [illegible]

ز طفلی تا به پیری عشق ورزید
به شاهی و اسیری عشق ورزید

پس از پیری و عجز و [illegible]
چه بازش تازه شد [illegible]

یکی راه وفای عشق بسپرد
[illegible] را دو [illegible]

درین نامه سخن را [illegible]
ز [illegible] حرف [illegible]

بهر [illegible] که [illegible] سازم
بحکمت [illegible]

طمع دارم که گر ناگه شکسته / نگارین محبت‌نامه هشت
ستایند نامه‌سازان نامه‌ام / ست بخامه‌وش چو جم
بلا از تو در اگر یابد خطا / نیاید بر سر من با چو
بعذر آمدن زر اصلاح گر شد / اگر اصلاح شد ولی سر شود

گهر سنجان دریای معانی / ورق حلالان درج آسمانی
چنین تاریخ جهان گرداند آغاز / چنین داد از آدم خبر باز
که چون چشم جهان بینش گشاد باز / در آداد و لادوا در اجلوه راز
صنعوف باسمانش پیش / شد هر صفی در پایه خویش
صعوف ارتبا قایم در جا / نهاده در مقام سروری پا
گردی شیکره از جا / تماخ شوکت شاهی مباهی
شادی صف بگر جلالی / بهر شش دستور اول
همه لکام سی آن جمع الطار کرد / به هر جمعی تماشای دیگر کرد

بحکمش ...

بحکمش یوسف آمد چون که نا / به مهر خورشید اوج عزت نا
صد شمع انجمن ران جمع سما / میان جمع شمع باشمرا
جمال نسکران درش اوکم / جمال کردن تو خورشید اجسم
ردای دلبری افکند بر دوش / ردای خاکساری حقه بر دوش
کمال حسنش از از شه پرول / زعقل و عقل و صد پیسه پر دل
بر نیس خلعت لطف الهی / اثر یش تاج و فر پادشاهی
هنش مطلع تسبیح سعادت / شب اریش روز سبهادت
همه سعران ازش واوارس / ز ظلمتهای جهان از نیس
همه ز دواج تدشی السلم / علم ار کشید وادر جهود را
ورین بحر ابا جو شد دند / ملک در غلغل تسبیح و تهلیل
از آن جا و جلوه ان آدم بحار / اسد ان تعجب ز زلت
که بار ربی از درج ازلی / تماشا گاه شمشیر بی شوکت
برادر این یوسف لحر آه قیت / سلاطین و جمله جندین

خطاب آمد که نور دو دیده زینت ... فرح بخش دل غمدیده زینت
ز باغستان یعقوبی بهار لعبت ... ز صحرای خلیل الله غزال لعبت
ز کیوان کمر داود آبتاب حشمت ... زمین مصر باشد جای آتش حشمت
ز سنبل جو لاله که در روی عنبرینت ... حسد آمد ز خوبان جهانت
کنی در روی بلا آمده زاری ... ببخشش رحمه در لحظه داری
بگفت پیک اندر جهان کشوم ... زبان شکر احسانش جاری داریم
از آن چون لب که باشد دلبر آرا ... دو بخشش اول هر دو کبرا
چه نسخ عیان صبح ... ... خطا چون همه هستش نماید
بس لعل در وشن سوی جانش ... صفا بخشش دل برکه ... روشن
ز مهر خورشید گردش مهر داد ... بر این زمین بوسی بردار
چه گل از شوق ... شکفت ... چه بلبل ... دعا

درین دولت که صد رب پرستی ... زند هر کس نوبت کرسی

حقیقت را همه دوری ظاهر بست ... رهنمی بر جهان آورده بست
اگر عالم به سنگ دهر بارد ... انوار ... بارد
کرار کرد آن ... جزو خورشید ... کمر ... نقش ... محبت
زبستان آن چمن را رسیدند ... ز تاثیر بهار آن گل بخندد
چه آدم رحمت درین محراب بست ... نگاهش ثبت در محراب هشت
چه دیدی آسیم رفت گرد اغیار ... درین مجلس ...
چه شد درین ورس ... آسمان ... چو صبح افتاد درین ...
دعا فال ملک شد عرفه ... ... شد این ... خلیل ...
چه جان ... عولش حیدر آمد ... موفق شد درین ...
از ... شد اوره ... ... رود از راه ...
چه یعقوب از غم ... ... رحمت با هم کعبه ...
اقامت ز اعیان چو گل ... ... فشاندش ...
شما ز کو سعدش از بزم ... ... دران زاویه ...

پس سرو را زلف شب تازه داد — ولی زلف در پای عاشق [illegible]
چو زلف [illegible] تازه [illegible] — برخ شد پناه گر جان را [illegible]
دمید از [illegible] [illegible] — نمود از [illegible] جمال [illegible]
رکلرار خلیل [illegible] — قبای نازک [illegible]
بر آمد اختری از برج [illegible] — ز روی او منور چشم [illegible]
[illegible] — از و هم مریم [illegible]
عرق [illegible] شمیم [illegible] — از و رشک چمن صحرای [illegible]
زحال [illegible] بود بهره [illegible] درش را — ز شرح [illegible] کشتی [illegible]
[illegible] درش [illegible] — دمیدا [illegible] در [illegible]
گرامی [illegible] — زما دریا [illegible] هستی
[illegible] حال [illegible] — صدف [illegible]
[illegible] — نگار [illegible] بردرش [illegible]
درش [illegible] آرز — لبش [illegible] گفتار [illegible]

دل تنگم

دل [illegible] جان [illegible] — که [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
چو او کس [illegible] — [illegible]
چنان [illegible] جان [illegible] — [illegible] چشم [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] سخن [illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]

که گر شهزادگان کشورستانی
گرفتی گر کسی زان راه تو هم

بزرجامه بسیجی گردی
پس آنگه در زمین کش دردی

چو دزدان چون یعقوب نوبت فتاد
کمربار از میانش حیک شد

دران هنگام بر یوسف عیان بود
برو حکم شریعت این چنین بود

که دزدی هر که شد پای کش
گرفتی صاحب کالا اسیرش

دگر باره تند و برده اسیر
چه کرد آن داده نزدش کرد جا

برون شد چشم در دیدن شاد
پس از یک چند آن چشمش فرو بست

برو رشد جا چه یعقوب
[illegible]

بپیش او چو او
زغربت ان دیگر دی ربابش

به یوسف بود هر کاری که بودش
به یوسف بود با زاری که بودش

[illegible]
اگر خورشید شد

حکوم کان
که بیرون از حد [illegible] بود

مهی بود از سپهر [illegible]
از و گردون [illegible]

نه بر سپهر [illegible]
هزاران دیده [illegible]

چو [illegible] همه دیده [illegible]
که روی چشمها انجا سر

معدس [illegible] از حد [illegible]
[illegible]

چه ان [illegible] در این [illegible] گردد آرام
که روی [illegible] گرده [illegible]

دل یعقوب [illegible]
دگر گردش [illegible]

زلیخا که [illegible]
[illegible] عصمت [illegible]

[illegible]
گرفتار [illegible]

چه [illegible] عشق [illegible]
ز [illegible]

چنین گفت آن [illegible]
که در [illegible]

که در غربت زنی [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

ز حرفش تاج را اقبال [illegible] — زبانش تخت را پاینده [illegible]
فلک در حلقش از [illegible] — طرب [illegible] بند [illegible]
زلیخا نام [illegible] خرّی [illegible] — که با او از همه عالم [illegible]
[illegible] خرّی [illegible] — [illegible] گوهری [illegible]
نگنجد در بیان وصف جمالش — کنم طی [illegible] جمالش
ز سر تا [illegible] — شوم [illegible] صمصام [illegible]
ز [illegible] لعلش [illegible] — ز وصفش [illegible] در کمند [illegible]
[illegible] — گلستان [illegible] سر گشته
[illegible] آب [illegible] — ز [illegible] آب داده
[illegible] دام [illegible] — از [illegible] مشک [illegible]
هزاران [illegible] کرده [illegible] — نهاده فرق نازک در [illegible]
[illegible] — [illegible] کل [illegible]
[illegible] — [illegible]

هلالی

فلک در حالش کرده [illegible] — نهاده از [illegible]
ز طرف [illegible] — [illegible]
ز زلف [illegible] — [illegible]
ز جعد [illegible] از [illegible] حلقه [illegible] — الف داری کشیده [illegible]
فرو ده بر الف صفرهای را — که ده کرده [illegible] جهان [illegible]
شده [illegible] از لعل [illegible] — [illegible] ده [illegible]
گلستان ارم [illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
زنخدانش که سیم [illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
قرار دل [illegible] — که [illegible]
[illegible] گردش [illegible] — [illegible]
[illegible] سیم را — [illegible]

گلستان ها یکی چون غنچه زر
چو پیمانه خلاصه در عشق کاور

چو نار تازه پر در شکر یک شاخ
کف اندر شان یا گوهر یا ج

ز یاد روی گلیچ سیمش در لعل تو
عیار سیم پیش او در غل تو

پی نعو مران با گهر چون ...
دل با کان عالم او در عالم

گوهر و با کان گرد سیم ...
رگ جان با خبر نعو سپرده سرش

ز تا راح سران تاج ددم
به سا جدا بینش که بر سیم

کفش را حت بر پای گل ...
نهاده مرهمی بر دل ریش

هر ... در ده را ... شان قلمها
زده از مهر بر دلها رقمها

دل از هر ناکس ... خیل
هر ... ده ... هر ... بلا

سر سیح ... سر ... آورده تحه
زرد ور سیحه سر ... رشته

نثار ... هر ... پیوسته
گران ... شه پیوسته

سلیم چون لحه قائم گشته
سری ... قد ادا ده

سر کش گردی از اسیم سا ده
چه گوهر گوهر زیر او شاده

بران سری که گرانقدر آدمیش
ز دل ... حمیر اسرار حکمت

ز دست افشار در رسش حمش ...
بیاری سیم وصلت شاد رشید

در ر ناف ... الذی را او
بگوییم آنچه گفته ... ز

داده در حریم آن حرمگاه
حصار عظمتش ... داد

صحن نام رسالت قادر او که حر
ثنای حسن ...

بنا میرد نبو کلدسته تز ر
وصل از چشم ... بر سر

صفای او بمرد اخشر از ر
در آمد از ادب ... بر او

اراق الکه هم زانوی او شد
که فیض نور ... از ر ...

در ... کس که هم زانو نشد
... لب ... ز ل ... همند

قدم در لطف سرا رساق کم
چه او در لطف کس ...

جهان کوی ... رحمت دعا
قدم از ... هنجر ... رک

اگر ز چشم عاشق گردش ...
شدی پر آینه ... کف

... از در دل ... کرم
که چنانچه مرحوم صد کرم

ز نور چهره مهر و صف ان ریخت | که زیور را ز حاکش زیوری کرد
پر از گوهر نثار گوش آویزها | که در هر یک چراغ گوهری داشت
ز لعلش چون دو گوهر دو آویزه گوش | سمی گردار دل و جان لطف آویزش
اگر مستیش گوهر ریز گردان | شکر کنج حلاوت ریخت دامن
مرصع گوش شد از گوهر قطره | هزاران عقد گوهر را بها بود
ز لطفش گر گرفتی پاره رابت | که بارستی به بسیارش گرد دست
نیارم گفتش از در شر [illegible] | که شد حیران و در پای دیدار
سهی سرو [illegible] نشستی | ز دیبا و به پیر رومی حسینی
بهر در حلقه [illegible] | دو در گوش حلقه مصری نشانی
بهر دو در [illegible] کا فکند [illegible] | نهوی در گوش چو حلقه [illegible]
یکی سر دو بار [illegible] نشسته | چه مه هر دو در [illegible]
[illegible] تمام گشتی | [illegible] گرد آتش [illegible]
[illegible] | که در آغوش چون دلبری [illegible]

سهی سروان بالا دارش گوهر | پرستاران [illegible] گوهر
ز سیم آزادان بر اران حور زاد | [illegible]
نه هر که بر دوش [illegible] نشسته | نه گلناری [illegible] نشسته
نه زده عاشق و معشوق کس را | نه زده ره [illegible] کس را
نشسته چون نرگس [illegible] | سحر چون غنچه خندان شکفتی
به نیشش لعل شان خورده دهان | [illegible]
ولی فارغ ز لعل صبح دار | که [illegible]
[illegible] | [illegible]
کشش از لام [illegible] | [illegible]

شبی خوش [illegible] صبح [illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible]
در بستان [illegible] | [illegible] ز چشم [illegible]

رطب در درج یاقوتش عیسی … — زبان بسته جرس جنبان جرس را
نگاه از طرف گوشه حلقه دام — وزان حلقه زره در دامنش گم
ز شهپر … صبح گشته — زبانک صبح های خود دیده
ز لنگرهای کاخ شهریاری — صحاری سیر … گوشه کنار
ز سرداری کلاه … — خلاص گر کنارش … حلاب
فتاده از دو … دل … — بحرم خلاب … ستر …
نکرده … از کلک … — خورد … عصب …
رخ … ملها شکر … — شده در … شیرین شکر …
نگاه آتش چشم … عشق … — دلا چشم و دکان دل …
در آمد از درش که حلال — چه گویم حال …
… عالم … — … حلقه کرده غارت …
… سر حسن … — … نمک …
کشیده … از سر … — … آزادی …

زباد نخچیر زلفی چه زنجیر — … هر
فروزان … نور از … — مه و خور …
… از … ان ها — معنبر …
ز رخش های … — ز ابرو کرده آیینه …
نگاه … بیرها … — ز مژگان …
ز لعلش از … دیگر … — دهانش … شکر …
ز تری درش لعل رخشان — چه از … شفق …
سجده … نور … تخت — نمک از … شیرین …
ز حق چون سیبی از … — رطب …
نکو حال رخش از … — گرفته … زاغ
زمین … عدو … — رطب سیمی …
زلیخا … — … شاد
… صد … — …

ز حسن صورت و لطف شمایل / اسیرش شد [illegible] صاحبدل

گرفت از تاب مهرش در دل جای / [illegible] ز مهر آتشی در دل نهانش

نهانش آتشی در دل برافروخت / در آن آتش متاع صبر و دین سوخت

در آن حیرت [illegible] / [illegible] حال که [illegible]

ز طاق ابروش [illegible] / ز خواب [illegible] چشمش [illegible]

دل تنگ از دهانش [illegible] / زدودش [illegible] عقد گوهر [illegible]

رسیدش [illegible] از [illegible] / میانش را اگر [illegible]

[illegible] / [illegible] از [illegible]

رسید عشقش [illegible] / چنان کسی که [illegible]

[illegible] / که صورت [illegible]

[illegible] / در این صورت معنی [illegible]

از آن معنی اگر آگه بودی / [illegible] از [illegible] دل راه [illegible]

[illegible] در صورت [illegible] / شد [illegible] از معنی خبردار

[illegible] / ز صد [illegible] گرفت [illegible]

به صورت [illegible] / [illegible]

[illegible] داد که در صورت [illegible] / [illegible] دل [illegible]

[illegible] / [illegible]

سحر [illegible] / [illegible]

[illegible] دل [illegible] / [illegible] گل [illegible]

[illegible] از آب [illegible] / [illegible]

[illegible] در خواب [illegible] / دلش را از [illegible]

[illegible] در آن خواب [illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible] چشم [illegible]

[illegible] / [illegible]

نبود از کلک حرفش نشانی — چه غنچه شد فرو در خود نهانی
بر آن شد کز غم او شرح حالی — گریبان همچو گل بشکن ز هم [illegible]
ولیکن شرم [illegible] — ندانی صنوبری پیکرش
نهان می‌داشت رازش را ز دل — چه در کان لعل و لعل اندر دل
فرو می‌خورد حرف [illegible] حرف دل — نمی‌دارد ز شرمش یک شمه بیرون
زبانش [illegible] در شکر خند — لبش چون پسته شکر در صد گره بند
نظر [illegible] صورت [illegible] — ولی پیوسته دل را [illegible]
عنان دل ز دستش [illegible] — که هر جا بود آن دلبر [illegible]
دلش ز [illegible] در کام [illegible] — ز حسرت کاکلش [illegible]
بر دل [illegible] — در دلش کس آرامی ندارد
اگر گوید سخن [illegible] — دگر جز مرا دارد [illegible]
[illegible] — که تا از درد هجران [illegible]
شب آمد [illegible] — [illegible]

ازان رو در شب راه [illegible] — که آن [illegible]
چه [illegible] — [illegible]
ز تار [illegible] — [illegible]
ز [illegible] — [illegible]
خیال یار [illegible] — [illegible]
دلم [illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
اگر [illegible] — دگر [illegible]
[illegible] — [illegible]
خیالت [illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]

ز [illegible]

نه در سر بر کرم بادی وزیده
نه در پا بر کرم خاری خلیده

سبک عشق مرا از باد دادی
بر اندام خار در بستر نهادی

شبی تا زکتر از گلبرگ صد بار
جهان خلاف آدم در سر جات

آه [illegible] سحرگه کارش ابر [illegible]
سکایت با خیال [illegible]

چه [illegible] گر [illegible] بر [illegible]
سرشت [illegible] حسن [illegible]

[illegible] از [illegible] حسن [illegible]
کلوخ خشک را با [illegible]

[illegible] از گلبرگ تر [illegible]
بر [illegible] جان [illegible] سر [illegible]

[illegible] من [illegible]
سر [illegible] ای [illegible]

کمال عشق بر جان [illegible]
سپرداری نباشد کار [illegible]

چه سازد در در [illegible]
[illegible] دل [illegible] صد [illegible]

[illegible] حسن [illegible]
که [illegible] عشق را [illegible]

اگر [illegible] گردد پرده [illegible]
کند [illegible] از صد پرده [illegible]

زلیخا عشق [illegible]

زلیخا عشق را [illegible]
[illegible] چشم [illegible]

و لا سر [illegible] آن [illegible]
[illegible] دل [illegible]

[illegible] گر [illegible]
چه [illegible]

هر قطره که [illegible]
[illegible] و [illegible]

[illegible] دل [illegible]
[illegible]

[illegible] که [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible] کسی [illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible] همه [illegible] عشق است
[illegible]

ولیکن را به بیداری ندیده | بحالش گوش از آن قصه رسیده
همین بس تا ازو گمان کرد حالی | همی گوید همیشه قیل و قالی
ولی سر رشته‌اش ظاهر نمی‌شد | سخن هیچ چیز را چون می‌شد
از آن جمله فسونگر دایه داشت | که از افسونگری سرمایه داشت
براه عاشقی کار آزموده | گهی عاشق گهی معشوق بوده
شبی اندر زمین بوسید پیشش | بپا داور ز حد تنهای خویش
بگفت ای غنچه بستان شاهی | نگاری آرزو گل را نشانی
دلم خرم لبت پر خنده بادا | ز فرخ بخت فرخنده بادا
تو در باغ جمال آن تازه سروی | که گردد طوطی جانم تذروی
منم از بحر وفا آن چو یارم | که پروردت زناز در کنارم
رخت خار من بودم که دیدم | سر تیغ جفایت را بریدم
سر وقت نشستم از بهار و گلزار | که دلدارت نشستم ...
تماشا کرده دل گرد بستان | ز خار ... نصد ...

عذا از شیر دادم

غذا از شیر دادم شکرت را | بپروردم چو شاخ گل برویت
شبانه خواب در گهواره کردم | سحر شد زیب خوابت رها کردم
اگر یک قطره باران سرش بودی | چه چشم خشک در آغوش بودی
چه شد شاخ گلت سرو جوانان | به هنگامت چنین ...
به هر کارت چو خدمتکار بودم | به خدمت کار تو در کار بودم
به هر جا رفت سرو دلربایت | چو خادم همچو سایه در قفایت
چه شبها تا سحر بیدار بودم | چه چیدی سایبانت سر بیدارم
کنون هم در جمال کار من بودم | بدان صنعت ...
زمین را از دلت ... | ز خوبی ...
بگو اکنون در این کار ... | بگو کو ...
چنین افسرده در ... | چنین ها درد ...
گل سر ... | دم ...
ز حور ... | ز دل عاشق ...

کند باری ز بالین سر نمایش | زر دری گر چه باشد مح کاهش
زبیماری تنش بیش است تخت | رها کن کش دل اکه مش آید
ز بیهوشی خود هشیارش داد | ز حالات خوش بیدارش داد
زخا رد حالش حیران قرار | چو دایه چون آرد طرف را خواهد
که نادانسته و حسن حیست | که این نقش حروف از جهانیست
 | چرا دی راز را دل باید آید

با صد حسن ... ل ... کمشد | ستارت از دوش چو ل بیند کش شد
همیشه کار دل عالی کرو در ... | بحسن گفت ... روی ...
که تا بردی زدر کوه آ... | که مردم صورت رنجیا ... بند
که نیما بحسن شکل ودل آرا | زلیخا گفت روی را چه ما را
معاذ الله که گر ... ند شیر | شکر ریزد و شنیدا ید شیر
چرا باید بهر باز است ... | دگر گفت که این خوابست ...
مدس ...ان ر است ان ... | ... این خوابت اگر بار ...

بقدر دانم که هر روز تر از راه | کمر بر دستش برآمد گشت از ماه
اگر رسمال باشد در پشه | زند در ریشه جان آتش تیشه
بتسبیح و دعا خواهم حمایش | که آرام گزیند از آسایش
وگر باشد پری در کوه و بیشه | عزایم خواهم کارت دمیشه
به تسخیرش عزایم را بخوانم | کنم در شیشه و بند آتشش نم
وگر باشد زخیل آدمیزاد | ز رودی سازم از روی خاطر شاد
که باشد تو که صورت نگارد | ببند دل صدا بزرت نگارا
زلیخا چشم بر دارد آن مهر ما | فسون ز مهر داری ف دایه حیلا
همه دارد است کهش شیخ خانه | گرفت از گریه مهر را در ستاره
که کنج مقصدم بس نامداست | در آن کنج نباید الکلید است
چه درم با مدار مرگش نه | که با عشق بود هم آشنا نه
ز عشقا هست نامی مش بردم | ز مرغ من بدان نام هم کم
چه شرین است عیش تلخکامی | که مهر ... عشق ...

لا رفاکم

شمارند اهل دل این عشر را است | که کج‌ها کج بر اندر آن ما راست
دگر گفت آنکه هستی داد ایشان | سر دل کس این حال از خط خویش
گشا کار اگر بودی بدستم | که آتش ها زکرّان دادی بگسستم
مراد هر کار را در دست رشته | عنان احسان را در دست رشته
سر رشته بسته بر دل ها | که این محکم بر آن از نقش بر
اگر با دی و در دنیا آید | ز رشک اهل نقش محکم بکرد
چه دارد هر دو سر عشق محکم | فرو بسته از نصیحت کردم دم
نهاده لطف حالش در گفت | همه زان قصه مسکه بشکفت
دعا حق بود حاجت مدبر | حوالت کرد کارش را به تقدیر

خوش آن ازل کار او سرانجام عشق | زکار عاشق غافل کند عشق
در او ز چشمه بسته فرو رد | که صبر و هوش را در هم برزند
نماند هر دری ازو سلامت | شود کاری به او کرده ملامت

وفا

حال حالش ملامت کیش کرده | که عشقش از ملامت بیش کرده
ز لیلی هیچ مه مهری برستا | بسوز از ... که مهرش تشنه ...
هلال ابروی تیغ جمنده | شکسته از عشق ...
همی گفت الفلک من ... | [illegible]
مرا بست سرکشی دادی غمانم | کرا دو سرکشی ...
نهاده درد دلم از جهر ... | بحجله ...
به بیداری نگردد در سیم ... | نیابد ... که در خوابش ...
لشا الحک ... | که در روی ... نماند
نگه در چشم من ... آرام | [illegible]
مو بچشم شود از خواب بیدار | نیابد بار ... از خوابت ...
همی گفت این سخن ها ... از | رسیده حالش ...
بنا که زین حالش ... | [illegible]
هنوز رشش تن ... | ... روی حالش ...

همان صورتست که [illegible] زد مرد راه
در آمد با رخی زردش [illegible]

لطف حسن بر رخ زیبایش افکند
ز خار رحمت و سر در پایش افکند

زمین بوسید کای بهتر ز گلبندام
که هم صبرم ز دل بود و هم آرام

بدان صاحب که از [illegible] آفریدت
ز [illegible] الکشی [illegible] را فریبت

کلاه حسن جهان سروری داد
بلطف [illegible] جهان [illegible] داد

قدت را [illegible] جان [illegible]
لبت را یاقوت [illegible] جانست

[illegible] کیوان داد [illegible]
که [illegible] پهلوان [illegible] مندی

[illegible]
دلم [illegible]

[illegible]
بیا [illegible] لعل شکر بار

[illegible]
که تو را [illegible]

در [illegible] گوهری [illegible]
که [illegible]

گفتا [illegible]
ز جنس [illegible] عالم [illegible]

[illegible] دعوی که هستم [illegible] عاشق
دگر هستی [illegible] صادق

حق مهر و وفای من نگهدار
بهای حق [illegible] من نگهدار

مکن دزدان رسیده شکرت را
مکن الماس [illegible]

ترا [illegible] اگر [illegible] داغت
[illegible]

مرا هم دل بدام تست در بند
ز داغ عشق تو هستم [illegible] بند

ز لبی چون نمکدان [illegible]
ز لعل نوشخندان [illegible]

گرفت از نوری [illegible]
[illegible] کمان [illegible]

سری [illegible] ز جان [illegible]
جگر [illegible] جان [illegible]

بدانی اندوه [illegible] رسید
[illegible] درد دل [illegible] رسید

گلی صد [illegible]
ز صد [illegible]

زمام عقل [illegible] دل [illegible]
ز [illegible] مصلحت [illegible]

همی [illegible]
[illegible] دل [illegible]

گهی [illegible] روی [illegible]
گهی [illegible] زلفش [illegible]

پرستاران [illegible]
بگرد [illegible] حلقه بستند

اگر زان‌ها که بودی هیچ تقصیر / برون جستی ز حلقه راست چون تیر
وگر کردیش آن حلقه دامان / سوی برزن شدی سرو خرامان
اگر بندش نکردی غنچه کردار / چو گل بی پرده بر دیگر بازار
پدر زان واقعه چون گشت آگاه / براه خود شدی دامان درگاه
ببستی پری هر راهی که دیدی / هزار زنجیر بند بر سری بندید
هر گو بر جان ماری ارزر / که با شد مهره دار از زر و گوهر
بسیمین بازو قفش آن مار گرد گنج / درآمد حلقه زن چون مار در گنج
زلیخا بود گنجی چو بازاری / بود هر گنج را ناچار ماری
چو زرین ... زیر آن مهر جفت / ز دیده جهره می‌بارید و می‌گفت
مرا ای دل از عشق شیدا است / همان بسیدم از این عالم جدا است
سبک دستی چرا عمر گرامی / بمن بسیدم چرا با زندگانی
مرا چون دوست با ایما ماندست / بهیچ آمد شدن را راه نماندست
من بسته گران پای همت / من تنها بشغل دل جستم همت

از درد

فرو رفته است پای سرو در گل / ازان جنبش ندارد کشته مشکل
چه حکمت‌ها نهان بنهفته شب / که در بحرش نهنگان را نه غرقاب
مه ای دلبری زنجیرها بد / که در یک لحظه سوزیش جرم با
نشاند در اطراف جدا آن در شکر / که هیچم سیر دردی لاله در مشک
ز من چون ماه رخشان گشت زرد / برآورد از دل بر آتشم درد
اگر باری دهم بخت بلندم / بدین زنجیر زر پایش ببندم
بر هیچم ردی او چه اکه تیلسم / بدو در وش شود در بند تا سیم
چه هیچ گرم لغاز زیر رود / که گر گشت با مسعدش کرد
بروی جان نشست گرد دردم / لب دانش دهان در بورد دم
لسدرش گه قند بر خط طرش بار / ز سیمین ساق او ... نگار
مرا صد تیر خورشیر بر دل تنگ / که در دامان او خاری رنجنگ
از این آتش‌های عاشقانه / که افشا دانگر رفتن تنه
قبا دادر قسم آن بر سینه آشکارا / چه پیچ سر جدا از افشا در دیگ

سمن بوئی ز پا افتاده بیتاب / دگر آمد بحال خویشتن باز
گهی در گریه که در خنده میشد / گهی مبهوت گاهی تند میشد
همی شد هر دم از حالی بحالی / بدنبال نگاهش لب بنالی

سیاه چشم پراکنده بر سنگ / که باشد شد وفات که صبح که جنگ
گهی فرزانه را دیوانه سازی / گهی دیوانه را فرزانه سازی
چرا زنجیر زلف بر روی آن نهی بند / به زنجیر جنون افتد خردمند
اگر زان زلف بندی بر کشی نی / چراغ عقل را در پریشانی
ز نیرنگ مستی لاصبر و هوش / لعل سیراب و مجنت سیم آغوش
ز جام درد درد آشنائی گرد / ز سوز عشق لیلی آرامش کرد
گشاده معجزه عیسی محشر / ز مهر آتش دل خاک بر سر
بسجده پشت سر و نازم کرد / زمین را از اشک گلزار دارم کرد
نگاه از ناز تو چون چراغم / بر آن گلهای رویش یار دارم

غم دادی و غمخواری نکردی / دلم بردی و دلداری نکردی
بکام خویش بر گوشم زبان خند / کنون در بستم از تو هر چه خواهی شد
ندانم نام تو با ساقیش دارد / بیا هم جای تو با گردش گرد
چه عجب لیلی که خوردم ز غم خون / شادم صبح گل از ره دل
نمی گویم که در شب غم ندارم / ندا آخر مرا تا کی گریزم
چه باشد گر کنی را نوازی / ز بند محنتش آزاد سازی
نماد آسمان از غنچه خوان / ز دست صبح ریزد گرهی
دل ها در زمین بوم بسنگ / مدد را آمد از هر در بسنگ
پرستار پیچ مرا مدد روز گرد / شبها شب غم خورد و گرد
زدی آتش که جان من خیز را / فسوز دلکش بدنبال کسی را
بدان مقصد جان و دل جانش / بدنبال تو در لرزد جانش
چه جمش کنج تار از غم خون / نجاتش ابدا آن عالم خوات
شبی که خوشتر از هر شب که کرم / ندانم لعد از این دیگر نکوئم

برازی دولت در داماش آویخت / نثارش از مژه چون گوهر ریخت

که ای در محنت عشقت رسیده / قرارم از دل و خوابم ز دیده

بیا یکدم نشین کز تو برآید / ز حالم با تو عالم پر کرد

که امروز مرا کو همنشینی / زبانم مهر خاموشی که تا بینی ده

کشید محمل کاروان تمامت / عزیز مصر هم در مصر مقام

بمصر از همه اکابر شاه مصرم / عزیزی داد با عز و جاه مصر

زلیخا چون رفت ... با ... / تو گویی مرده جسمی ... جان

رسیدش ... از آن ... / متن زر در رکاب ... و دل

از آن محمل که در ... / اگرچه ... مجنون ... شد

خبر با مه که بر دل خوش آرد / دگر باره بلعل نوش ... آورد

کنیزان را ... / که ای نامحرمان ...

بدر با مژده دولت رسیدند / دلش را از غم و محنت رهاندند

که آمد عقل و دانش سوی ادبار / روان شد آب ... جوی ...

پیابدار

بیا بردار بند از درّ و سیمم / که نبود زین جوان من بعد بیمم

چو مهمل سیم را در بند کردار / به دست خویش بند از سیم برداشت

بدر راه چون رسید آن گوهر ریش / به منصال ... از ... خویش

برسم عاشق از دل رنگ خود کرد / بسر آنکه ... ...

روان گشت ... / رها کرد از بندر آن سیم برّا

پرستاران بپایش سر نهادند / بر پایش بخت ... نهادند

لب شه ... فرا رسید باز / بزرین تاج کرد پیش سرافراز

به بزم ... جمع گشتند / همه پروانه آن شمع گشتند

بهر ... مجلس ... / چه طوطی لعل از شکر گشتی

در درج ... ز گردی / ... ز گردی

بدر دم ... گشتی قصه ... / شدی از دو ... شکرریز

حدیث مصر را کردی سرانجام / که تا بردی عزیز مصر را نام

چه این ... / در افشاندی ...

ز ابر دیده سیلش چون فشاندی | نوای ناله بر گردون رساندی
بدین گفتار چون کردی زبان خوش | دگر رفتی نبودی از گفت خویش

زلیخا گر چه عشق آشفته حالش | جهان پر بود از صیت جمالش
بهر جا قصه حسنش رسیدی | شدی مفتون او هر کو شنیدی
سران ملک را سودای او بود | به بزم خسروان غوغای او بود
بهر وقت آمدی از شهریاری | بامید وصالش خواستگاری
درین فرصت که از حد خواستاران رست | بتخت دلبری شاهانه بنشست
رسولان از شه مصر و ز روم | چه شاه مصر و شام و کشور روم
فرود آورده شد بار از ره در رسیدند | بدرگاه جلالش آرمیدند
یکی کشور ملک و مال در دست | که مهر سلطنت نازد در است
که هر ملک نخوت کشور آراست | ز شاهی جز بکاری را اشارت
بهر جا رو بهادران عمرت خور | تو تخت اولی داری تاج افسر

بهر کشور که گردد جلوه گاهش | بود وهم شه خاک راهش
اگر گیرد چه در شهرش آرام | دعای او کند از صبح تا شام
وگر گیرد بسوی روم آهنگ | مقام او شود از روم تا زنگ
مرین دستور شه قاصد بیاید | سر یک کف از لب خنده بار
زلیخا را از ایشان خبر کرد | از اندیشه دلش زیر و زبر کرد
که ایشان را ز مصر آیا کسی هست | که عشق مصر ما را می‌نشست
سوی مصرم بمی کشد دل | ز مصر از قاصدی گردد حاصل
نسیمی کرد بر مصر خیزد | که در چشم غبار مصر ریزد
مرا خوشتر از آن باد صبا نیست | که آرد نکهه کز صحرای تاتار
درین اندیشه بود آتش در خرام | بدرد ارش نه بس حرص خم
نکفتی در چشم شادی در دل | ز بند غم خط آزادی دل
بدار الملک خود شهریار دارا | بتخت شهریاری تاج دارا
به دل داغ تمنای تو دارند | ببسته داغ سودای تو دارا

بسوی ما امید قاصد لے
رسد دست تهی از کار بر لے

سرانجام وفات آن هر زر لت
به عیسی تا که عیسی افتد قیامت

بهر کشور که افتد در دلت میل
ترا سازم بودی شاه آن خیل

بدزدی کف او هر چه بشنود
بسوی شاه آنکه گوش جو بود

خوش گوش سخن کردن گدائی
با امید حدیث آشنائی

زشاهان قصه‌ها در ره آرد
ولی از مصر یاران دم برنیارد

زلیخا دید کز مصر و دیارش
نیاید هیچ قاصد جز نگارش

ز دیدار پدر نومید برخاست
ز غم لرزان چو شاخ بید برخاست

چو شوکت دیده مروارید میسفت
ز دل خونابه می بارید و می‌گفت

مرا ای کاش کی مادر نزادی
وگر میزاد کس شیرم ندادی

ندانم بر چه طالع زادم
بدین طالع کی افتادم

ندانم العیاذ من چه دارم
چو خورشید عشق چون دامن چه دارم

کرم ما هی بسوی حسرت کرد
زدی باری چنین بر تن نزار

گر از من

گر از من مرگ جدا می‌بودم ای کاش
رهیدی از تو جان بسر دو هینک

وگر خواهی مرا از رنج و اندوه
نهفتی در وطن صحرای چون کوه

بزیر کوه کاهی چند باشد
بموج غم کسی حیران باشد

دلم از هجر تو صد جای ریش
اگر رحمی کنی بر جای خویش

اگر من نیست داری عاشقی را چه
وگر من هیچ اگر شیرین آ چه

کیم من در وجود من چه آید
از این بود و نبود من چه آید

اگر باشد چو من زیبا دگر شو
ز صد چون من از این بهتر بجو

هزاران پاره گل بر باد داده
ز داغ مرگ بر آتش نهاده

کجا گردد ترا خاطر پریشان
گر من باشم یکی دیگر از ایشان

بصد افغان و دردان روزها بگذشت
درون دل غنچه وار از خون لبالب

سرشک از دیده‌ها کی پر بحسرت
بدل تا غصه بر سر جان بحسرت

بدر چون شد ز بخت سیر از رش
رسوای عزیز مصر دیدارش

رسولان را بخلعتهای شاهی
اجازت داد لب عند...

که هست ابر بهارش گوهر افراز | ز نام عزیز مصر در بند
بود دوشش بر داشش زبان | که باشد دست دستش [illegible]
زبان را ده هر را به زین [illegible] دل | که کو مردی بیشش را دل است
رسولان زین بهانه در کمند | نهشش را در کف باز کنند

زلیخا داشت دل از جگر داغ | زلیخا [illegible] داغ بر داغ
بود هر روز از دور [illegible] | بگریز دور سیاه تا امید
بدر حسن هر مصرش [illegible] | علاج خسته حالش آمد [illegible]
که داد آن نه راه مصر [illegible] | علاجش از عزیز مصر [illegible]
[illegible] | زلیخا را ده [illegible]
زنو نخل آن که داد آ کمین کرد | بدان که [illegible] آخرین کرد
بداد از تحفها صد گونه [illegible] | فرستن [illegible] ز روی عزیزش
بپاسش داد که دور زمانه | ترا بر دیده خاک آستانه

عزیزی بر عزیزی [illegible] | هر روز از او در [illegible]
که بهر او ز حکم [illegible] | مرا در برج عصمت [illegible]
ز اختر در شرف [illegible] | ز کوه هر در صدف [illegible]
که تر سید مدش چشم ستاره | که نوشیده برج [illegible]
بجز شانه کسی نگشود [illegible] | بجز آیینه کس کم دیده روش
که [illegible] از سر | نباشد عنبر زلفش را اسیر
نماید [illegible] | [illegible]
نشده نی شکر لعلش [illegible] | ندیده [illegible]
که پیراهن [illegible] | چو حال او ز گل دامن [illegible]
که نرگس جز چشم [illegible] | ز نرگس جز [illegible]
که تا [illegible] | نبوده [illegible]
که چشم عکس [illegible] | گذر بر چشمه [illegible]
[illegible] | دور دل که منزل [illegible] کرده

ابرادر

همه شاهان بسر احوال او اید / جواب لطف ناگاهان [illegible]

سرافرازان ز صد روم و شام / همه از شوق او چون دل آرام

[illegible] ز سر هر کس / هوای مصر در سر دارد و بس

نگردد خاطر او در ایام / شمارد آن خاک شام را شوم

براه مصر چشم او بسی است / برای مصر چشمش در دل است

مدام او سوی مصرش میل [illegible] / هر آنکه طبعش لطف [illegible]

اگر [illegible] رای عالی / [illegible]

اگر [illegible] / [illegible]

[illegible] خاک [illegible] / [illegible]

عزیز مصر [illegible] شود / ز راه فخر سر بر آسمان [illegible]

[illegible] / که در دل این [illegible]

[illegible] / سر ذکر [illegible] سیر افلاک

[illegible] / کند در لطف [illegible]

اگر [illegible] / [illegible]

درین لطفی که [illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible]

[illegible] مصر [illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible]

درین خدمت مرا مصر [illegible] / [illegible]

اگر [illegible] / روان [illegible]

هزاران از کنیزان [illegible] / صنوبر قامتان طوطی خرامان

[illegible] / [illegible]

ز شیرین [illegible] / ز لعل و [illegible]

[illegible] / [illegible]

کنیزانی همه [illegible] / چه حوران [illegible]

[illegible] / [illegible]

ز هر گوهر که دارد بسته زیور … نشسته جلوه‌گر در برج زر

ز دارایان کمالات هر که باید … ز ارکان رعایت بر صدرش آید

و ستمها بعد اعوانش از آن در … درین خلوت سرای آرایش از سر

چو دانا قصه زان افسانه بشنید … بسجده سر نهاد و گل بوسید

که ای مصر از تو در صد عزی … ز تو گشته فتح در ره خیری

شها را سر حسن و حشمت … به پیشش راه چه کعبه کم است

غلامان و کنیزان که دارد … بسجده در شماره کرشمه [illegible]

برش خلعت فرخنده کشان … بود اجرون ترا رک در خشان

بهشتی مثل گوهرهای … بود دا فر ترا رک [illegible]

مراد دی حرل حاجت است … خوشی آمد که هر گوش در [illegible]

خبر از مصر آمد آن بدخواه [illegible] … که از جان زلیخا بسته بند

خبرهای خوش آورد از عزیزش … تهی از خویش و بر کرد از عزیزش

[illegible]

ملک چون سکه‌ها کرد آغاز … همای دولتش آمد به پرواز

ز حوالی سده‌ها در کارش افتاد … جمالی آمد از آن [illegible]

همه سر چشمه [illegible] … گلشتی در زر حوالی [illegible]

خوش آمد کز جمال [illegible] … سمک را ز حسن گرداب [illegible]

زلیخا را در حال شادمان … شد سر چشمه را و خندان

جهان بس حظ از آن عروسی … هزاران لعبت [illegible]

همه بسته دهان از بستان … عذار او گلستان در گلستان

نهاده عقد که بر ناگوش … گشاده [illegible] گوش

چو برگ گل نو صبح تازه … ز رنگ و سیمها [illegible]

معطر بسته سر را مرغ عنبر … ز گوش آویزه کرده لؤلؤ تر

هزار آمد غلام فتنه اکبر … معشوقان [illegible]

کله لعبت سر کج نهاده … گره از کاکل مشکین گشاده

ز اطراف کله تا ر کاکل … چنان گرز بر لاله [illegible]

به بر کرده قباهای قصب رنگ … چه غنچه‌ها ز گل [illegible] شکر تنگ

کمرهای مرصع بسته بر [illegible] … بموآویخته صد دل ز هر سوی

هزاران اسب [illegible] گران‌رام … لگامها [illegible] شد زمین زر آرام

ز تک‌پویش چو گاوان میش رو در … ز آب در روی سبزه شسته [illegible]

اگر [illegible] فکندی تازیانه … برون جستی ز میدان زمانه

چه وحشی گور از صحرا [illegible] … چو آب مرغ در دریا شناور

شکن [illegible] را کرده آرام … گره بر جای ایشان افکنده [illegible]

رونده کوه [illegible] … ز رفتار عنان کم رفته بیرون

هزار اشتر همه [illegible] … سراسر رشته بسته [illegible] کوهها

به پشتها کوه آسا [illegible] … ز راه با در رفتاری [illegible]

چو [illegible] … چه صحرا [illegible]

[illegible] صد [illegible] … چو ره [illegible] چون سیل [illegible]

ز رونق بر روی صحرا [illegible] … ز بانگ [illegible] صحرا [illegible]

نالها

بنواع [illegible] صد شتر بار … جهان [illegible] کشوری [illegible]

دو صد مفرش پر از دیبای گلزار … چه رومی جامه مصری [illegible]

دو صد درج از کمرهای [illegible] … ز یاقوت و در [illegible]

دو صد طبله پر از مشک تتاری … ز بادام تر و عود قماری

بهر جا ساربانان محمل‌کش شد … همه روی زمین صحرای [illegible] شد

مرتب ساخته از بهر لیلی … یکی زان [illegible] عماری حجله [illegible]

مقطع جامه از صندل [illegible] … موصل [illegible]

مرصع [illegible] چون حجر [illegible] … در [illegible] چون [illegible]

برون از در دل از [illegible] … ز سیما رز و آویزه در

فرو هشته [illegible] لعل و دیبا … [illegible] دل [illegible]

[illegible] حجله [illegible] … [illegible]

بهشت [illegible] آن عماری … [illegible]

هزاران سرو [illegible] … [illegible]

روان گشته است گویی نوبهاری
رخ آورد از ... بری بود باری

بهر منزل که جا شد آن صنم را
خجالت داد بستان ارم را

غلامان گشته جلالان در یک تیر
کنیزان جلوه کرده در هودج ناز

فکنده هر کنیز از روی ...
شکار جوش کرده علامی

کشیده هر غلام از غمزه تیری
گشاده زخم ... آن اسیری

ز گیسو دلبری در عشوه سازی
ز دل گیسو نیاز عشق بازی

هزاران عاشق و معشوق در کار
بهر جا صحبت عیش چند هزار

ز من رفت تور منزل ...
سوی مصر محمل گشته ...

زلیخا وصل را در تخت خورشید
که راه مصر طی شد آن زود

بگشت غم را بسحر خواهد سپردن
غم هجران ... خواهد رسیدن

درآن غافل که آمد پیش ...
ازان ... خبر ... ال

برو در ... وشهای ...
همی راز ... شه مصر ...

فرستاده ز ... قاصدی پیش
که را اندیشه آن مرکب خویش

سوی مصر آمد مشهور راه
عزیز مصر را کرد آن آگاه

که بر سر آمد آن ملک دولت تیز
گر استقبال ... کرده ...

عزیز مصر چون این مژده بشنید
جهان را بر مراد خویش دید

منادی کرد تا از کشور مصر
برون آید کمر بر لشکر مصر

ز اسباب تجمل هرچه دارد
همه در معرض عرض اندر آرند

برون آمد سپاهی ها فرق
همه در زیور و زر گوهر غرق

غلامان و کنیزان صد هزاران
همه گلچهره کان مه عذاران

غلامان طوق و تاج زر
چه بسته محمل تراز ... زرین

کنیزان همه ... کرده
... در بس زر ... برده

شکرلب مطربان ... کرده
برسم ... خوش کرده ...

مغنی چنگ عشرت ساز کرده
نوای خرمی آغاز کرده

نالش داده گردش ...
طرب را از ... آب داد

نوائی با نوید وصل داده … کیان ازری امید وصل داده

رباب از تاب عشق حال نالان … مرا ورده کمانچه نغمه ریزه

در آشکده باین اواره ازو

بدین آئین رخ اندر ره نهاده … بره داد نشاط و عیش داده

چو مه چون مهد منزل بره بزد … بدان خورشید مهد پالی رسیدند

زمین قلید از تبرکا دور … برده بردی هزاران قبه نور

تو گوئی بر چرخ نظاره … ملک آن زالها بر ره ستاره

کشیده در میانه بارگاهی … زخاکان صف زده گردش سپاهی

عروس مصر چون آن زا که بود … چو صبح از رو خورشید خیزد

فرو آمد ز رخش خسرو آهسته … سوی بارگه شد خرش ره آمد

معقنان حرم بهش دو … بنقیل ریس کوش رسیده

نکانک رسیده ثابت … چو گل در روش از خنده شکفت

محص کرد از آن حال آ … از آسیب باد محنت راه

البلس

بر سیم پیکش چیری کمر نوش … که پیش سیم چون شمع نمودش

چه از شیرین و ناقان شکر خند … چه از زرین جلد تاج کمربند

چه از آسمان ایس در در گرفته … زدم تا گوش در گوهر گرفته

چه از سرگینه وا بر ایشمینه … چه از نادر گهرهای خزینه

رسنهای مصری سنگ و بر … رشته‌های لوشین زنگ زین

بر پهلو دو صحرا را سپارات … قصرها نمود عذرها خواست

بفردا عزم ره را ساز گرد … دران پیس رهمز ائی حجره گرد

کهن چرخ شعبده باز است … لی آزار مردم چیره دست

با سپیدی اندر سپید نشد … بر و آخر سپیدش سپه بر

نماید میوه کامش از … کند آخر نهالش سوخته

عروس مصر چون آن گنبد سیاه … دران خیمه زلیخا بود و آه

بخندید با رخ خوش از آن شادی … مراد کعبه‌ای زنده گستر

علاجی کن که یک دم را رهیم | گر این بس صبر را دشوار هم
نباشد ذوق هر کو خوار دارش | که همسایه شود با مرگ بیش
چه کرد آب بر لب تشنه حالی | بسوزد گر نه ترسا زد دمی
زلیخا را چه دارد مضطرب دل | نبد ترسش گر چه گردید
نشانه زد لعل او همچون ترنک | دران حمله چه چشم [illegible]
زلیخا کرد از چه [illegible] | برآورد از دل غمدیده آهی
که تو او بلا عجب کارم فتاد | بپر ناپرده دیدارم فتاد
مرا است آنکه من خواهم | تحمل کش این محنت کشیدم
نهادست آنکه عقل و هوش برد | غم این دل ز مهر سینه سپرد
مرا است آنکه دارد هوش از من | رسیده شب کارش آید بر زمن
در این عجب بنشستم سختی آورد | طرح [illegible] بدبختی آورد
لب هر دم بحل خوبان فارز | دم [illegible] را زرداد
برای کنج پردم رنج بسیار | فتاد آخر مرا اژدها کار

بنده بر آن گل چه [illegible] | نشان [illegible]
همه آن تشنه در ریگ [illegible] | برای آب [illegible]
زبان از تشنگی بر لب [illegible] | لب از [illegible]
نماید ناگهان از دور [illegible] | فتان خیران بسوی [illegible]
نجای آب [illegible] | [illegible]
همه آن را چه گم کرده در | [illegible]
شده با شاخ شاخ از رحم | [illegible]
زناکه چشم جوان [illegible] من | خاک عبدارم کشته من
کشتم کام سوی او دلبری | رحمت من [illegible]
همه آن محنت کشتی شکسته | [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] آید [illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible]

سر خاطر را در

چو من در جمله عالم بیدلی نیست — بدستان با دل بیچاره صحبت نیست
نیاکرن دل بدست من ز دلبر — ازام سنگین دل بدست دلبر
خدایا از فلک بر من ببخشای — بروی من دری از مهر بگشای
اگر نه لطف داریمان بیارم — گرفتار کسی کم یار دارم
برس ای قدر بیرایشتم را — بدست کس نماند دامنم را
مقصود دل خود بسته ام عهد — که دارم این گنج خود صد جهد
بسوزانم من بیچاره دل را — منم بر کنج من دست از دل ما را
همی ترسید از جان و دل ها کس — همی ترسد ز دار در در خاک
درآمد مرغ بخشایش پرواز — سروش عشق دادش که آواز
که ای بیچاره رودار جان بیداد — گرامی شد ترا اسان که [illegible]
ازو خواهی جمال دلبر دارن — وزاو خواهی بکام دل رسیدن
عزیز شهر مقصود دلت نیست — بما مقصود او بیچاره صحبت
مبادا از صحبت او هیچ تهمت — گراو با مسلامت فضل نیست

بکلیدش را

کلیدش را بدو داد او ز بیرم — بود کان قفل گشاید مهر عهد
چه حاجت که مهرت باد ایشان [illegible] — ز بزم [illegible] ماس
چرا از خار زرش داد بر زن — چنان کردی نگار [illegible] فکن
چه باشد ار ستن از دست حاجت — نیامد از ستیزن خصم رنگی [illegible]
زلیخا چون ز عیب این گره شود — شکرانه بر خود بر زمین کو
زبان از لب که بلب از لعل — چو غنچه خوردن خون از زبان لیت
رخش خوردن دل [illegible] — ز هم [illegible] ادم شد
ره بیود چشم انتظار رسش — که کار این عقده گشاید کاش

سحرگاهان که زد چرخ ملک — [illegible]
کراکب بر محمل یکی شد — [illegible] محمل بسته
شد از رخشانی ان زر [illegible] — [illegible]
عروس آید نصبر ستشهر زی — نشاند از خیمه [illegible] عماری

سپه را از ایشان چو در را — هنرها که شایست آراست
ز چیز زر و گوهر و ملک و مال — شبانش بسان در و زر و حال
ز صحن زمین تا به گردون بر — شده سبز رای بلک و بحر
درخت و سایه در شهر در آ — نشسته به ملک و بحار
طرب ساز ان نواها ساز کردم — شبانش همی غار کرده
شد از مالک و هی علم و محل — فلک را طبق دست زر
زبس فرش زر گر هست در نو — در و دشت از بلبل و در نو
گهی گشته از سر از بلک و نو — بلبل از زحمت همه زر برار
گهی سبز شده بر حد هری — بلبل از دی شده چیز قدر
زمین را گرده ز نیش پا از ستم — گلی شیر و هم بدان ریش
بدست هر ان ان نشیمن — جهیل نهاد از گلزار
بیاکند کان صبح زر — نفرسا ان قصه برد
کمربند ز علم چرم و حرش — که زیبت از نخل و لالان زرش

غرور و دل ادهم شد تا — کمربند سال گوی جام
زلیخا ز عمر او زر عماری — رسا مرده فلک دراری
که ای گرگ من مرا از ان جداری — حسن مصر ان زری
مدام در حق تو من چه گویم — که افکندی حسن و در ورد
بحث ازین گواه دل زلوی — داری هر آرم عجم فرود
که از رنگ این سدم تهادی — که از فر راکه سدم کشادی
چه شد از تو ملک خود رستم — حظ گوی کم رحیم
چه دانستم که وقت چاره — مرا از رخ تمامان آوازی
مرا بس بود داغ نصیبی — و دل کردی مرا داغ
چه باشد جا گه داری چاره — معاودت گه باشد جا گه داری
منش در دره دگر دام فرستم — منعم سبک رجام شکیم
کمر و عده کرس کام — وران آرام جان آرام
بدین وعده لعابت شادمانم — ولیکن گر بحث ان همه دارم

ز لیلی‌ها فلک آن گه که آراست | که آن گردون را آمد خوش آراست
برآمد ناگه از دروازه آن عمید | که آمد سوی شهر مصر خورشید
اشارت شد که از ره در نهاده | خروشان بر لب نیل ایستاده
عزیز مصر را از عشق تخمی | طلب کرد آن نثار آن عماری
طبقهای نثار از زر و درم بیش | طبقهای دگر از گوهر و در
که بر ریزند بر آن خوش‌خرامان | چو بر طرف چمن بر غنچه باران
بسی گلها ز زر گوهرفشان شد | عماری در زر و گوهر نهان شد
می‌آمد از کرم بر سیم و مردم | در آن ره مرکبان از پای با سیم
چه کشتی سیم اشکش ... | ز لعل و لعل گوهری سیم دامن
همه صحرا کشیده نیل در بند | نثار افشان که شد آن لب شکرخند
شد از نقل درم زری بسیار | بهایش سر خوش بی در نثار
بدین اندازه‌اش شاه بر خشند | به دلبر کی ... افشانده
سر آنکش بلکه در دریا نشستی | روش در آن جشنی به حسنی

در آن ایوان سرا تختی نهاده | ز زر ناب پی تختی نهاده
در آن پرده نگارا در در کار | شده گوهر ز رف ... زر کرده
بهای تخت در جهدش شمار | که از قدرش نهی برتر سپهر
زلیخا بس نداغ دل برشته | از آن زر بود همه آتش نشسته
مرصع تاج بر فرقش نهاده | بر آن تخت و تختش جلوه داده
ولیکن بود از آن تاج گرانبار | ز بر کرده از ... دل تنگ
فدایش بار رگ گر ... | ولی بود او بر ... ز ... ره
رگ گوهرها که گویی خوار داران | بچشمش ... جور در ... ترک
کسی کش دل ز هجران ... | نه یک تخت است اگر ... هجرش
در آن ایوان که ... سر و تاج | که صد سر ... پیمود آن ... تاج
چه جسم از ... گوهر | گهی ... در ... آتش در
چه دل ... دلبری آرام گیرد | ز وصالی ... گاهی کام گیرد
گهی پروانه پروری خورشید | چه ... سوی شمعش ...

بهر صد دسته ریحان مشک بیل / نخواهد خاطرش جز نکهت گل

بچهر آتش چهره در شعله فرا شد / تماشای مجلس که در جلوه آشد

صراحیها لبالب جای شربت آب / نه نقد سود بندش شکر ناب

زلیخا را در آن فرخنده منزل / همه اسباب حشمت بود حاصل

علامت نوخطش از عود سوزش / نبود از مال و زر کم هیچ چیزش

پرستاران گلچهری گل اندام / پرستاریش را بی صبر و آرام

کنیزان دل آشوب دل آرا / به خدمتگری بسته ادا را

غلامان چست بسته کمر بند / ز سرتا پای شیرین چون نی قند

سیه فامان از عنبر سرشته / ز شهوت که این چون فرشته

رخ قمرمانان بصری همه تمثال / برعنا که دختان [illegible] پستان

مقیمان حرم در کار بساری / همسان حرم در [illegible]

همه هم قامت و هم راز و همراز / ز خرق هم نشینی [illegible]

زلیخا همه در صفحه ناز / که ملک [illegible] نیاز

بظاهر همه کس لعل کوه داشت / ولی جان جای دیگر در گرو داشت

لبش حلقه در کف ار بودی / ولی در جان و دل [illegible] بودی

آن آوازی کرا و دستان غم / نکوش کس سوز محکم

بصورت بود همچو گل شکفته / بمعنی از همه خاطر گسسته

ره صبح شب کارش این بود / همه شب [illegible] این بود

چه شب چهره مسکین بعد بستی / چه مه در هجر تنها نشستی

چه حال محنت در رسته [illegible] / شدی تا صبح در رسد [illegible]

برآوردی [illegible] / بعرض او رساندی غم خویش

ز تا [illegible] محنت [illegible] کردی / سر [illegible] آغاز کردی

بمانده [illegible] مقصود حال / بمصر [illegible]

عزیز مصر [illegible] / عزیزی [illegible]

دعوت قسم [illegible] / برو آثار [illegible]

مدام [illegible] / چراغ محنت [illegible]

بیا و روشن باغ دلم باش
بیا و مرهم داغ دلم باش

سیه روزی کشیده آه و زارم
سر و روش عشق کرده بیدارم

مرا پیدا کن ز مهرت ماه تیره
ز دامن گرد نومیدی ستره

به بوی آنکه حالت دلم هست
لعلی دارم که از جا لعل هست

ز رفتن کرده حرمان آن چشم
بسوی نقش بهار است چشم

حکایت دیگر از درای در رای
بسیج دیده چون باز در لای

چه دم از تو بیم منت کوم
لب طاسی چو در لوز در دم

کنم سر رشته دار از خود کم
شوم از بیخودی در کار خود کم

مرا دیگر بجای خود ده جای
چه حال است آنکه جای من نشستی

نهم پیکر خیال از دهن را
ترا نام چه نیم خویش را

توانا از سر تو عالم آزارم
رانم هم از خود چه کنم

سحر کردی مرا کشتی بتی را
نشستی زین سخن تا بوسه لب را

چه را صبح کردی چنین آغاز
[illegible] دیگر کردی سخن ساز

چه گفتی گفت ای باد سحر خیز
شمیم مشک در جیب سحر ریز

تماشا کن که تا بهر سر کس آرای
ز سنبل جعد بر روی گل بیارای

شب از ابر کن جانا جلاجل
تنور قصه در جنگ [illegible]

معشوقان بر تن خام عاشق
مزن جنبش در آرام عاشق

ز دلدارش نوازش‌ها به زاری
بکن غمزه که آن را غم [illegible]

کس از من در جهان غمزده‌تر نیست
ز داغ آتش غم دیده‌تر نیست

دلم بیمار شد دلدار کی کم
تنم بسیار شد غم خوار کم

به عالم آشنا هر لحظه باشد
کنت آنجا که چو که بر بیاشد

ز دور گر چو بو این درای
چه در بند از دوران درای

شب هجران من را راه در آید
بکم ازو دست من جستجو آید

دراز در دراز ملک سیه را
برار بحث کاه تا جدا را

بهر شهری خبر پرس از ره نیست
بهر بحر است جدا [illegible]

کند فصلی بهر صبح بهاری
قدم نه بر لب [illegible] باری

بهر طرف جوانی نولب ملیحه — بچشم آهوان آن زود لمحه
بصحرای حبش بنهاده گام — بصورتهای چینی کرده آرام
تماشا کن ز روی اهل شالی — مدام آور ز می ارغوانی
چه گر در راه رفتن بی‌دل است — بهر کوه و دوری افتد کدورت
اگر پیش آورت گشت حلوا ان — بیاد او زلال دستش برابان
وگر مهری راهی کاروانی — در او صد لاله کشته دل نشانی
بچشم من مبین آن دلستان را — بدین کشور رسان آن کاروان را
بیو کان دلستان را چون نسیم — گلی از گلشن امید چشم
رود صبح بحر شیران — سحر لالکی داد آمد نشان
دلی بر درد و دو چشمی چون ... دا — بیاد مسجد ... دستان دا
چه شد خورشید شمع مجلس افروز — زلیخا همچو خورشید مجلس افروز
پرستاران بپیشش صف کشیده — رقیبان بجانش آرمیده
بآن صاحب دلان پاک سینه — بجای آورده راه و رسم دیرینه

چو زر در رشته آن جوهر کش — بر آنش که جانها در وی کش
چو در صف ... دل ... کشتی — بحرم کشتی اهر آهنگ کشتی
گهی داغ سینه راه ... — بر آن اخراجی حجه حجره ... له
از آن گلرخ ... لرز کفش — ز داغ دل بسی‌جانها ... گفش
گهی چون سیل ... پرواز محمل — بشادی ... دل
نهادی ... جهان ... عمر خوش — بروی ... دلی ... خوش
بسر ... ... — ... چشم ... ...
که ... از آن ره ... — چه ... ... شد جان ... آی
بیا جای که ... کام — ... کنون ...
زلیخا ... دلی ... دارا — نظر ... همراه آن ... را
رسید ... ... — ... ... بخش

دیگر جا ... آن گلشن راد — ... ...

که چون یوسف بخلوتگه سرای خویش
دل یعقوب را معشوق جویا خویش

بسان فرزندش بر ده بهشت
ز فردوس آن دگر گردون برست

گرفتی بر روی آن نظرها خوش
که بر روی گلشن آن دم شبنمی خوش

درختی بود در صحن سرایش
بسبزی و خوشی بخت سرایش

چو در گلها ان صراحی سبز پوشی
ز خلقش تیز زده خدی زخرد

فکنده بر زمین ظل کرامت
نشسته در مقام استقامت

ولی تسبیح هر برگش زبانی
نه هرزه عجب تسبیح خوانی

که بر شاخ این درخت بوده کانی
ملایک گشته بحکمت آن ستایش

بهر فرزند گشتی دادی خداوند
از آن چرم درخت سبز تا چند

که تا قدش برابر سر کشیدی
آنهم مرتبه ره شاخ حرير بندی

چو دید ای بلند عشق نهادی
بدستش ان عصای سبز دادی

بجز یوسف که از تا بند بختش
عصا از بی نیا بدران درختش

نهان از شاخ حال بود او شد
که با او شاخ بچه بهم سرا

شبانی

شبانی بهر ان راه حال ها در کهف
که ای آرزوی تخت خطه خوش

دعا کن کفیل کار بستم
بر و با من عصایی که در چشم

که از عهد جوانی تا به پیری
کنند هر جا که آن چشم بکیری

دهم در جلوه گاه جلوه گری
برابر بر او در سرفرازی

پدر روی تضرع بر خدا کرد
برای حاجت یوسف دعا کرد

رسید از سدره سبک ملایک
عصایی سبز در دست از درجه

قوی قوت گران قیمت سبک ابهک
نبا بوده برنگ ای عمر و برکت

بیام آورد از فضل الهی
ستون بارگاه کبریایی

چو یوسف شد از ان گوهر گرامی
ز عزت حاسدان زیب ملامت

برافراشت ان عصا از دست بر سر
گران تر آمد از چه جور هستی

بگرد دشت اوان بر که خشک
شبانی بهر احمد و در دل ایشان

راز دل طبعش آن زان بر که
ولی از خرد شد نیست کی دو

[illegible] تا بار / ز سحر چشم پنهان دیده بسته
دلش بیدار و تن در بستر خواب / ندیده کس چنین بیدار در خواب
سیه شده زنخ بیند دیده / ولی پوشیده از نادیده دیده
شبی یوسف بدیش چشم یعقوب / که بیش از چشمش بود محجوب
ز شرم چهره آن سیمبر جهد / دل یعقوب ز آتش دور افکند
چو یوسف نرگس سیراب بگشاد / چه نیک خوش چشم از خواب بگشاد
بدو گفت ای شکر سر بنده تو / چه موج آب لب شکر [illegible] تو
بگفتا خواب [illegible] چهره بیمرا / در چشمه که آنکه [illegible] را
که [illegible] دار تعظیم پدر در / به سجده پیش وی هم سر نهاده
پدر گفتا که کس [illegible] سخن بس / مگو این خواب را از بهر کس
مگو این خواب را [illegible] / ز بیداری صد آبادی [illegible]
ز تو دزد دل برادران [illegible] / درین قصه گفت [illegible] ربع [illegible]
نیابد [illegible] این خواب را [illegible] / که نفس دشمن تو تعبیر این خواب

پدر گردان وصیت لیک تقدیر / سادی [illegible]
شنیدند این گفت یوسف این [illegible] / نهادند آن را [illegible]
شد [illegible] سر کرده [illegible] / [illegible] وقت [illegible]
حکیمی گفت آن سرور [illegible] / کر آن سر [illegible] نادرست
لب سر کرده لب قند [illegible] / درون [illegible]
چه هوش گفت آن [illegible] / که سر [illegible]
چه وحشی [illegible] قفس / دگر [illegible] بستان [illegible]
چه احکام قصه یوسف شنیدند / ز غصه [illegible]
که [illegible] / که [illegible]
[illegible] / که طفلی و [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / شود از [illegible]
[illegible] ما / [illegible]

هر که دست از آستین بیرون / بعد عهد حشمت بسته پیش
هوس دارد که از سر کج باک / بسجده پیش او افتم بر خاک
به هوشیاری که [illegible] / نباید چاره جز آنکه اقدر بهم
[illegible] / هر دم با هوادارم نزاد
اگر [illegible] شناسیم / دگر کشت خانه اش را ساسیم
برا عدا [illegible] / بر آنجا [illegible] ارباب
بحر جنت گری [illegible] / کشش انسان بر سر بار گرده
بیا تا کار خود [illegible] / بهر آتش [illegible] آواره زنم
چرا [illegible] سر [illegible] شکست / دوای او دگر آداب [illegible] گسست
بباید چاره سازی را [illegible] / بر فکر اصناف و چاره [illegible]
چه چاره [illegible] / نباید کند [illegible] کشته در حشر
بعزم مشورت یکی نشسته / بقصد چاره سازی عهد بسته

چه آمد [illegible] پیش خردمند / [illegible] عقل قید [illegible]
کشد عقل [illegible] خود یار / که تا در [illegible] گروه [illegible]
[illegible] شمع [illegible] / فروزد شمع [illegible]
ولی [illegible] / بقصد [illegible]
[illegible] / که گردد [illegible]
چه مجلس [illegible] / برای مشورت [illegible]
[illegible] گفت [illegible] / سخن [illegible]
چه کرد [illegible] / [illegible]
یکی گفت که مکر [illegible] / [illegible]
اگر [illegible] / [illegible]
عوض [illegible] / گلشن [illegible]
[illegible] / [illegible]
بیا [illegible] / بحر [illegible]

نشد آب عمر از لبش رسیده / نشد نان او جز غصه خورشید
نه در زیر سایه جز درخت خار / نه در روی بستری جز خشت خار
چو بیچاره آخر زود آرام کرد / بمرگ خویشتن یک دم بمیرد
گشتی تیغ از کمین بکوشش / رسیدم از تیغ غیرت در فرشش
دگر یک عشق تنبل دیگر آنست / چه جای قتل از آن هم بدتر آنست
بیکدم از رخ جانان بسر دل / ملامت از گرسنه تشنه جان
صدای الست کامروز ز گرد / طلب دارم جان بیک دیدار
رصد رعیت و جاه حشمت / بصد خواری در آن جاه حشمت
بود کاکلی نشسته کار دل / در آن منزل بیابان زمانه
نگاه امیر کسی داری لرزاند / نگاهی ابر خیش کرد ارد
بعد ز پرسش کرد با غلامی / کنند در دل ازین کار
شو همراه در آنجا ره بره / بوی ازان گرد ناز رسیده
چو کشف از قصر جاه ابد آنست / شنیدم آن همه بر حسرت

ز عور جان دیگر خود به آگاه / همه بیچاره سلطان جمشید
حلال مردان که از خود در گذشتند / بلطف خود همه پاکیزه شدند
رفیق طبع و کمند نفس نگیرد / براه درد کوی عشق گیرد
به راه آن بردل مردم غبار / هزار مردم زر آن هیچ نیز
نیاز زنی عالم سازد کار زر / بهر یاری که با هر در رو
چه شد جمشید یکی تیره / سحر زانست که حسرت
چه در آن لوث همدادا / نفکر دیده حرم طبع دل
زبان بر چهره که اندیشش / چه کرد آن هم دیر جوش
همه در را جام شسته / زانوی ادب پیش عشق شسته
در رق و حلق بار کرد ز / ز هر جا که سخن بار کرده
سان کرد ز هر نود رگهر را / رسید هر چه آنجا سخن ز
که ازین هر حلال ما را / همه از رمش سخن پست را

اگر شهر از جان رسد دلبرم
که خود داوری در صحرا کنارم

برادر بر عطف ان بوده دوره
بر کم سبب با صحرا کم رسیده

چه باشد گر با همراه ساری
رهم از آتش یار آتش فراری

بگنج جامه روزها
فارسیه غذا برای طعب

گهی او ره صحرا ابرو زنم
گهی بر لب کوه و بیشه کردم

گهی از گر عندلیب اشترو شیم
گهی شیرین و خندان شیر نوشم

بر خوش سبزه بارگاه رحم
به لاله بساز بربابهارم

ما بنیم از سر لاله گلدسته
کنشم از شرق لوبعث جلوه کاکش

روزه عبد بلبل گمک دامان
بساز بر بیرمش خوانان

سکی کله با همه سنه اسحم
ریختی گرک آرزو مزه درانیم

بود طبعش با شهرزاده کرد
رامزه و طلم ادرام کرد

رحا گر صحرا ران بر ساری
بخند و طبع کودکی جو بناری

چه تصور این سحم آبستره
کرمان لطف سعید ارشان

کفش کوه اوکه کشیدم
دران کو و دور ابروه بخشیدم

دران بر رسم گراو عاقل تنهید
زعفت صحرا رب حالش تمنید

درین بر سر دامت محبت بکبر
که هم گرک کرده مردان کمند تیر

ان مرک من دران پس
بیش را نگه جانم نادرم

صراة اجمران از اشهد
فسون دگر از ابود بر بیسند

کرا چو باشد زان سمت رایم
که هر ره تن که برنا بیم

نرگس که از شر جوم خوارشم
بسیش با صحرا و سر خار را شد

صرابیان گر دلعص اسحح آران
رغدر انگخش گندری سرش

بصحرا ابرو بن لریف جنادا
بلادرا دو زرا رخوص نغماد

فغان این چرخ جور ابدا اکبر ارد
سحی با افکند یاد دل

عزالدر باص صای جنازه
بهدور سخه گرک دره

بخمان بر برا تهستر ببار
زنده گهر مهر سرش بر خونر

گهی از سر ریشش گرفتی | که این شاخ از بهر ریشش گرفتی
چو پا بر در آن صحرا نهادی | بر او دست جفاکاری گشادی
زدی ریش مرحمت را از قلندر | میان خاره و خارش فکندم
برهنه پا قدم بر خار می‌زد | بگل از خار خون مسمار می‌زد
قلندر کفش ره بر خاره می‌کرد | کف سیمین ز خار ره پاره می‌کرد
کف پایی که می‌سودش رگ گل | ز خون در خار و خارا گشته گلرنگ
چو پا می‌سود از آن سجده | طپانچه کردیش رخسار رنجه
به شعر خط [illegible] دار است کافر | که سر پنجه بُرد با پنجه ماه
چو از قشرش چو زردی زر حکم | فغانش چون ز مرغ روز خوان نیلی
ببسته از قفا دست و پا | که خندان از قفا از روی مستی
کمان ابروان شد زین پهلو | برای بالش کوشش زره سر
کسی کامروز رادمند | چو آتش مبادا هیچ در پیش
برادری سر کرداد آشتی | مدین را زی کز ریش دراز ی

نکرده سر ز در پا فشاندی | بسجده بر سر او پا نهادی
شبی سر کرد او در روزی | نواهای تجلی صبح روزی
چو شد تو مسند زان [illegible] | رحیل دره ز گل لاله [illegible]
گهی در رحل گاهی در حال مصحف | رها کرده دل صبح چاک مسکین
گهی گاهی ز سر آخر گهی | رحال من جنس عاجل [illegible]
ببیا بی سر کمر گردار او گیرا | [illegible]
که نا کام [illegible] در دل جو | حق لطف [illegible]
نکا کرد چه حاجت دهده | روبار ران احسان [illegible]
چنان از [illegible] تا ماره | که نور ریگ امروز [illegible]
نهان [illegible] هشتی | که در بستان سرای محتشمی
چنان [illegible] آفتاب [illegible] | گر از [illegible]
چنین کردی [illegible] | ز ظلمت های [illegible]
رسیدش از قضا [illegible] | که چون ظلمه [illegible]

هر آن سالکو حالش سرفراز — از او صبح دولت آشکار
از دوری زر آن [illegible] — از او گرمی ورزش [illegible]
شنا کرد سرحد [illegible] سپید — در رهش از سر [illegible] از سپید
چو جان کز ظلم [illegible] — زتاریکی چشم [illegible]
لب و جان دهان زرد [illegible] — به قوت از درون گندم [illegible]
در ایشان چون زردی گندم آزار — برای گندم از زاری برازجا
مدار نقطه از ده برش — برون از طاقت الهیه
مخطط زرکمند [illegible] کرش — چه آتش ز [illegible] چشمه
نقش زان کرد در گندم [illegible] — نفس زار نقش زان راه
چو بان دفع [illegible] — بسته [illegible] ده [illegible]
[illegible] از جهان داد [illegible] — [illegible] در [illegible]
که کرد آن [illegible] — ز سوزش [illegible]
ولی این [illegible] — ولی [illegible]

حکیم از جهان آن چه کرد او — دلم بد که گندم انچه کردم
ز آب عدل کرد در وی سپید — چو ز حلقه ایران [illegible]
زنس بشد از بی [illegible] — برادر شد [illegible]
[illegible] — بشنیدن [illegible] داد [illegible]
کشیده ز بر آن سرآمن او — چه کلک از جهد [illegible]
نقد خود ز بد اربلاست — [illegible]
فرود از تخشید انکه [illegible] — [illegible]
زخجلی بو خور شد جهان ماه — فلک [illegible]
برون از آب در [illegible] — [illegible]
صد دولت [illegible] شکر احوال — که کان [illegible]
ز لعل لب که از [illegible] شکر — شد انشو از آب [illegible]
شد از [illegible] — چه شب [illegible]
شمیم گیران عطر بسش — عصمت [illegible]

ره طلعت او هر که زد ره / سوی سر راه دیگر شد جریده
سعود رای روشن بر آهی نمود / که جدوش زار آتش نهی بود
فرستادش بر اسم صدرا / که ان رود شد بر او داش گلستان
رسید ... جرس آن / ره زردی دی ان ابعو نمشود
برون آورد از ... / دان برشد ان ...
از ان پس گفت ای ... / سلامت می ... از ...
که روزی این جنابت کار را / گر ... صولات ... شده کار را
ز نور ... تیر همت ... / فکنده پس سر همت ... هم
... این ... / ... ان ... بی ... داری
نود ... هر همواره ان گمان شد / سپهر مو در ان ... شد
ز هر ... این سخن ... / ز رسم محبت ... را
همو ان لحظه ... / ... ... شای
... داد ... حال ... / ... صاحب ... الدین

عالم آدم

بنا میرود چو مسیح کاروان / که این آب حیوان کاروان
چه دلوی برگشته که ربهای / شود طالع ز برج دلو نای
سرور را گاه در چه بود تاب / چو با نجمش ... مجرب
چو جا زمرد و راز ... / برامد لولوی شب ...
ز هر بن کاروان رحلت ... / بعزم مصر ... خجسته
زراه اختر ده در انکار ... / پی اسعد مجمع ... شده
محبت آمد ... هنرمند مردی / بسوی آب حیوان ره نوردی
ستاره ... اخضر سما / فرود داد ... دلوی ... سما
... گوهر ... / ز لالان ز چشمه ... ...
نشستی دردلو ... خورشید ... / ... ...
که ... / ... دانه ... ...
ز ره دست ... عالم / جهان را ...

روان یوسف ز روی سنگ برجست / چو آب چشمه اندر دلو بنشست

کشید آن دلو را چون توانا / بدید در دلو مرد آب دانا

بگفت ابر در دلو ما گرانست / نقش جزی بجز آب اندر انست

چه ماه است این که از چاه آمد / رخانش ماه تابان [illegible]

بشارت کز چنین چاهی برآمد / برآمد پس چنان اختر ز دریا

بشارت کز میان چشمه شور / برآمد آنکه از شور انگیزی [illegible]

در آن صحرا نکو بشکفت او را / ولی از دیگران بنهفت او را

نهانش خاطر [illegible] کرد / ز یاران خویش پوشیده [illegible]

همی جان [illegible] / اگر پنهان ندارد رنج باید

حسودان همچو دوران [illegible] / رخان او ز [illegible]

همی اندر دلم [illegible] / که آخر چون شود [illegible] کار

رخان کاروان آگاه [illegible] / خبر چون همرهان [illegible]

نهان کرده [illegible] / بر دیگر [illegible] صد [illegible]

سوی کاروان

بسوی کاروان کردند آهنگ / که آرد یوسف [illegible]

بسر آرد چه تمام و چند بسیار / میان کاروان آمد [illegible]

گر چه بندش که ما را [illegible] / سر از [illegible]

نگاه [illegible] / [illegible]

ز [illegible] فارغ نهاد / [illegible]

چه گر دیده [illegible] / [illegible]

بر آن باشد که [illegible] / [illegible]

در [illegible] پس [illegible] / [illegible]

[illegible] که از [illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible]

در آن پس کاروان [illegible] / [illegible]

زبان کاروان [illegible] / چنین [illegible]

[illegible] مصر [illegible] / متاع [illegible]

ولی این نخل را یعقوب در بر / زلیخا را خبر از وی تواتر
وز آن گنج سعادت چون شنید / ستام زر ز کشته سوی حید

چو یک لعل از درون آرد بکف / فرو شد پا از آن کوه نجف
همی آمد ز راه و هم به برای / در آن ره بر زمین از سایه شرکی
برون لش جان همی بر درد و بهر / دو منزل را کمی بسکر ده موهت
بمصر آمد چو نزدیک از ره دور / بعبرانی غلامی گشت مشهور
برای و حج یک نامه ماهی / کلک دلبری در خدمت شاهی
ندیده هزاران ذره افلاک / چو او نقشی بصورتخانه خاک
چو بشنید مصر این آوازه بشنید / از آن عیب لبی بر جود به نجید
که جای مصر یوسف جمالست / هزار گلهای از آن لب سالست
نگار کرده صفحه چون خورشید / ز رشتی بروی از هر جا که زار
عزیز مصر را گفتند از آن شور / همه فال لبی کار دارد او

بچشم خود همین آمد روا / ما دیده همین در کار امید
عزیز مصر رود در کاروان کرد / نظر در روی آن آرام جان کرد
چنین ده‌هار از خود در پوش / که بیخود خواست از بیخودی بیش
ولی از لطف پیش ارجا کی بلا / به پیش روی خوش سجده گذاشت
که سر خویش آن کس هم نهادست / که در گردن ز مهرت نهادست
عزیز آنکه ز مالک شد خبردار / کشش آرد تا بر شاه جبار
بگفت از او از آن گوهری دارم / ولی از لطف تو امید دارم
که ما را این زمان بهر در دار / بیا لیکن درین منزل گذار
بهر دردی شهر را الهی کردم / که از گنج سحر آب جهان
عمر از روی چو گل این شمیم / تن از سیره بدی شاه جهان
عزیز مصر چون این گفته بشنید / سجده می‌کرد از شه بار کردم
ز شاه از حسن یوسف شمه گفت / لغزت ما جهت ار ار
اشارت کرد کز جان هر ار / هزار الملوک چون شهرها

همه زرکش قبا پوشیده در بر همه ورق طلا نهاده بر سر
گشاده در شکرریزی دهانشان کمرهای مرصع در میانشان
ز گل رویان قصوری بر کشیده ز هر گل از گلش جوی گسسته
کشیده شش عرض بر چشم جهان را که چون تا کوه زیر پا سپارا
هر عوی دارش صف در صف دمن کشیده آن زمین کوه و دمان

تو گویی چشم خور کمان زمین کرد سوی کوه ملک سیب داد را
ز خاکت تیل را دیدار بوجود کم کرد امه را بهشت
سوی گل شد جای آسمان بحکم آن ملک آن حوز شهان
بر روی مصحف در ربع وش کلاه ورق آن از درو نهاد
که جلش عرب به شهد با همیر کشیده کمر چهان بر اسب ارزق
خان کمر جو رکری جلیسع زر کش همه دارش را بر لطف
چه شمس سروی آمد از ارسکر آن است ترجید

رخ خوبش گل رخسار جهان را که شد بیشک ابد قدم همه را
به آتشه خورد که خورا اکثرش برده گل در رحیمه خوش
زمین چشمه خور خورده سرابش طفلی مثل شهد بلبت وارش
در دو یا نهاد از ری جمال حمد و برج لا معدل
مطالعت او خورشید جهان چه شد فروزان فرو رفت از میان
نشست از آب چون عدالت را تن آب روان جان در ما
کشت و ابر هم ... سوار بوی رنجر است آنجا
جهان ساخت بهر صید خواب معنبر دامی از سر تا بکف
گهی مهداد از کف پالشش کار ز بیخ شاه بهر دل سپند
چو کرد در شکر و رش فرو شد چو سردی از کیف ...
ز هر روش دار الکی بر آب بگلشن نسیم گل ره بیار است
گشاده کمر بر دهای زرکش بخود بر نقشهای حسن مقصد
بریشن هم همه اندر شکست کمر بند مرصع بر میان بست

الولی

فرود آمد ز تخت [illegible] ... هوای مصر زان [illegible] عنبر آمیز

ز [illegible] شه [illegible] ... بقصد قصر شه مرکب براندند

نمود از دور [illegible] کار ... که شه آنگه کشیدی [illegible]

[illegible] چشمهای [illegible] کشیده ... [illegible] از یوسف آمده

فراز تخت زر [illegible] نهاده ... [illegible] چشم بر [illegible]

قضا را [illegible] ابری تیره اندر ... که [illegible] آفتاب عالم [illegible]

ز یوسف [illegible] ... [illegible] سوی تخت که کام

[illegible] ز عارض [illegible] ... [illegible] عالم را [illegible]

چو یوسف [illegible] ... چو [illegible] چشم [illegible]

[illegible] ناظران را [illegible] ... که [illegible] کشته [illegible]

[illegible] ... [illegible] که [illegible]

[illegible] ... ز روی [illegible]

ز حسرت گفت [illegible] ... [illegible]

که یار [illegible] گشت [illegible] ... که [illegible]

نهان [illegible] سر [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

زلیخا [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

اگر [illegible] ... [illegible]

چو در آن انجمن گفت این چو غوغا
که گوئی ز سحر از بصر برخواست

یکی گفت این پیر و چهره ماه
بساط عرض عبرالله علم

علامی که کرد جهان را شکست
مدار الملک جهان گاه است

ولیکن ای امام کوی مراد است
چو چشمش بر علم دم ادب جست

در آن کار از دلش حیات جدا
ز فرهادی که زد تیغ و در او

روان بوی گلش از عرق آمد
بحلوی کاه چشمش بسازد

چو شد سر گلش ای خلوت یار
ز حال ایحوی آمد او باز

از آن پرسید آنکه دل افروز
چرا کردی چنین حال از حال

لب شیرین چون جان شادی
بر آن تیغی چرا ایجو شادی

گفت ای جهان در حرم
که کردار اش پس حرم کرم

در آن مجمع علامی که بود
ز اهل سر حضور و جمع شده

ز عالم سلکه جان من است
چو آتش جان من جان من است

تمام ای مدعی ما از نمود است
شکفته از جان شد او از او

[illegible]

من از زینت دل دادم
ز دیده عرق چون باب دادم

درین کشور تو آتش فشان دم
درین شهر از همه آتش فشاندم

ز حال دل ان مرا از او دور است
درین ادوار که بیچاره رسانست

مهر محبت که داری چو سالم
که بود دار در حیرت کسی ام

همه از او روی از من بود
ز شوق قامت و لحن او بود

زکوه اهل دل بود زمین بر
مرادم چون کوه زمین بر

همین شاه الهی که گردد
ز حسن شمع بهشتی که گردد

که این ره کرد در روشن روز
که این جا که کرد جلوش روی

که ما از لطف آن بخشش و کام
که گردد در شب سر بیش کام

کمه حد شکنش که خند
ز وصل بحل شمعش که خند

که ما در جسم جان در آتش
که بس زد گل در خاک آتش

مرا گر درد اوری جان ای اسیر
رسید و سهم بس افتاد

چو دامن آتش او در گرفت
چو شمع از آتش دل او گرفت

گفت الشمس نور خود دها مرا — عم شب نیز روز خود دها مرا
صبوری پیشه کردی روزگاری — بکن چون صبر مرا در کاری
بود گر صبر تو شدت برآ — دار سر ره چون شدت برآمد

چه خوش گفت حکیم روزگاری — که باری برخوردار وصل یاری
راه دور در راه عشاق — رها کن ای یار از داغ جدایی
همه شد لطف تحریر کرم باز — شد در شش صد ماه کز جز دار
بهر کس دست پیش دار — دران بار از سیر او همیشه دوست
شنیدم از عشق الهی ابراهیم — بنده رسیدن چه مسکین
همین بس گر صبر کار نشیم — که در سلک چو دار ایش هم
شعر نعت بنده دار حیات — که هم حال عند شکم دکان
روح ادب طلع صبح گشت — لب دیگر کان ملک جنت
رسم ای بعد خش چهره نور — با صدق کرامش سینه معمور

نیاز دیلمی

ستاره بر بالای جور رسیده — ستاره شد در علم او چشم صبح
گلی شد زان میان نه زان گل — میلک [illegible] همه چشم جهان
ازان هر ره که حوالی جمال است — سیاه از روز [illegible]
خبرداران دیگر چشم آمد — [illegible]
بران افروز [illegible] — [illegible]
بران نامهای دیگر کرده آخر — نور لیش اصل [illegible]
بدین قانون برق علم دو هر — [illegible]
دلی گفت [illegible] یعنی خبردار — [illegible] عشق گشت [illegible]
خبرداران دیگر لب بستند — لیس [illegible]
عزیز مصر را گفت ای گرامی کار — [illegible]
بگفت [illegible] من دارم [illegible] — [illegible]
میلک همه [illegible] — ادای ان کلام [illegible]
دلی داشت در [illegible] — نه در [illegible]

بهای هر گهر زان در مکنون / خراج مصر بودی ملک قارون
کشاد آن گهرها در بهایش / بده ای گوهر جانم فدایش
عزیز آورد بازار نو بهر / که دارد میل آن شهزاده [illegible]
که در خیل تو ای آن گره دان / بود سرو قمر دیگر غلامان
کشاد از روی شهزاده حجاب / حق خدمتگذاری را بجا آر
که بر دل محزونی بهر یار / که پیش از [illegible] قیصر [illegible]
سرافرازی فرازش اهتمامم / که آمد بر سر جان این غلامم
بر [illegible] تا بمد باشد / مرا در بر [illegible] باشد
بشاه آمد بگفته بسجده شد / ز نعل اسپش سر [illegible]
اجازت داد تا جانا خدایش / ز مهر دل بطرز [illegible] گرمیش
بسوی خانه بردش خرم و شاد / ز لطفا شد ز بند محنت آزاد
مبارکباد گفتش [illegible] / ز چشم خود همی [illegible] گفت
[illegible] / که جان من فدای [illegible]

شاه الم

شبهای [illegible] میدم / که روزی گردد [illegible]
شبم زار در فرودی برآمد / غم [illegible]
شدم با ناز من حرفش نیاز / سر [illegible]
درین محنت سر [illegible] / پس از [illegible] خرم [illegible]
چه بودم [illegible] در با [illegible] / [illegible]
در آمد [illegible] از [illegible] / [illegible]
که بودم [illegible] در ظلمت [illegible] / رسیده [illegible]
برآمد از [illegible] / [illegible]
که بودم چشمه در [illegible] / [illegible]
در آمد [illegible] / [illegible]
محمد [illegible] / [illegible]
[illegible] / که [illegible]
چه غم [illegible] / چرا [illegible] گوهر [illegible]

بپرسش بعد از آن گر بهر شاه / طفل دولت باشد بهره باشد

چه دارد چهره دادم جان چه دم / بیا بنگر عجب از آن چه دم

که از لعل خود آن کس بهره مند / که عیسی [illegible] چهره خند

اگر چه چهره را زرد کردم / چه عیسی آن [illegible] کرد

شعر قدرت این [illegible] / سر [illegible] جشم [illegible] بخشد

[illegible] قدر [illegible] / رواج [illegible] [illegible]

[illegible] شد / [illegible] شاد کرد

به شهر عشق اندر [illegible] / [illegible] که از [illegible]

[illegible] حلوه حسن [illegible] / رخان آرام را [illegible]

[illegible] / که گر [illegible]

[illegible] / کند عاشق [illegible]

[illegible] / [illegible]

[illegible]

زده درج عقیقش خنده بر در / ز شکر خنده [illegible]

ز لبس شیرین که شکر خند او / دل [illegible] شکر [illegible]

چه شکر [illegible] از لعل [illegible] / شکر [illegible] گر [illegible]

شکر [illegible] / نبات [illegible]

چه از لطف [illegible] / نبات [illegible] دل [illegible]

نبات از [illegible] راه دل / [illegible] لعلش [illegible]

سواد [illegible] لعل [illegible] / که [illegible]

[illegible] / ز شیرین [illegible]

سران ملک [illegible] / [illegible]

ولی [illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible]

حدیث [illegible] مصری [illegible] / [illegible] روی او [illegible]

[illegible] شد [illegible] / [illegible]

به بر این بیش اختر سعد را | نمی باشد شدن نجم نحس را
نصاب حسنش به علم جود است | ز ترتیب لطفش دل است حاجت
از لب اشرف چشمه گوهر | پر از درها ... وگر ... زر
زالوان لطف ... جوش | که از دریا ... دانش
مرتب کرده در انجمن ... | مخزن از دفاتر صبح گشا
فشاندار معدنش آوازه ... | بر آنکه ها ... تا ره ...
مصرا که سری در راه ... | خبر ... از جهد الکی ...
چه از جهد الف که ... | دلی خرم سوی او جهان است
جمال بهترش از حد ... | چه جان را زاله که آب و گل است
بهشتی زو نادیده ... | رکش ... شده ...
بحث از این او گوا شاد | ز ... گشت ... آورد
دران ... شمار ... | زخلاف عشقش ...
راه ... کشاد ... غار | جلال حجت ...

لطف از دل ... [illegible]

گشا از تو کار هر کوی را | این خوش حالت ...
که الهی ... جود ... | که ... جود ... حقیقت
که این جا ... لطفش ... | که این ... [illegible]
که زد بر ... از ... | که ... [illegible]
گل سیراب تر آب ازگی خورد | این آتش ... ان ...
سروت خوب ... | به لعلت ... [illegible]
همه روی تو لوح ... | سر زلف تو ... [illegible]
که بسیار گشت را ... | زخلاف ... [illegible]
که بردی ... لعل ... | که دل را ... آمد ...
که کند ... ... | که ... گردش ...
که حال عنبرت ... | لشکر ساحت ... [illegible]
چه لوح ... این ... گرد در ... | عذار ... [illegible]
گشا صنعت ای صانع من | که از ... [illegible]

فلک یک نقطه از کلک کمالش / جهان یک غنچه از باغ جمالش
ز نور حکمتش خورشید تابی / ز بحر حکمتش گردون حبابی
جمالش بود پاک از همه عیب / نهفته در حجاب پرده غیب
ز ذرات جهان آئینها ساخت / ز روی خود بهر یک عکسی انداخت
بچشم کور بینند جمله یکسر / چه بینی گر نگری عکس آن رخ
چو دیدی عکس روی صاحب آب / که بینش عکس او ظاهر در آب
معانی بهر عکس از روی رانی / چو عکس از چهره او برفشانی
نماند عکس را چندان بقائی / ندارد دیر کس چندان وفائی
بقا خواهی بسوی اصل بنگر / وفا جوئی بسوی اصل بگذر
غم هجری رگ جان را خراشد / که گاهی شاد و گاهی ناشاد باشد
چو دانا دختران اسرار شنید / ز داغ عشق تو بود دور جانم
سر یوسف گفت جان و تن شدم / بدل داغ تمنا سنبدم
گرفتم پیش راه آرزو بست / ز سر پا ساختم در جستجویت

چه دیدم روی تو افتادم از پا / کجا در دادن صبرت شکیبا
ویا حول گوهر اسرار عشقی / نشانی از منبع اسرار گوئی
تحقیق بحر لطف مهوی / مرا از مهر خود بر تاحشر ردی
حباب آبروی اسدم کوی / ز ذره ره بحر رشته ام محو دی
کمان من ابهر عشق ... / که با عشق در ره آن ...
چه باشد زحمت چشم ما زم / بقدر ترک گوای محارم
چراک الله که چشم از گوی / مرا با جان جان همراز گوئی
ز مهر عمر بلاستی دل من / خدیم وصل کردی مهر ...
اگر هر موی من گردد زبانی / زنوز انجم بهریک داستانی
بیارم گوهر شکر تو نعتش / سر موئی ز جان تو گفتش
پس آنکه کرد در رود دیار / ز راست یار با به کوه دیار
نیارد از پس رفتن تعجیل / غ... وت خانه ...
دلا از ملک و مال عالم آزاد / بمسکین و تمنا ...

کمال دولت او شد تا را که ور — نعوت ملک سیرش محتاج گوهر
کجای آن جاز کوهر صبح — قناعت کرد هر کو ده [illegible]
کجای سمن زر عرصه — سپر لشکرش های تا به
هدایت در جهه کوهر دارد — سفالی اسیر آمد در شماره
ز مکح ان عبادت خانه [illegible] — رجال علم و دوران مجمع [illegible]
ز مکحل داهی خاکستر آورد — کجلد بستر [illegible] گستر
رخ ار زر بر سر نهاد [illegible] — در آمد کعبی آورد [illegible] سایش
در آن عهد [illegible] بود — بطاعت های می [illegible]
چو در طاعت گری عرش [illegible] — کجا ن وادی جه [illegible]
سر هداری که جان [illegible] — فروغ [illegible] جان [illegible]
دلا مردانگی زان [illegible] — کجا تم شوکه من شوی [illegible]
غم خود خور اگر این غم [illegible] — بکن [illegible] که این [illegible]
لب شد عمر در صورت [illegible] — دمی را [illegible]

مردم حسن صورت یار دوست — رجال [illegible] کند آن کجا
زان مردم قدم در سعادت — رشد [illegible] [illegible]
سمن در زار کرد [illegible] — وارث معنی [illegible]
بود معنی [illegible] — مجر معنی ز صورت [illegible]
برات [illegible] شمار است — وران [illegible] حصار است
جه تا بحمد و سیم نیرزی — به آن کر جان [illegible]

صد رابطه کز شد دام [illegible] — فلک [illegible]
ز طار در او زدود کای جهان [illegible] — [illegible]
زر کش [illegible] جهای خود [illegible] — [illegible] جحت [illegible]
[illegible] زرین گهر ها — [illegible] کهر ها
ضرر [illegible] — جهیا کرد و فا [illegible]
نه روزی که صبح [illegible] — [illegible]

[illegible] ا ر ا

چه زر در تاج کردی خسرو شرق　　بتاج دیگرش آراستی فرق

چه سر تا سر آمد سرورانش　　نه بس دیگر نبی همسانش

رخ آن آفتاب دلفروز سال　　شد طالع ز [illegible] روز ارک سال

دو یاران همره سرو گلش تاجر　　بیک همره شده هر کس سرافراز

بهمت آن لشکر ارجمند　　میان خویشتن در جول [illegible]

چه تاج زر بفرقش نهادی　　[illegible] بر سر اش بر فرق دادی

که چون تو جاکی اش تاج [illegible]　　[illegible] تاج سروری [illegible] من اگر

چه پیرامن گشتی یارش از　　شدی همراز با پیرامن از

شبم گفتی ز تو لکت [illegible] راز　　دران [illegible] چمن نور رخ دار

[illegible] بر قد افزود از　　چه کردی راست گفتی سر قبا را

که دارم [illegible] سرو [illegible]　　که همچون [illegible] در آغوش کشم تنگ

کمر چون چست کمدی [illegible]　　که گفتی این همت [illegible]

که کردیم کمر بوی چه بوی　　ز [illegible] صلش [illegible] در بوی [illegible]

2

سرکوی

سمند کبریش چون [illegible] کوه　　مدارای دل [illegible] بکوه

بهم در راهی [illegible] شرح [illegible] م　　[illegible] دام خود در عشق دام

تفصد حور دشنام [illegible]　　نعمت خانه خود [illegible]

جهان کرده جاهای ملک　　[illegible] کاکون [illegible]

نه صدای شد [illegible] دام　　گر چه [illegible] ان [illegible]

بر الاهای کونه گرسنه　　رسمی سیا و کردی [illegible]

گهی از تیرهای [illegible] درش　　کمانش [illegible]

گهی دادی چه اصل [illegible]　　مرابای چراغ [illegible] شکوار

چه کردی [illegible] از [illegible]　　شدی همچون [illegible]

به [illegible] کرد [illegible]　　روان چون [illegible] خوش کشی

نشان کمر کرد حال [illegible]　　ز [illegible] و ریح او [illegible]

شکفتی [illegible] دامن [illegible]　　نهادی چهره [illegible]

نهالش از گل [illegible]　　کمانش را از [illegible]

چو آن گلزار بی برگ آب گشتی ‌‌ غبار خاطرش را باد بر سر
چه بسی از گلش از چشمه آب ‌‌ شدی با شمع همدم در تب و تاب
ز دست آن پری چون در سحرگاه ‌‌ چراغ دیده‌ای چون حق آگاه
گهی با گریه‌اش همراز گشتی ‌‌ گهی با عهد آن دلبر گشتی
گهی با کاکلش گردی هم‌آواز ‌‌ که ای همسر شده با من ناز
برای دیده روان چون آب هاشی ‌‌ که دلبری یاری همراه باشی
بدان افسوس لب شکر چاپلی ‌‌ رسانی از کجا چون گلش ها
برون شد از پی آن ناوک کارش ‌‌ سود از کار اکسیر قرارش
غمش در دوری و هجرانش کرده ‌‌ که جانت از پرستاری‌اش کردی
که عاشق پیشه جان خورده شد ‌‌ که جان در جهت معشوق گردد
مژگان ذره ذره جان چکیده ‌‌ که چشم از های آواز رسیده
که چشم و جان نشسته خاطرش باد ‌‌ دو گاه شد از جان خاطرش او

سخن کرد آن شیرین فسانه ‌‌ چنین از رقیب به زر بهانه
که پیش از وصل در عشق تو دوری ‌‌ ز لیلی‌وار اگر خواهی صبوری
ز دل صبر و ز جان آرام برده ‌‌ سبک از جان غم هجران آمده
نه در خانه گذاری ره کسی ‌‌ نه در سرو ... کس چاره ...
مژه در خواب و دل در غم همه شب ‌‌ درون ... آه ... سحر
به در کعبه آن همه اقبال ... ‌‌ که ای همراه ... چه ...
ملامت از جفای چرخ ... ‌‌ رسیده از زمانه ...
همدم آن که امروزت ... ‌‌ که عاشق ... نیست
جهان بر گه که ... ‌‌ که ... معشوقش
گهی از لب ... ‌‌ که ...
سبک ... ‌‌ سحر گه ...
که ... ‌‌ ز نور سحر ...
بگفت ... ‌‌ نگار ...

سحر اوار

غمی دارم برایم کز غم از کیست · نگاهم بهده ازش با هم از چیست
نهانی دردی از آنم سر برآورده است · بجز رازها هم سر برده کیست
همه جا کی بود سالکی بهاری · که سجده است بر دی گرد راهی
وخوبیش کرده از صد درد رنگی · ولی از جان‌ها کش اثر کیست
چه نوعی هم پس شده باری · شنا سر روز زمین شه با زلیخا
بهی حوش زلیخا را از سکت · غم لاله و بس پس مسکت
متهوری سخنش دانا گاه · زبان در شرح راز قصه چاه
زلیخا چون حدیث جا شنید · ب ان زلیخا از حرص بجید
فتاد از در دلش کان ز در در · که جانش در غم جان سوز
عتاب بر دو دشمن سنگ کرد · بر بیش دعش شد که سید
بیخی از دل کاگاه باشد · که دلها را بد لبها راه باشد
خصوصا از دل صد جای · که باشد در ره عشق جاودان
ز هر جانش نوبت · سوی معشوق از زبان

زان ره ربوا حلال جان · قدر حسنم ... ان تا ... شن
اگر خاری رود ... دلدار · دل عاشق بگو ... جا ...
دگر بالای ورد در زلف محبوب · قدر در جان عاشقی ...
دگر گردی نشد بر عدارش · بگو خم ... ش ...
شنیدستم که روزی گرد لعلی · ... قصه رسوی کش ...
جدر دلب محرمش ارای · بوادی رهش جان ...
ساجای رابو جو سر سر · ... شد ...
کرت مجری ز سنگ ... آورد · ... بو ... ورنگی ...
مصیبی شد ز مهر دکسه جوش · مرصعی ... رخ ...
بو بو رجال اش ... · نما رحم کلیم ...
بگو چشم دولت دیش ارانی · ... ز صد جانان ...

حوش ان سپهر انکه ذلت کرد · بلم دف طره ... کرد

الملح ۱۵۱

برون آمد تمام از خاطر خویش / نهد در خلوتش از کاهش خویش

چو حال جان زبان بر لب آرد / نهد جان کی او در حال بسپارد

چو جوید دل کسی دل از غم / دهد دردم ز راه دیده بیرون

چو کم صحرا ز صحرای [illegible] زد / که هست کاری او [illegible] فرازد

اگر راز نهان ماند سر چه خامه / وگر حالی نه سجده سر چه [illegible]

بحکم الکرامت پرور ما / نشان [illegible] لطف تو [illegible]

چو یوسف هر زمان کام [illegible] / نمی زد سر تمنای [illegible]

زلیخا این تمنا را [illegible] / [illegible] عنان [illegible]

نخستین حالت [illegible] زان [illegible] / که گردد [illegible] آتش [illegible]

در رنج آن [illegible] قند [illegible] / چو کس [illegible] قند [illegible]

زلیخا بر [illegible] محبت آرزو [illegible] / که کنی نذر را خود [illegible]

چو جوان [illegible] خود را [illegible] / هوس [illegible]

دگر [illegible] / که [illegible] خود [illegible]

مرصع ساخت

مرصع ساخت هر [illegible] زر / چو [illegible] خویش [illegible]

بچابکش گرهای لعل خود [illegible] / ز [illegible]

وز آن پس بادها بشتابان / ره [illegible]

جدا [illegible] / چو [illegible]

[illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible]

ز فر [illegible] / براه از [illegible]

هر وادی [illegible] / ز [illegible]

بروی [illegible] سر فرازی / [illegible]

نشان [illegible] / چو [illegible]

[illegible] / بسوی [illegible]

نگه [illegible] / که [illegible]

[illegible] / [illegible]

اگر سحرست و گر حیرانش بود / و گر سحرست شاه ملک جانان بود

چه سود ار صید دل در دام آری / بکردی کار رام از بیقراری
اگر بیند سگی لعل وصالش / شکسته عشق بازد با جمالش
و با حرفش بر آرد زان حکایه / که افتد کار روی از دل بدره
چه باشد بهر چشم مست بینش / شده از لبش بوس و کنار بیش
اگر بوسی دهد کس لذت دهر دست / ز بیم سحر باشد رنجه بر دست
امید کامرانیست در عشق / صفای امر کامیست در عشق
بود افزاید خون خوردن بس / نوا کی آمرنش رحم و مردی بس
بر احتیاط کو اکنون سزاوار / که جان خوردن بود بالمرد نشکار
زلیخا را بود یوسف از بر / بکرد آنچه و جان از تسلیم
بود آرزوش از بهر سحر / همه است که آرزو دلی
چه دارد بدن او از بهر مهری / ز دل نجرات طمع از مهری

بیان آوردن دایه حیله را

بیان آوردن دایه حیله را / که آرد دلبری را آن دلارا
ز لعل از بوسی کام گیرد / ز سرو دوش کسی را آرام گیرد
بلی لطف رنگ آگهی ... / ز شوق گل چو لاله کرده داغ
نخست از روی کار دل گشاید / ز کلبه دل اطفی ...
زلیخا وصل را بحث چاره / ولی از شکر و یوسف کناره
زلیخا بود چشم از دهر بر راه / ولی مهر دار اول یوسف را
زلیخا داشت حاصل شور و داغ / ولی مهر ... یوسف را ...
زلیخا رخ بر آن شمع لهوا / ولی یوسف نظر بر پشت پا
زلیخا هر که بر آن سمی سوخت / ولی یوسف ز هر دو دیده بر دوخت
ز بیم ... روی او نهد بر / نه چشم فتنه جوی او فتنه
ساز در عاشق از هزار ز چشم / که با ... گشت چشم ز چشم
ز عاشق دیده م اشکی واری / نماشد جز ... ...
چه ... از روی عاشق ... شد / سرد گرچه دل ... ...

زلیخا را چو این غم بر سر آمد / ز هر کنج وحشتی از پا درآمد

درآمد در خیال محنت و درد / کشید از سینه جوش ناله پر درد

بدل زاری که هوشش را ربوده / سهی سروش خمیده از بار اندوه

برخ شد از لعل لب آتش افروش / شکست از شمع رخ لاله افروش

نگردش به زلف عنبرین موی / چرا زنجیره که می‌کنی بر آن روی

بسوی آنکه کم زد کش رهی / مگر زان سو که روی رهنمایی

ز سر کرد آن قبای چو جان پاره / نکشی چهره اش محتاج غازه

همه عالم بحکمش چون اسیر بود / بحکمش سر بسر را کجا که بود

ز سر مهر آن سیه چشمی بجست / که آهنگ از نرگس او سر سرکشید

زلیخا را چه شد زین غم جگر ریش / ز آن سر زلف کشاد در جوش

که ای کارت ز کارم گشته / ز کهوای غلام زر خریده

دو دست ار زیر سر پیش فرار آری / چرا با مه چنین عشق بازی

بمعشوقان چه خوش باشی سر آری / که شاهی را بود شاهی سزاوار

عجب را آنکه از عجبی که دارد / تو صحبت [illegible] سر در نیارد

زبان بسیار کرد آن [illegible] / رسانید از ملامت صد ملامت

همی گفت این [illegible] / هزاران [illegible] در دل او [illegible]

کشش از خاطر [illegible] / [illegible]

به چشم دلبری آن جان در آمیخت / [illegible] جان از آن [illegible]

برد همه جان از سهم [illegible] / [illegible]

چه جوش کشان از عشق زنجیر / که [illegible]

دلا پر دل [illegible] عاشق / که [illegible] جان عاشق

زلیخا را چو دید آن محنت [illegible] / [illegible] حال جان [illegible]

که ای چشم [illegible] / [illegible]

دلت پر رنج [illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible]

دران قصری که از دی بر زبونی　　اگر می‌سوختی معصد و زبونی
کزان در [illegible] حسن　　برافروختی شمع جمال از رخ حسنت
که از عاشقان آن دل داده　　که معشوقش [illegible] ماده
همی [illegible] چند تو　　که سلطان تو آمد بنده تو
جهان [illegible] شاه　　[illegible] خدای
[illegible] [illegible]　　ز غمهای جهان آزاد باش
ز سر [illegible] کام [illegible]　　ز رفتار خوش [illegible]
لبش [illegible] دل [illegible]　　ز لال کام [illegible]
[illegible] نها زد　　[illegible] دل از [illegible] داد
[illegible] دل [illegible]　　[illegible] شکر [illegible]
[illegible] جهان [illegible]　　[illegible] خندان [illegible]
همه [illegible] که من [illegible] دل　　[illegible] جان جهان [illegible]
[illegible] آشنا [illegible]　　[illegible] را داد و داده

[illegible]

زمین [illegible] سایه‌اش　　[illegible]
[illegible] سایه [illegible]　　[illegible]
[illegible] خوش فرو ریزد　　دو چشم [illegible]
[illegible]　　[illegible] خون [illegible]
[illegible] چشم جهان　　[illegible]
[illegible]　　که از روی [illegible]
[illegible] دل [illegible]　　[illegible] کار [illegible]
چنین کردی که [illegible]　　[illegible]
دهانش [illegible]　　[illegible] خون خوردم [illegible]
لعلش [illegible]　　[illegible] خون [illegible]
قدش [illegible]　　[illegible]
[illegible]　　[illegible]
[illegible]　　[illegible] شد [illegible]

روانش رحم در حق جهانی		که دارد بیشش از وی ارمغانی
چه داند آنکه نشنیده‌ست		که با حالی چنین مشکل توان زیست
فراقی کاشد از دوران عمر روزی		نیارد حیله‌ای تیغی دگر روی
غم هجران بهر یک بیش آرد		چنین وصلی دو صد هجر آرد

زهی وعظ نکو این در دری		چه داری راه رسم دلنوازی
بگفتی این از تو صبا ره داده		بهر کاری هوا دارم بوده
مرا نگذار دیگر با زبانی		رغم دارم من عشق زبانی
قدم در بازکش کن فرقش		زبان من شود از من به گوشش
کلای سرکش ها از زر زرد		رخت با در لطافت زر زرد
زبستان جمال دلکش ناز		رسته چون قدت سروی افراز
رخسان دو دل گل آتش		ز در شاخ زبان ره گشته
چه رنگ سر عنبرینش تاج		سهی سرو قدش چون کاخ

عروس دهر تا دور از دل آب		ز تو با گریه تر در گلم رفته
لعل رهبت ادم چشم روشن		گل به صحبت عالم تازه گلشن
کمال حسن تو حد نیست		پری از رخ تو بهره ور نیست
پری را گر بودی سر آن		که پری از تو در کنج قواری
ز شه کرده ز خم ریش		به پیش روی سر مه پیش
دلی گر چه ز تا دل ناست		فتاده در کمند عشق است
فلک را آن مهر ساخته		فکن ز بیلای خوش ساخته
ز طفلی داغ تو بر سینه دارم		ز تو صبح غم در سینه دارم
فلک خورشید بر تو ره داد		دوران عمر لست با هر دو رخت
گهی چون آب در زر کرده		گهی ... ماه در شکر کرده
کنم هم کشته رس سودا چه سود		مرا به وجه تو در دل ارزوی
مرا کرده نقد شد کم		رحم کن خوش آخر هم
لب هستی زلال ... ما		چه تشنه قطره روی ...

به قد چستی نهال میوه آور
چه باشد گر خورد از میوه آبر

رضا ده تا ز لعلت کام گیرد
شود در سایه‌اش آرام گیرد

قدم بر تا سر از نازت ساخت
رطب چند از لعل دلبر یافت

چو کم گردد ز لطفت جان تو تنها
اگر یکدم کنی در سایه‌اش جای

هوس دارد که با حسن عزیزی
کند پیش کنیزانت کنیزی

چو زلیخا این سخن از دایه بشنید
به پاسخ لعل گوهربار بگشود

[illegible] داد بهزار
مشو همدرس من چون [illegible]

زلیخا را غلام زرخریدم
[illegible] از روی عشقش بها که دیدم

وگل دام عنایت کرده‌ام بر
دل از جا هم وفا ز درد داد او

اگر بخشی کنم نعمت نثارش
نثار گردن آوردم چه خطار

سری بر خط فرمانش نهاده
بسجده پیش کارم ایستاده

دمی گویم [illegible]
که بیم سر از آن خدا در [illegible]

ز بد فرمای نفس معصیت آرای
نهم در سلک نامه معصیت های

کنیزی عزم نام کرده
امین خانه خویشش شمرده

نیم چون مرغ آب دانه دار
جانم از لعل کنم در خانه

صدای پاک را در سر سر
صد آگاه به نیکوکاری کسی

بود آن که ز طینت پاک گردد گار
زن زاده پیشه خوی کار

[illegible] دم [illegible] پاک تولید
زلیخا شدم چون کنم ناچار

بسینه سراسر اصل دارم
[illegible] اگر جز [illegible] دارم

اگر بستم بر تو راه اسرار
بود ز اینجا قسم راستی کار

کلیم [illegible] در روی باشه
[illegible] از چمن [illegible] شکفته

معاذ الله که کاری پیش سازم
که دارد [illegible] یعقوب [illegible]

زلیخا زین هوس دم [illegible]
دل خویش همره [illegible]

که من دارم ز [illegible]
امید عصمت از نفس [illegible]

صد آمد زلیخا این چو بگفت
ز کف او صبر و لطف خود را

بهر غبار از مژه هم جگر بجست / ز ناوک دام سر عتاب [illegible]

چه زاهدان ساخت سرور ستانی را / بسر بسایه فکندان نازش را

بر و کهشای سر من خاک پاست / سرم خاک پای داد از [illegible]

ز جهت نگسر بوم های [illegible] / سر سر ز رخ چشم آگهی نیست

حال الست دام ز سر [illegible] / حال الست طاق کردان

اگر حالت غم زروره لیست / دگر چون حال آب آزرده لیست

[illegible] چو کر لیست / ز چشم چو [illegible] فشان معطر چو لیست

چو [illegible] در بحر عشق نوام غرق / کز او خالی بسم از پای فرق

ز [illegible] دهر رگ راکه کاود / بجای چون غم [illegible]

چه ز [illegible] بی سحر نشد مگر / ز لحاظ آه [illegible] گریه ازحیست

ز چشم تو چون [illegible] ان شیم / که چشم چو پشت را در گریه [illegible]

چه از رکان [illegible] اطراف / چه [illegible] در حال من [illegible]

ز محشری چشم تهمت دارم / که از دل [illegible] نگه [illegible]

[illegible]

چه دو لعل [illegible] بسیار / شد از لب هیچ چشم [illegible]

کف از گریه بزرام دل [illegible] / [illegible] کس [illegible]

همه روز در راه جهد عمدا مکام / [illegible] دی [illegible]

راحلام [illegible] چشم [illegible] / [illegible] الکس من [illegible]

[illegible] / [illegible] مرصع [illegible] شکسته

کو دل و مهرم چون [illegible] / که عشق [illegible]

به سلطان معشوق [illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible] مست [illegible]

[illegible] که چه سرو سرافراز / چه [illegible]

[illegible] چه های رخ فروزد / [illegible] عارضش [illegible]

[illegible] / [illegible]

چه سر را [illegible] عالی [illegible] / گلند [illegible]

ز لبی کعبه نگاه چشم و [illegible] / فروغ [illegible]

بسی کردم که در چشم عزیزم / کنیزان را بکمتر کنیزم

شبا روزی بکبر کمر بسته / بحر شوق در دل سوز سینه

رسم گرچه ز دل بسیار حسرت / نگاه ان دیدمی کان بی نکرست

کسی آزار جان خود نخواهد / بهیچ آشنا روان خود نخواهم

مرا از تیغ همت پا بسر آمد / نگار از کس هم چنین چه همت

بسر عشق داد دست نام تن ده / زبانی رام شو آرام بین ده

ز ناز کم نگاه در هم ای / ببین جام دل لب خدای

جوانش را دولت خدا داد / همه شب به بند بند که بند

فرزندانه بند که کاری دارد / بقدر بند که فرمای کارم

خداوندی بجا ارسید و خوشش / همی لطف من شد مهر چوشش

کنم من ترا ادب رکوم / درین حالم عذر را نا زکوم

بیا مرد پادشاه ان بنده را / که رو در رنگ بلکران دی ا

مرا مولکی مشغول کاری / که دردی بهر انجم در رکاری

ز خدمت کار خود بیرون ندارم / بصد جهد این چنین خدمت گذارم

ز خدمت بنده گان آزاد گردند / بمنشور عنایت شاد گردند

ز شکر خدمت آن خاطر گشادا / که در هر دو جهان خدمت گذارا

زلیخا گفت که در چاره گرها / که هستم پیش شاه بنده کمینه

به هر جائی که کاری آیدم پیش / بود آنجا بسی خدمت گزش

نه خوش باشد گرامی اگر آرام / به هر کاری کار کاری دارم

بود ما را ز رای او بسیر دل / نباید مرده را چون باشد دل

نگاه با چهره پر چاره بستی / اگر چه های آزاد هستی

چو در یعقوب این سخن سید گفت / که ای جان و دلت چه بحق

چو صبح صادق در چهر بردم / ز ان دم چو ذوق در زردم

مرا اکنون ز رو خدمت کی ای است / خداوند ان همه رسم ارار

دعا گو بیبلای ای است شه / مراد از رضای ای است شه

رضای گو بنا ر در رضاش / بهر روی رضا رضای السر

دران نوبت سپید از آن سحرگاه | که خود در خدمت آن صحبت ره
ز صحبت داشتم همشیره دلبر | بخدمت حالت گردد از آن
خوش آن آیینه او الماس | چه شکار که با آتش شیرد

هم پر از این باغ حکایت | حسنش گرد از کاهش پیران رود است
که حسن زلف و لبهای شکر | فتنه ای ره شکر ز لعل
دلنشاد است عشق چهره | گر ان زلف دل آرام
نگه در شیوه گل پری | کمان ابروی آتش چهره
در خیالش گشته | به بنگ آغوش هم
چو آتش آفتاب مهد ز | حکایت دستها بر گردن
سعیه گل در عنبر در حمایل | نظر فشان بر دل در ختر دار
چمن باغ صبح سپیدا | کنف باغ خوش حرف
دران سیران که | ربنصار همه گرد لب

قد رعنا کشیده کمان | گرفته باغ زار و نگار
ز جلوا حسن مه خوش زدی | گرفته خسرو ان نوش
لب نورالیک لب الحجر | پی طفلدان خواهد شیر
دران هر در نک | دامن کعبه طفل شیر
فروغ حور صبح | در لقا ری شکسته ماه
هم انجمن حور شد رسا به | رشک بزرگ
ز زلفش لبهای نور زر | دف کمر را
غزالان زان جلوه چون نغمه زدا | درین فرو ذره کان خاک
ز ما دست به در مهوش | حلقه ماه ان ز حور
رقص و در باغ | کشیده سیم پر شاخ چابک
ز خط سبز جوشش لب لعل | کشیده چوب آتش چهره دل
کمان سر جوش | به ملک عاشقان
صبا جعد بنفشه | گره از طره مشکین

سمن لاله در گیاها هم آغوش / زعکس ارغوان تر بر سنان [illegible]
همه [illegible] دران رسته [illegible] / دو حوض از مرمر صاف چو بلور
میانش [illegible] / [illegible] ان دیگر [illegible]
[illegible] زنور [illegible] / [illegible] ان [illegible]
[illegible] / شده [illegible] نکو [illegible]
[illegible] / که [illegible]
[illegible] / چه گویی [illegible]
[illegible] / [illegible] کشتی [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
ترک صحبتش [illegible] / [illegible] عشق [illegible]
[illegible] / که [illegible]
[illegible] / [illegible]

صد از [illegible]

صد از [illegible] / همه [illegible]
چو سبزه [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
اگر [illegible] پیش تو بر تو حرام / از این [illegible]
سوی هر که [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / که ای [illegible]
چنان در [illegible] / که [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
که هر که [illegible] / [illegible]

لبش چون لبش را بهانی کسش | خورد بر از آنسان دلبرش
بر و گردن و عارضش نقش شد | ز رطب چند دلها در درد بند
ضمیر لعل را چو از رخش باز | شکار جان بد دل از رخش باز
دل و جان بپیش رخش کرد آرایش | تن بلا ده از خویش پرداخت
خوش آن عاشقی که ز هجران مهرش | نو خوش بود نالش چو از مهرش
چه چالاک طرف معشوق داری | که ز محنت هجران صبوری
چه بود وصل دلبر زای دلبر | نو وصل با هجر از وصل خوشتر

شنیدم که گر کار شعر قصیر | فلک شد ز هر دو بس عشوه انگیز
ز رو و دل گزش را عهد که هست | گرفت از صفت همه آنکه دانست
کسی را ان حلم کم در چه جلوه باز | همه دستان بکار عشوه پرداز
نکرد نکته ز وصف گشته هنر | فنون دلبری بردی همه نیز
که شود از لب شیرین شکر ریز | که کام خود من کسی شکر آمیز

امل سی

ز رشک شکر من عقد بگشای | لب من عمر طلب از من شکر خای
یکی از غمزه بوسش کرد اشارت | که از زلف دو صد تاراج غارت
نگاه مست کم چشم جهان بین | نشان بیش بخشم مردم انگین
شنا همچو سرو در پای آن اورش | که آن سرو از شب های ماهم حجرش
کجا در عهد عشرت یار جستی | اگر زین سرو نازان لب جستی
یکی در زلف شکن حلقه افکند | که استم بر حلقه ها بند
بروی من دری از وصل بگشای | که من حلقه بیرون در همی های
یکی بگشاد دست از من رها | شنا الارز در سعد آتش بر
که دو چشم پر از آن شمامه | بگردن دست من هست جامه
یکی کرده جان مهر را مهر گلو | ز موی ار لاشتری دگر کو
که کم کن دست لعلی ز بر سالم | که بر لب آمد از هجر تو جانم
ز پیش آن سرکشی از لاله ریزانی | ز زلف نقصه سر را همی جوی
وصل بود در رخ تارها عرق | ور آن بهشت

به عهد مکر مکر و دستان   بصورت بت پرست بت پرستان

ولی یوسف چو اصحاب [illegible]   که گرد در شان در زیر [illegible]

دلش ای بر چو کهف اندر [illegible]   بی [illegible] بر نقش کهف

تحسین کهف که رهبا [illegible]   بچشم مردم عالم عزیزان

از این عالم چو وی ما را چه حاجت   که ره گم کردگان را رهنمایست

[illegible] رحمت سرسته ایست   رود الا که در آن کل دانسته ایست

کمتر کسی سر بستی   و هر [illegible] سجده بردان سرکشست

که تن [illegible] خدا را در روا است   که عذر از پرستش را سزا است

[illegible] ادراین اوردیم [illegible]   که با او هر کسی تسلیم

سجده پر زلا سر بنهادن   که دادت سر برای سجده دادن

چرا [illegible] هست کشتی   که بهاش و سر بنهد بر او

درست [illegible] شکر ملامت   به جهد او دل [illegible] جرم آسمه

بنو معلوم کر سنگ چه جرم   ز معبودش چو سنگ [illegible]

چه یوسف زادل شب نا سحرگاه   [illegible] عابدان [illegible]

همه کس در نمار او کشید [illegible]   [illegible] تا ی او [illegible]

لطف یک را [illegible]   دو ماه آن جمله شهر داران [illegible]

خوش شهری که هر [illegible] اوردی   [illegible] آورد [illegible] که [illegible]

[illegible] کرد [illegible]   بکجا در رحم [illegible]

ز [illegible] در رحم [illegible] آن [illegible]   [illegible]

ز [illegible] وقت [illegible] اول   [illegible] راه [illegible]

کرد [illegible] کرد [illegible]   [illegible] تعلیم [illegible]

[illegible] گشته [illegible] زنار   [illegible] همه سر [illegible]

[illegible] هر [illegible] جدا در   [illegible] عهد [illegible]

[illegible] کهف که ادر [illegible]   دل [illegible] دلدار [illegible]

[illegible] دگر داری ار سرور   [illegible] دگر داری [illegible]

چه کردی [illegible] اوردی [illegible]   [illegible] دیگر [illegible] نکرد

هر چه در دیده کشش کس نتوانست داد | ز حال جهان بالا نتوانست داد
هما همچنان بار سنان | سمن رخسار زکال سمن بر سنان
ترا حسن و جمال دیگر آورد | جمالت را جمال دیگر آورد
بی شیوه ز شیوه رنگ | ز جان هر دو کی در برد
دهان را از هلال تنگ شد آ[illegible] | ه ربیع را از جانکاه شد آ[illegible]
سر از شرم ببر کاه از ماه کرد | لطف الا [illegible] با ماه کرد
در لبی چشم مه دران گشته دل | بچشم مرحمت سوی شب دل
ز حسرت لبی زرش آورد | بداغ ماهی سینه اش حرف
سا کام هوا چشمان جو | ربح اور کلبه احزان خود کرد

چه با آن شه سوای کو | ز حد بگذشت شعای کو
نشی در کنج خلوت دامن | لعد مهرش مش حرش
مه کعشه ای [illegible] | چراغ [illegible] چشم روش

کار [illegible] ۵۰

کرار جان دم زهم زر زرده | ورا زشق شرر حمت [illegible]
ز چهر تو که از ما در مهر | مرمن با چه کهای رسیدم
چه با شکر لطف مهر | بمنزلگاه مقصد دم رسا
ز هجران تا کی دیگر باشم | از آن جان جهان مهجورم
چه رسان بار بیگانه است | چه جاهل را که بخوانه است
هران آهو که عاشق لعورا | در صورت کی چه کو [illegible]
چه مهوری بنا شد جان و دل را | چه خبر دار ملاقات آن [illegible]
جوابش داد داید که بر را | که [illegible] از حد دوری ما
جمال دلبر با داد دست خداوند | که بر با بر دل دوش از [illegible]
اگر عاشق چنین از آزرده است | کشد در دست [illegible]
نشان کمتر از دست بر کرده | ز حسرت [illegible] بر دو جان [illegible]
نمود از رخ نا کی انگشت را | ای عشق [illegible]
چه هر آن ساعت از جلوه کار | درخت خشک را [illegible]

به صحرا آهوش گر می‌نشستند / همگان از هیبت چالاک خفتند
چه احسان حواله از لعل شکرخا / رسد هر صبح از هوا ماهی ز دریا
ز بس حرف چنین در بازجوئی / چو [illegible] کشتی آخر نکوئی
ز غمزه ناوک انداز و کمان کش / نگاران [illegible] ز بستان کش
شتاب ابر با رحم و رحم گشتنها / سیاستش نعره بزم وصل شهری
رهت تا زخشش راه هی خود با / همرازش همزانوی خود با
ز غمها را آور این گنبد دوار / راه لطفش آر ز راه فشار
لب از خنده شهد فشان زد / وزان شهدش بخورد جسته داده
نسیمش کی خوکن چشم ازدها / چه خوکان کی خورد [illegible]
بردی از رشک گل از گل / ز شوق خال خود داغش [illegible]
ز لایح کعب نگاهی ما در جهم کرم / که از لوح صفحه آید ز ردم
نسازد [illegible] / چنان [illegible]
اگر همه گردم ذره در رهش / دگر خورشید [illegible]

چه مردم بود ره گر فرازم / بخشش [illegible]
اگر کردی سوی من نگاهی / [illegible]
غم من در دل او جا گرفتی / غم او که چنین [illegible] گرفتی
اگر آن دلربا بر دام کردی / کجا زین گونه [illegible] کردی
جوابش داد دیگر بار دانا / که ای خبر از حالات [illegible]
مرا در خاطر افتاده که [illegible] / گر آن کار تو را [illegible]
ولی وقتی میسر گردد این کار / که سیم آری [illegible] زر بخرد
لب زرم چون [illegible] / بگویم [illegible] در او صورت کشی
مرصع [illegible] از طبع هنر کش / [illegible]
چه لعل [illegible] دردی / در آغوش خفت [illegible]
بخشند [illegible] / شود از جان [illegible]
سر از گوهر [illegible] / بر آید کار [illegible]
چه بشنید این حکایت راز [illegible] / هر چه از زر [illegible]

بدان دست تصرف داد او را
بدان سرمایه داد آبادی او را

چنین گویند معماران این کاخ
که چون شد در عمارت دایه گستاخ

بدست آورد استادی هنرکیش
هر انگشتش به پیشش صد هنر بیش

رسیم هندسی کار آزمایی
چو انس رصد را رهنمایی

ز تعلیمش محیطی سطح آسان
ز هر پروی اقلیدس هراسان

سپه از رکار او بی خاص بهشت
نمودی کار پرکار از انگشت

چو هر خط طرحش سر زدی راست
بدان کار بی‌پرگار شد راست

بحکمتی بر سپهری بر طاق اطلس
برایوانی خجسته تر مقرنس

چو سوی تیشه دستش کردی آهنگ
ز خشت خام کردی موم فرهنگ

بدان حیله کار آغاز کردی
هزاران طرح زیبا ساز کردی

عمارات جهان را پا سر پی
نمودی حلقه در کمر [illegible]

نقش او چو نقش جان زدی را
شدی کارخانه لوح هستی آرای

بتصویر ایچه

بتصویر آنچه در کلاش گرفتی
ز تسبیح اندر و از همه بیشی

نگشت از صورت معنی گرفتی
سماک نهنگ آن [illegible]

بحکم دایه زرین حکت آثار
ز را مروده سرا گر شاد

صفای صحنهاش صبح آشنایی
فضای جانهاش کنج آشنایی

ممهد فرش او مرمر [illegible]
موصل زامرس و عاج در [illegible]

دران در بیم در انجا سقف [illegible]
چه سقف اورنگ لطفش [illegible]

ضرب هر یک ار راز و دیگر
صیقلت و دره [illegible]

ز هفتم جامه همچون صبح هفتم
که هر رنگ نقشی بود از دم

مرصع جدول او در زر [illegible]
ز روحش خطیر [illegible]

سیاهی هر ستون از حشر از زر
غزالان [illegible]

ز طاووسان زرین صبح از زر
بدجهان مرصع ور تحسیر

سبالان او در عشق سر کشیده
که مشق چشم [illegible]

رسیم خام بودش یا زمین سبا [illegible]
ز زر عصانش [illegible]

بهر شاخش ز صنعت بود طیار | زمرد بال و مرغ لعل منقار

نشسته در خم سبزه [illegible] | [illegible] هر کرار [illegible] خوان غم

همه مرغان او با هم دلارام | سکون کرده به صبح و شام آرام

در آن خانه مصور ساخت یکجا | مثال یوسف و نقش زلیخا

بهم بنشسته چون [illegible] عاشق | ز هر جانب در دل هم [illegible]

بیکجا [illegible] آن [illegible] | بیکجا [illegible] میان [illegible]

دگر جا [illegible] که آنجا کرد [illegible] | ز حسرت [illegible]

[illegible] | [illegible] بنده هر جا [illegible]

[illegible] | [illegible] سر [illegible]

[illegible] در نظر هر روی [illegible] | چو در [illegible] بهاران [illegible]

بهر گل [illegible] | [illegible]

[illegible] | دو گل [illegible]

در آن جا [illegible] | [illegible]

چو شد خانه

چو شد خانه به صورت جمله زیبا | [illegible]

بهر سو بت که آن [illegible] | درو [illegible]

[illegible] عاشق [illegible] | شود [illegible]

[illegible] | [illegible]

چو شد خانه تمام از لعل [illegible] | [illegible]

[illegible] | [illegible]

[illegible] | [illegible]

همه [illegible] | [illegible]

در آن [illegible] | [illegible]

[illegible] روی جانان [illegible] | [illegible] عاشق [illegible]

[illegible] | [illegible]

[illegible] عشق [illegible] | [illegible]

رخش [illegible] لبش کام کرد — ز لعل لبش کشش آرام کرد
وفا از دل جان آهو سار را — ورا از وصل دل [illegible]
ز نور ماه روش خجسته ماه — وفا افزود چون درار و اجی
سحر گلشن [illegible] — وفا از عهد شمیم خوش شد
رخساره رنگ [illegible] — لطافت را [illegible]
رو همه [illegible] — هلال ماه [illegible]
معزول [illegible] — گره در [illegible]
زلف [illegible] — غنچه [illegible]
گلگل [illegible] — سیه کاری [illegible]
نهاد [illegible] — کمان [illegible]
که [illegible] — همان آتش دل [illegible]
همه [illegible] — که شد [illegible]
شود [illegible] — که سیلی بود [illegible] چشم [illegible]

[illegible]

کرشمه طره [illegible] — وفا و [illegible] وصل [illegible]
بستان داد [illegible] — که [illegible]
[illegible] — [illegible]
نیفزود [illegible] — [illegible]
بصنعت [illegible] هلال [illegible] — ز حباب [illegible]
که تا از [illegible] — [illegible]
[illegible] — فراق [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] تازه در — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] ز یاسمن کرد — [illegible]
[illegible] — [illegible]
عجب [illegible] — [illegible]

رخش بهر او به عید گلاب — که خندش گهر دارد به تاب
چمن زار کرشمش بهر چمن را — بر رخش سبزه خطش بیاراست
بت چین با هزاران نازنینی — نگاران آمده در پای چینی
نهاد از لعل سیراب در خشک — سروران تاج را از جوش مشک
شد از گوهر مرصع جیب آمال — بصحن خانه طاوس خیال
چراغان مه شد از اندیشه در رزم — خیال حسن چو ما حیرت هستی
چه عکس روی خود دید از تماشا — عذار لعل خود را داد کامش
ز نقد خود ز دل گنج طرب کرد — بقصد آن حریف ازی طلب کرد
بجست و جوی آن نقش کرشمه — پرستاران رخش از پس فرستاد
در آمد ناگهانی از در جان — غبار دو چشم جوریده جا جی
وجودی از خواص اشکال نور — چنین طلعتی نور علی نور
از آن یک لمعه در دش جهان — از آن یک حرف در دش آشنا
ز لیلی را چه دیده روی آشکار — ز نور فرش شعله کوکبها آشکار

کرشمه دل برد

کرشمش دست با یک گره بربست — چراغ دیده اهل بصیرت
سپاس از دم تکو بنده تو — بهر جا آن لطف از دره تو
به شکر بندگیهای تو نازم — بطوق منت گردن فرازم
سپاهای حشمت نامت آمرو — ز ما آ... منت ...
کنم قانون آنها کنون — که تا باشم جهان کوه زو
به تیر ... خون گرفته در دل — با دل خاک دران عشق ...
ز زرین در چه داد آزرم گدازش — بقفل آهنین گرد استوارش
چه شد در بسته از لب گهر ... — ز دل رازدار دل خود ...
بجز کعبت که مقصود جانم — که جان را هم تو مقصودی
خیال خود بخواب من نمودی — بلطف خواب از چشمم ربودی
بلطف ... ده دل ... تو — ابن کشور شدم آواره تو
بدیده چاره آوار کهن — کشیدم از غمت بیچاره ...
کمال گردن روی تو شادم — ز نیروی تو ...

ز لعل لب گهر در وا همی کرد
در روی چهرها یکیک سخن کرد

چو آتش داد رخ را سر خلیده
که ای سیمین تن صبحت سپیده

مرا از بند غم آزاد کردی
به آزادی دلم را شاد کردی

مرا خوش نیست کانجا باز باشم
بسی زین پرده تنها بار باشم

دگر با آتشی من سینه چاک
تو با صرصری من نفحه خاک

کجا این سینه آتش برآید
کجا این نفحه با صرصر درآید

زلیخا آن نفس چون باد بشمرد
سخن کوتاه کرد آن خانه آتش گرفت

در قفل دگر محکم فرو بست
دل یوسف از آن اندیشه بشکست

دگر باره زلیخا قفل برداشت
نقاب از راز خویش یکسر برداشت

بگفت ای خسرو خوبان چه چهره
بیا سر کش ز سر کشی چه چهره

تهی کردم خزاین در بهایت
متاع عقل و دین کردم فدایت

ز بختت کم ز ناکام تر باشی
ز من طاق جهانم تر باشی

به سالی کرده عشق من ...
بهر ره در چند ... من شتابی

بگفتا در کم

بگفت و در گشاد آن پری رست
بحر وصال ... ششم خانه ...

بر آن کاری که ننشیند غباری
نبود از کار کار ... شد

در آن کارم شناسا نیست همتا
بر آن دست تو ... ذمه ما

در آن خانه سخن کوتاه کردند
به دیگر خانه منزلگاه کردند

زلیخا بر درش قفل دگر زد
دگر سان قصه‌هایش از سینه سر زد

غمش دستور در افسون و افسانه
سخن‌هایش در آن خانه گرفته

بهر جا قصه دیگر همی خواند
بهر جا نکته دیگر همی راند

ز ششم خانه نشد کارش میسر
نماند جهد اش بر دل ...

به هفتم خانه گرد آورد همت
گشاد دکان ... سیمش

که سود در این ره نا امیدی
... نفس ...

رصد در کرم ... بر آمد
برو بندی حکم چون دل ...

در دیگر ساخت در وی که ناگاه
از آن در سری مقصود ...

سحر برزد ازین کاشانه پر را — چنین برزد دم از درد و آواز
که چون یوسف به هفتم خانه شد بار — زلیخا را ز حال از خواب بیدار
کلید از رعب خشمش بهره — چه حجت با درش وز حرم تم
دهانی خرم و خرم کرد بیمش — بر زنجیر زرش زد قفل آهن
چو یوسف زد ز اغیار رها — ز خشم جامه در رش هوا
درش را بند شد بگشاده بسته — امید آشنایان زان گسسته
دو در چو عاشق و معشوق بس به — که نه شحنه است عیس به
رخ معشوق در پرده با — دل عاشق بسر دو شوق پردا
هر سو را عرصه میدان گشاده — طمع را آتش اندر جان فتاده
زلیخا همه دل دست جان — نهاده دست خود در دست جانان
بشیرین نکته های دلبرش — خرامان کوتاهی سر برش
ماندی بسر افکنده خود را — نه در کهف البرز خود را
که ای گلرخ بسوی من نظر کن — بچشم لطف سوی من گذر کن

اگر خواهی

اگر خواهی شد ز روی من به پرسید — که ماه ار خوش من خوشتر
مرا تا کی درین محنت پسندی — که چشم رحمت اندر روی من بندی
منم سان درد دل [illegible] — [illegible]
وفا ار لطف ز حالش مهر آ — [illegible]
لفرش جامه سر افکنده دارش — مصور [illegible] صورت حرکش
ز دیبا و حریر افکنده بستر — گرفته گلرگ [illegible]
از ان صورت بدان خط [illegible] — نظرگاه خود از جای دگر کرد
اگر دور از کرد [illegible] — هم جفت ان حریم خسار [illegible]
رخ خود در جدای ایمان کرد — [illegible]
فروزنده شد میل ایمان زلیخا — نظر [illegible] در روی زلیخا
زلیخا را از لطف [illegible] — که تا [illegible] روی آن [illegible]
[illegible] ناله زاری در آمد — ز چشم و دل [illegible] زاری
که ای خود کام کام من روا کن — [illegible] وصل خویش [illegible]

همه تشنه تو آب زندگانی
همه کشته تو جان جاودانی

چنانم از تو در رای کباب
که باشد تشنه هجران تشنه آب

ز درد عشقت ای یاری تاب گشتم
ز شوقت سحر در سحرا بگشتم

مرا رس شرر در بات ملدار
خلیلم سحر و سحرا ... بلدار

بحق آن خدا اکبر لو کسید
که باشد سر جدا دارد جدا دار

بان حسن جهانگیری که دارد
مدرس خوشی که در عارض بهار

بان لوری که تا بدار حکمت
که دارد ماه را سر بر حکمت

بمحراب کمان ابروی تو
لعلدب کمه کیسوی تو

بکام نرگس مردم فریبت
بر سیا سرو چابک زلفت

بان موی که می گوید ... ش
بان سری که سودا دارد هاش

بعکس نقطهات زرد رنگی
نشرین جوات از غنچه تنگ

با بیره من ... شتابت
با گرمیم از سوز فراقت

بشعلهای عشق ... سوم
بشعلات ... دو ... م

بحر ما نی که زیر کو هم از دی
گرفتار هزاران مرد هم اوری

که بر جای من سهیل آتش شی
زنگار مظلم این عقده ... ی

بر این عمر لست داغ تر دارم
هوای تو ... از داغ تو دارم

زمانی مرهم داغ دلم شو
... رونق باغ دلم شو

ز محیط سحر بو لس تا زرام
سجش از فان وصلت قریب

ز نوای نحل حر ما ... ان
ز جان داد درین ... ظلم ما

حو اتش داد ... گای ...
که تا بید با تو کس ... از ...

مکر امروز درس کار اشک
مزن ... رشته معصومیت

مکن زرات عصیان ...
مسوزان زاتش ...

بان سحل که حو نها صبر ... است
برو نها و دورو نها قدرت ...

ز کرخود ادکر ... حاجت
ز رق لوزاد ...

... کر اشی زاده ام
این با ... اشا دا ...

در اشتی ...
و در اشتی ...

که گر امروز دست از من بداری / هزاران شکوه بر دل بگذاری
بزودی کامکاری بینی از من / هزاران حق گزاری بینی از من
ز لعل جانفزایم کام یابی / ز قد دلکشم آرام یابی
مکن تعجیل در تحصیل مقصود / که دریا که خوش شد از زود
گر افتد صید نیکو دیر در دام / بهست از زود نانیکو سرانجام
ز تلخی گر کرشمه پیچ و تاب / که افزاید لذت خوردن آب
ز شوق جان سپرده بر لب امروز / نباید صبر کردن تا شب امروز
مکن الطاف مرا آید به یاد / که تا وقت دگر افزایم این کار
ندانم طاقت این صبر صحبت / که شد از امن یک لحظه خوش نیست
مگو با من ازین رنج عذرات / عتاب ای دختر عزیز
عزیزان رنج بادی گر برآید / بمن صد محنت و خواری رسد
رهنه کرده تن آن کو دارد / کشد از من لباس پرکار
دهی مهلت که حول روزه / شنید ... کاران غم

تمام الحق

جزای آن جفاکشان تو بسته / هزار امید در لب آن تو بسته
زلیخا گفت زان بیم هنوز نیست / که جز ... مستمندم
... جامی که جانش ... / مستی تا قیامت ...
تو هم گر گدای من گرم / همه شب ... زان چشم
مرا الحمد ... صد خرسند / درین صحبت سرا شد ...
فدای ... همه هر کناست / که تا باشد ... عذر خواست
مگو آنکس که ... / که آید بر کسی ... گرند ...
خصوصا از عزیزی کز عزیزی / مرا ...
جدای من که هوا حکم دارش / ز شوق ... سر ...
... دارم ... / در امروز کی ...
زلیخا گفت کای ... / که هم ... بسی بحث
دلم شد نیز محنت ... / ز ... کاری ...
بهانه گر دی ز جمله ... / بهانه نه طرفی ...

معاذ الله که راه کج روم من
ز نو این حیله دیگر شنوم من

عجب طرفه قسم آرام من ده
اگر خواهی دگر نه کام من ده

بکش کفش از مجمر من سر
بکش از تو مرا این مهر

زنان در بند کمر رشتی چراغ
بجنب از جا که نی تنها چراغ

مراد خشک نی دانش و نی کمر
ترا از آتش من جوشش شاد ده

مرا این بود دانش که گفته کو
که در خشمت نگردد آب آزین

از آن آتش چه گردم دست تا نی
بیار از آتشم زان پشت ... ا

زلیخا هم سابان گردان را از
تعلل کرد یوسف دیگرا عار

زلیخا گفت کای عنبر جبا ...ست
که بردی از سخن صبرم نعارت

مزن بر روی کارم دست رد را
که خواهم کشتن از دست تو خود را

بعشرت بستم ار ز گردان آورد
دگر نه از بیش از خنجر تیز

نثاری ذات اگر ز گردان پس
تو چون مست آن ... دل

کشم خنجر چه بر سر بر دوش
چه گل در چمن کشم سر این حرکش

تمت

نهم زین ره بدل داغ جدایی
ز صحبت گفتش ای هم رهایی

عزیزم کشته تیغش تو با هم
بکشتن عاشقان را نی تو با هم

پس از کشتن بر او زنده گردی
بتو نیکو بود این حال ...

بگفت این کشتن ار زر تو سیر
چه باشد کس که سیر از بیک حجر

دلی از آتش غم پر ز تب و تاب
تحمل تشنه مردان قطره آب

چه یوسف این سخن بر او ... خشت
چه زد زین باره گفتش سرود ... ست

گرین شدی بیا رام ای زلیخا
از این ره بار گش کام ... نیمی

ز من خلاصی ... مقصود ... دل
ز وصل من ... ز دل ...

زلیخا ماه اوج دلستانی
ز یوسف چون ... مهر ...

گمان زو شد که خواهد کام از او
بوصل خویشتن آرام از او

ز دولت ... عمر از ... خوش
که ... صبح ... دگر ...

لب از نوشین دهانش ... گرد
رسانید طوق در ... گرد

ز عیش با دلکشان راه ... خوش
ز عیش گر ... تن ... خوش

ز ماهش شاهد رعنا پرده برداشت
به یک گوهر صدف را مهر بشکست

دلش میخواست در عشقش بماند
دلی مانده است در غم همنشینش

زلیخا در تقاضا گرم دلسوز
همی انگیخت اسباب تو ...

نهادی بر آن از خویش دستی
که عقده گشادی زر پرستی

شنیدم شیخ ما که در بهانه
زر کش پرده در کنج خانه

سؤالش کرد کان زن را که جست
درون کعبه لیکن برد گمست

بگفت آن کس که تا من بنده هستم
بر سنم بند تا کشش پی پرستم

تنی من از در و چشمش زر گرم
در دلش طلعه از شک دختر

بهر ساعت چنین دیدم ...
سر طاعت نهاده پیش او هم

درون کعبه کردم جا نگاهش
که تا سر در سوی من نگاهش

زمن آن بت دینی به بیند
بر آن کارم که می‌بینی بر شد

چه یوسف این سخن بشنید زن را
گرفتش دست ناز ... کند آن

تو از بهر چشم مردمان شرم
درون زمره کان در خاطر آرم

من از درد لای مناجی پرسم
ز قهرم مه ... مست

بگفت این در میان کار آنجا
و ز آن حرص چنان که ...

الف گر در میان لام آید
ز ما ... کار ... شین

چه گشت اندر دو در کام آتش
کشت و دام دری راه کرد ...

بهر در کامدی در بسته
... فعل ... بمرده

اشارت کرد دلش کر ... اشت
کلیدی ... بر فتح در است

زلیخا جان بداد از غصه ...
بهی در آخرین ... ما ...

بها زار آمدن دامن کشیدش
ز سوی ... آن ... در پیش

برون رفت از کف آن ...
... عجب بر آن ...

زلیخا را آن عزیز است ...
چه ... جوش را ...

چو روشنی از دل ناشاد درد
ز ناشادی ... برداشت

که وا او ... اقبال ...
که ... وان ... از خانه ...

دریغ آن صید کرد ... از ...
دریغ آن ... کام ...

زبانش در زمان بر حرف زد دست   پی گوهر صدف را مهر بشکست
دلش صحراست در عشقش هراس   دلا مانده است علم عشقش پاس
زلیخا در تقاضا گرم زلفش   همی الحمت الماس توش
نهادی بر ازار جوش دستی   بکن عقده گشادی زیرستی
فشاندی [illegible] که در سیم   ز زرکش پرده در کنج خانه
سؤالش کرد کان زرکه گرفته   درین که سه پرده گرفته
بگفت آن کس که تا من زاده ام   پرستم سوده کانش پی پرستم
تنی من از رو چشمش اگر   در دستش طلعه از شکست دیر
هر ساعت ننهاده پیش او ام   سر طاعت نهاده پیش او ام
درون کیسه کردم جا نکاش   که تا سود سوی من نگاهش
ز من این پرده دنی نه پسندد   از آن کارم که هی هی نپسندید
چو یوسف این سخن بشنید ازو   گرفتن دشنار لعدم بشت کند
مرا از چشم او کان شرم   درون رمه کان در چاه درم

من از دل ای پناهی برسم   بر قیوم قوام من بر شست
بگفتش در میان کار زحمت   ور آن حرمش جا که بهار زرجا
الف کرد در میان لام نهاده   رها برازکار سیمین شیشه ای
چه کشت اندر دو در لکام اسن   کشت و ادم دری راه کرش
به در کار هری در رسانی   مهد نقش جان نیموده جا
از آن زرت گردش گرداند شست   کلیدی الماس فتح در شست
زلیخا چون مدام از عشق   بوی ورد آخرین در کار بست
به پا از آن دامن گشتن شن   ز سوی لشکر این در دش
زدل رفت و از کف او اختیار   لب ان عنبر این زره
زلیخا را آن غرامت میراو   چه سان سر خوش را از خوش
هر وقتی از دل ما شاد در دا   رها شادی چه خود را ابروداشت
که وا و لاله زلیخا اقباله   که بی دوان ما بی من از خانه ام
دریغ آن صد بید کردم گرد   دریغ آن شهد کرد کام لحظه

عزیمت کرد در روی عشق آباد
که هر جا رود گیرد تحصیل داد

نگاه در شهریاری گشته
ز قصد دولت شاهان بارسته

نکرد او بلند دل گرد آغاز
که تا بند در پر و بالش ز پرواز

رها ای کار زد رها را کرد
لعابی چو دیمه در کار او کرد

چو آن شهباز گرد آوردی کینه
تمام رشتهٔ عمر تاری جهد باره

همه آن عشق کوت زار بخرد
فتاده از مراد خویشتن دور

رگ جانم گسسته هیچ تارش
گسسته مرغ مهر کارش

گسسته ناز دم از هر کار و باری
بر بستم همت چو گلبن تا ری

چنین زد خامه نقش این فسانه
که چون زلیخه دلی آمد خانه

درون خانه ش آمد عورتش
گره ای از خواص خانه پرش

چه در حالش عزیز آشفته
دران آشفته حالش پرسید

جوابی داد اش از زردی لون زر
تهی از همت وفای این راز

دانی

[illegible]

[illegible] دست بگرفت از ره مهر
درون خوش خلوتی آن پری چهر

[illegible] هم در شادمان خوش
که لوبت عمر را احوال است

[illegible] آن کمان وا ز برد آن
نقاب از چهره آن پاره دل

که ای [illegible] آزار جهت
که ما [illegible] بکش وفا [illegible]

[illegible] از انسان کرد
درون کعبه خانه مشکین کرد

هر شب [illegible] جهت ز روی
که گرد آن [illegible] ده [illegible]

[illegible] عمر بی گر آغاز
بهر [illegible] شد الطف [illegible]

درین حسرت ز راحت چشم [illegible]
درون از کرده حجت زخمه [illegible]

چه دردان ز سر هستم آمد
بقصد خرمن نسرینم آمد

خیالش اکه بین از وی سه گاه
بخرم حاستانم [illegible] در راه

زدن عناب گشته [illegible]
ز سنبل [illegible] نارنج

چه دستا آورده است آن [illegible]
که کمشت [illegible] که من [illegible]

من از حال گران [illegible]
ز جان [illegible] نم

هر آن گشت از مداری ... گریزان شد ز چندین مکاری
رخ از شرمندگی پیش در آورد بُردی یک بجلی در بر آورد
شبانان ابقای [illegible] زبون نهاده با دردی ز سهم
کرشمه و نازش [illegible] چه کمال آشنا در بر [illegible]
کشید چاک پیراهن [illegible] که قول مرا روشن بیان
کمان آن [illegible] کنی [illegible]
ویا خود ترس [illegible] باشد نهی دردی که دارد در دباش
پسندی ز روی این رخ کرا را که باشد غیرت مرد کمر را
[illegible] این رخ را نه بر جا هرد کمر خویش را
دلش گشت از طریق [illegible] رمان را [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ز چشمت [illegible]
زلیخا را به او دلبر گردم کنیزان را [illegible] گردم

غلامان

غلامان حلقه در گوش برشته صفاکیش وفاکیش [illegible]
کمال خویش دادم اعتبارت نکردم [illegible] دل [illegible]
نه دیگر [illegible] استکبری [illegible]
نمی‌شاید درین [illegible] جز احسان اهل [illegible]
تو احسان [illegible] کفران [illegible] نگاه [illegible] نعمتی [illegible]
ز کوی [illegible] بستی نمک [illegible]
چه لطف ای عزیز آن شب [illegible] چه [illegible]
مده [illegible] گناهی [illegible]
زلیخا [illegible] در دروغ دروغ [illegible]
زن از [illegible] بوی [illegible] کس از [illegible]
بدان هر که [illegible] که از کس [illegible]
مرا تا [illegible] از [illegible] که گر [illegible] کام [illegible]
کهی از [illegible] [illegible]

ولی هر کرا وکیل دام خشم — بحال وصل او نهادم چشم
که بشنیدم که بخشی کریمست — بهم نامی چنانست در حریمست
سر این سده که چشمم برای تو بیند — رود در سینه مرا بشنند
ز عشقت داشتم در سینه داغی — کرفته از همه کنج فراغی
زلیخا قاصدی بر تو فرستاد — بروم چند دراز ره کشاد
بامیدهای شرمت از نیم بو — بهمراهی درین خلوت بهم کو
قضای حاجت خود از تو آرامن — بشکل حاجت خود از تو آرامن
کم زان ز لیلی در درد و درم — بقصد در با چکر اینجا رسیدیم
کرفت اینک قضای دام ما را — در برابر این لیس بیر آنهم را
مرا با وی عراش کاری بود — بروز این کار را زاری بود
کرت بود قبول یکتایی — بکن لیسم این همکی
زلیخا چشم شهد این ما دارا — بیا بکی ای انکر داد دل خود را
درانیس جو بدر کنزان کم — بفرق شاه مصر تاج افسر

با حال ۶ر

با قبال عزیز و عزو جاهش — که در لطف و حیات از عزما پناهش
بخون افتاد از رد عزیز امید — کراه بی کنها جیب کند
کمند زلف کند ببا ر ایشانه — دروغ امر لیس
پس از کمد آب درکال زلیخا — که یوسف التجات این همه
چراغ کدب را کاه در دش زال — بحر یک در عشق نبیند
زران روغن جز آتش چون فرو رد — یک عمق بچه آتش
عزیزان کر بیدار کشته چشم دهر — ب
ببر یکی اشارت کرد تا زود — رند رجانی ز یوسف
ز زخم عشق زنک حالش بهر آشد — زلزحش آمد راحت
ز هر آتش که مجوس خندا — که کرد و بسکارا آن بسر

چو یوسف را کرفت آن مز بیکر — تجلیکاه زندان
حنف آمد دل یوسف زران و درد — رها زرد جو در آ

که ای دانا سر از همت بتابی | ترا هر سر که راز دانی
دروغ اندر است پیش تو ممتاز | که دار از خود بکردد کشف این راز
ز نور صدق چون داری فروغم | مه همت بگشا ز در دروغم
گواهی گیر زان با ره‌روی پیش | که صدق پیش گو چون صبح برخیش
ز پشت همت کوز کشیش | چه آید بر هدف تیر دعایش
دران مجمع زنا خواهش زنی | که نبوی زور پشت پیش زلنی
سر ما هم گو دشمن زکشش جو دا | چه حال یکر قصه در آغوش جوانا
چو پرسش بر زبان جز بیمرا | ز طوبا زبان جز نگرانه
چنان رو که عودی استوارش | ز لعل عفوت بر عذر باش
سزاوار عقوبت نیست ترک | ز لطف و مرحمت از شیب زرق
عزیزا ز کف کردی شحنه | سحر آن قانون اورت آمر
که ای بسته لب را از شکر | خدمت کرده نقش جن تو زر
بگردد روشن که این ایش که آخر زرشت | گرامی کرده عز و شرف رخشت

بگفتا من هم تمام غمساز | که گویم تا کسی را ز کسی باز
زغمازیست شاه کف صحبن سرازی | که از صحرا ده پیرو بازی
ببین در نیاز کلهای بهاری | که خزان خوش ابراز پرده آزاری
هم عمار لیسلکن کز ... | بگویم توان راز نهانی
بر و در حال اوتف کم اطاره | که پیراهن جانش کشیده
گر از پیش ایشی در پیراهنش چاک | زلیخا را ز دامن ازاینا پاک
ندارد دختری یوسف فریبی | برای خود همی گو بر در غیبی
ور از پس چاک شد پیراهن او | ... از خیانت ...
در دعوت الحمه می گو برلنی | نه راه صدق مپیما زلنی
عزیز از طفل چون گوش این سخن کرد | روان لعنتش چال برین رد
چه دار الیس در نزه میرن را | ملامت کرد آن بدکار زن را
که دانستم که این کید بود آزاده | زبان آراده زن جهیل دود
چه گفته اینکه تی دادر ای | چه بود اینکه ای بی کرد

وزان مشک و نام خویش گشتی | طلب کار غلام خویش گشتی
بسی بری که وان نا پسندی | وزان پس جسم آن بر وی فکندی
دگر زن دل چو ان رسم | زبان را کمد تمنا بس عظیم
عذران را که زکمینه زنان خوار | بکید زن بود دانا گرفتار
زنکر زن کسی غافل مبادا | زن بدکاره چون دم گرم بادا
ز دوش بس سبق عاشقی | زخجلت روی برده لوا عشق
بگو بر گوم کن بفاسد خویش | بشو ز حرف ناخوش
لوای وصف زبان این | بهر کس کشش این راز
همان بس در محل این | که روش گشت
قدم از راه غازی | که باشد پرده پوش از پرده
عذران که بیر و شد ز خانه | بگو نگو نامرند در زمانه
سخن کش است از چندین | بگو خوشی است ازین
چه بودار نگو نگشا کشور | رهی نگو ما را کشد آزر

مقالهٔ بکار ۵

سخن در گفتار زن چون صبوری | که افتاد رخنه در ستر عفوری

زن ار زد عشق را که سلامت | خوش ار سودای کوی ملامت
غم عشق از ملامت زه گردد | از این غوغا شد آواره گردد
ملامت نسخه از عشق است | ملامت صیقل آه عشق
ملامتها عشق از بهر کرانه | بود کاهل ستان را تازیانه
چه نالد مرکب از دیران حسیر | سود ران تازیانه ...
زلیخا را که شکفت الگه راز | چها شد از خطش سنبل آغاز
زنان مصر از آن آگه گشتند | ملامت را جراحت کاکشیدند
نهنگ و یوسش از دل افتاده | زبان سر ز لبش بروی گشاده
که شد فارغ از کاردار | دلش معشوق عزیز را عذر
عیان در مصر حالش گشته | که دانت از دوش ....
عجب کز آنچه پیش آمد از آن | که رود ز نده خوش

عجب رنگین علمها از روی نور آن   ز دست زری دیبه ارش [illegible]
نگاهی میکند در روی نگاهی   نه کامی میزند با دی برای
همه جا آن ز روی ایستاده باز   همه جا ایستاده رقص کنند باز
همه جا آن کشیده برق زرتار   زندانش از سبزه بر دیبه بهار
هر غنچه گویا که مداین بخندد   همه آن در کوکب مدارش ببندد
همه [illegible] داد نکوست   از آن روز و خط طرش را بسی [illegible]
گران دلبرگی با بهشتی   زما دیگری شاهانشستی
ره ما پا [illegible] گرفتی   بما هم کام دادی هم گرفتی
مقبول کسی [illegible] نیست   قبول خاطرا از دست کس نیست
لب زیبا رخ نیکو شما [illegible]   که زو لیس طمع برده است ما [illegible]
نسازی [illegible] شیرین بر چشمه   که از زیر دهن دلها چشمه چشمه
دل [illegible] شد این داستان را   نصیحت [illegible] است این ازدستان [illegible]
[illegible] خوشی بسیار کرد   زبان مصر را از دار کرد [illegible]

رشحه‌های

رشحه‌های رنگارنگ صباغ   چه نور از عکس در ظلمت [illegible]
مدرن جا جهان پر کرده   نمای انور و عطر [illegible] کرده
درین جا آن [illegible] طرح   رسمش کاسه‌ها پر جسم [illegible]
مطعم دلی خوش با الحان [illegible]   طعامش قوت جسم و قوت عقل
ورا دارد و دبها [illegible]   ز مرغ آورده حاضر تا [illegible]
پی حلوایش داده شکران [illegible]   ز لب شکر بر عدل [illegible]
ریخته تخته صداهای رنگین   بپای قصر عشق [illegible]
برای فرش در صحن وی آگنده   ز الماس فرش [illegible]
دهان بگشاده لبهای شکرخا   بزاده در [illegible]
چه کشته کاخ نور سبز را آبها   بچرخش [illegible]
ستاره مهرهای تیزتاب   سپیدها [illegible] کرده پیدا
نکرده هیچ ما در مین [illegible]   گر از آن [illegible]
دوران از علامات [illegible]   [illegible]

پر از بادام مصری حلقه بسته
همه خنده زنان خوش نشسته

بهر حلوا ز صد حیلت خورنده
بهر کار از چه حیلت کرده

چه حلوا پرداخته از بهر آن
زلیخا شکر کی آن مدح حلوا

بها دارد طبع حلوا بسازد
ترنج و شکر لبی در دست از آن

یکی کف [illegible]
بدید کف ترنج شد ای ...

ترنجی رنگ آن صفرای تاخ
ز صفرا آن ... درمان تلخ

بدست آن لعل پس کی ...
بزم شکرها الا ... آن

چرا ... بیدار ... حلوای هم
لطف عشق عذرا غلام هم

اگر ... روی ... روز ...
مرا از در ... لبش ... زار

اجازت کر ... آرم بر لبش
مدن ... کردم ... خموش

همه گفتند کز ...
بخوردی ... را آرزو ...

بعد از آن تا بردن ... آن
کشد سر فرق ... زدامان

کنار از حال ... دل ... شیم
رخش ... ازعشق ... آدم

زنجان

سر حکی کز تو ... در کف ما
ز صفرا ... صفرا

ز بدل ما رخش شکر ... ام
نمی ... تا ... ام

زلیخا دایه را از لبش ... هار
که ... ما ... آرزو

روان ... که در ... تو ... شم
به ... ی ... خشم

برد غم حلوا نه دل ... کام
بیا تا ... دو ... لبش ...

بقول ... نوعت ...
چه ... زعفون ... خوش

بیای چون زلیخا سری او شد
دران کاشانه ... می شد

تر ازی ... که ... دیده
تمنای دل ... بخت ...

ز خود کردی بخت ... دارم
شو ... قبا ... ارم

فتادم در ... ان ... از تو
شدم ... آن ... تو

کر ... که ور چشم تو ... ارم
... تو ... ی

مده ... حلوای ... با
رخا ... آن ... ی

دل ... چشم نمک خوار لب
نمک خواری برا ... لب

به دره دروغ دارم ترک را	بکه میدهد ارحق اهل مملک را
شد از الف سر ان قاف کرام	دل تو لطف تیر دل آهن کرم
پی تیز من اوحچم از سر خواست	چه سر دار حلقه سبزش سیار است
فرو از تخت کسری معتبر	سر مش حلقه اش حمل سبزه تر
تو شنیداری که نوازیک تازی	کشیده حولش را در سبزه زاری
میانش را که نامر ستم گرد	رورش میر حلقه صنوبر کرد
زچندان کو هر لعل گران شنگ	عجب دارم که با مدان آسمان شنگ
سبزتا حری میر صبح از حلقه	ز هر حو هر هزارش لطف طاق
ببا لعلینی از لعل دلبر	به دلبسته ها ال از رشته در
روانی از رحمت کرده چاپ	بهر تارش کرده صد جان و صد دل
پیشش داد و رزن آفتاب	کسری از کسش زر زر عصا به
به لب ال هر که در تش حاجت	بحث از جمال شیرین سر بر زن
شمار مش از بن که چون مو	که از هر رسوف گل هر نسیم از دل

اصلی نیم

زصد بتخانه ان کنج بهشت	بر دل آن چه کار از شعشعه
زنان مرصع کان کلاه در زر	زکلاه اش در آرا هیده
بیک دو لب کاری از دو شان	زبام احتشام داد در دوش
زرینه کل از حران مکا زر	زحسرت چون نیش بیچ تاب
حرم کوک را دران هر از دل	همه شنه ترنج خود بر دل
به ابسته ترنج از دو حوبا	ز دولت خود بر دل کرده تاثیر
یکی انگشت از قلم کرد	به ل حرف فنای از نغم
قلم دری که تیغ از کینه	زنچو خورشش شکر
کمر زبان عشق از کف صنعی	کشته مش صد دل از شمسو حسه
اهر صد دل روانه ستد ز حزن	زحد چون نهاده پای بر دل
چه در ترش که حور والد گوهر سفت	برآمد با تک از اش انکش
نه حکم آدم آب و گل سرشته دلکشت	زنا لا آمد قدسی فرشته
به نبی کت دست انس ال الغایه	بگوییم سر رشته ها را ای صم

ملامت گر شمار جان من کو / همه از عشق آن نازک دل کو

مرا جان و تن من خواهم از دار / تو وصل خویش من خواهم از دار

ولی از سر نگارم در سپار درد / اسیر درد نگارم سر سپار درد

اگر نه دل گرام من دگر بار / از آن پس که ز ایران [illegible]

رسد کارش ز ایران [illegible] / که از عمر در محنت گذاری

[illegible] جمع وحشی خبر ایران آرام / که گرد در قفس بیچید آرام

ز [illegible] / ز عقل و صبر و هوش دل [illegible]

ز تیغ عشق [illegible] حال [illegible] / از آن مجلس [illegible] جان [illegible]

کردی از خود [illegible] کشند / ز عشق آن پری دیوانه کشند

[illegible] دل [illegible] / دگر ره دی خود [illegible]

کردی [illegible] / دلها [illegible] درد عشق [illegible]

زلیخا [illegible] / فتاده جمع دل در دام [illegible]

جمال [illegible] آمد خبر [illegible] / [illegible] هر کس [illegible]

یکی را بهره مخموری و مستی / یکی را رستن از [illegible] مستی

یکی را حال [illegible] / یکی را [illegible] من جانش

[illegible] بهره بگشود / گران [illegible] بهره [illegible]

چه کالا از آن گوهر نهده بسیار / [illegible] گردد از آن [illegible]

چه بکت عاشق بود معشوق یاری / بود در عشق عاشق را قراری

ز تیر [illegible] آتش در دل / چه چند دیگری را [illegible]

چه شد حال از زلیخا [illegible] / جمال [illegible] را [illegible]

زلیخا را از آن سوزی دگر شد / [illegible] یوسف میل عاشق [illegible]

[illegible] / ز تیغ عشق او [illegible]

اگر در عشق وی معذورم [illegible] / مدار [illegible] ملامت [illegible]

[illegible] / مرین کارم [illegible]

همه جنگ محنت بسیار کرد / نوای [illegible]

[illegible]

که بی منع خیبر و اقلیم حاجت است / برای اقلیم حکم او در دست
نه مدارش اگر آهنگ شهر / که نه هر دل اگر خود سنگ شهر
عجبش گر نماید رکوعی است / جمالش حجت معذوری است
در ره هیچ کس پیدا نگردد / که در عشقش بند پیشه نگردد
شده‌ای عاشق بلا دست ز ز / درین کوه اغر آن نیست بر تو
فلک گرد جهان بسیار گردد / میان پیشانی دلدار کم ده
دل سنگین مهر جسم آرامش / ورین نامهرها اشعه م آرامش
وزان پس ز دری آبها آر / سحر را در نصیحت بسیار دادار
نه در گنبد گاه عشق گرامی / در ره سپهر بین در سکاری
درین گلشن که گلها جا در گرفت / گل پنجار چمن برگی شکفته
درین زر نا که نه حرص صد ... / سوار چرخ کوه را شرق جهان گشت
مکن ها نه هیچی ما نه حرص / فرود آ ... از پا نه حرص
دلها جاک شد در ره ... / همی کش که گهی ... جان
دهرالدر

چه کم گردد ز تو ای کدبان / اگر که گه کشتی ز خاک دامن
ز یع جاهش حجت روان / ز لوح حاجتی چو ابر روان
نه هیچ حجت برآید حاجتی است / بکش از حجت حاجت دوران
مکن حول و اشت خدمت کش / حقوق خدمت او را و ترش
سپارش در کار جد مهر / گران زر ... کل خواز
که چمن سرو تر را چو سرکشی کار / سیار دو سرکشی جز ناخوشی بار
فرو شد نزول چهر جمال / کمند است حلقش منزلت
چه در کس را که جو ل ضبط گردد / نگاری در دست را از سر کمند گشت
چرا سر کمند در سیل جهان شد / نهند ما در زیر پای قصر زر
دو هم از لحظه نهد دست بر ز / که دست آرامگاه سپهر ابل
چه کر ظلم جهان تیره و تنگ / کمر زان ... ز روی تهر
درو ضیق نفس بر زنده را / نشیمن ... زنده را
... دست صبح آ / نه ز راه رو شی ننشند بار

هوایش تا بخشش از بهر دانه — رهینش گشته در هر جا دلی
بدرش بسته نقش از بهر حق — بخنده غمزه صبحش نقدی
سیاه شکک چون قار در زیر — متاع نکبا سش نقل در بحر
همه از غوره آب و نانه — بسته لنگ سیر از درگاه
موکل تحت و چند روی — مکار تخ کو چند روی
در اردو چین آزار مردم — صد گره در کار مردم
زده آتش لعل آن خوی ایشان — سیاه از دود آتش روی ایشان
خدا از وجود خود تحاشی — بروی خود در مقصود کشاشی
همه سان بیرونش لوح لسم — شوی از لوح خط القطه نسیم
اگر باشد ترا از روی ملامت — که چند آتش همی بینم جانی
چیز و امن برخی دست ... — نهانی همدم دیم آهن
که تا هر یک بحر بازی نظرم — سیاه چشم را ماه منظر
چه مکشایم لبهای شکر خا — ز حجلت لب همی ودید در لبی

پنج

چنین شیرین و دل آزار ناهم — ز تلخی را چه قدر ...
چه زلف کوش کرد افسونگر ... — به کام تلخها درد ...
که کشش از ره دین و خرد نیز — نه تنها بهر روی ...
ز لشکر شهر کشکولی ایشان — بکرد اسپید رو از روی ایشان
بحق پروردگار کعبه مساجات — که ای حاجت روای اهل حاجات
پناه پرده عصمت نشینان — انیس خلوت ...
چراغ دولت ... — حصار آفت ...
عجب دریا مرام درکار ایشان — مرا زندان به از ...
هزار صد سال در زندان نشینم — که گیرم طلعت ...
بنا محرم نظر دل اگر کرد — ز دولتی نه ...
اگر تو مکر این مکاره گان را — رکوی عقل ...
که آمد ... جای من — بگردان رحم ...
چه زندان ... — ...

اگر بوی از عشقش عاقبت داد   سوی زندان قضا بشمردنش

ز مستی زادش آن ناسنجیده   دلی فارغ ز محنتهای

چه از دستان آن پرهیز دستان   همه از خود پرستی خود پرستان

دل زلیخا بگشت از غصه خویش   ببی از شرم شد غمهاش بیش

همه خفاش آن خورشید گشتند   ز نور قرب او نومید گشتند

زلیخا را چو بار انکار کردند   ز زندان کردن او اقرار کردند

همه گفتند کای مسکین مظلوم   نبوده مستحقی چون تو محروم

چو یوسف از چه بود چون زاری   نیابی گر ز حبسش برآری

شدیم از سحر و افسونش   زبان کردیم سوی آن ادرسی

وما سوی آن بگروید از   نیاشنیدیم سخنی فن از

چه کوره سازد زر آن را ابر گرم   درانگه از چه گردد مشتی نرم

چه گردد نرم از آتش طبع فولاد   از و چیزی تراید ساخت استاد

ز گرمی بر هم اگر شوارش کرد   چه حاصل آنکه گرمایش

زلیخا را چه آن جا دور بال   شد از زندان آن امید

برای راحت خود رنج او خواست   دران زندان مقام گنج او

چه بود عشق عاشق را کمالی   نبیند جز مراد خود خیالی

طفیل خویش خواهد یار خود را   بکام خویش خواهد کار خود را

سوی یک گل از بستان خود   زند صد خار غم

زلیخا با عزیز آمد شبی   به دل این غصه

که گشتم زین پسر بدنام در شهر   شدم در کام

ز پی قیل مرد و زن سرانش   که بس بر روی زخم

دران جاری بکار شرارش   نکاک چون

بجانم تیر او چندان نشسته   که

سر بکرم از عشقش   لعبش او در

مدان حکم که دفع این جهان را   سوی زندان فرستم

به هر کوشش ز عجز و نامرادی
نکردم التماس رستادی

که زین باشد سزای آن هراسش
که انبازی کنم با خواجه خویش

نیندیشند ز قهر جان خراشش
نهد پای تمنا در فراشش

چو مردم هر چه با او بد پسندند
ازان ناخوش خصال که نپسندند

عزیز اندیشه او را ببستند
ز ما اصرار و طبعش بخندند

نگفتا من لطف نشنه کردم
درین معنی لبی اندیشه کردم

بحیلتم که هری پی راز آنکه گفتی
نیامد در دلم بر آنکه گفتی

بدست لمست اکنون اختیارش
ز راه خواهش پیش اختیارش

زلیخا از دی این حیرت ببیند
سوی یوسف عنان کشید بحید

که ای کام دل و مقصود جانم
بعالم جز تو مقصودی ندانم

عزیزم بر تو بالا دست کرده
سرت را زیر حکمم پست کرده

اگر خواهم بزد دست کم جای
و گر خواهم بگردن آمیت پای

نبه سر سرکشی تا چند باشی
ترا خوش ناخوشی تا چند با من

زان

قدم زن در مقام سازگاری
مرا از غم رهان خود را رهاری

اگر رخصت دهی کامت برآرم
باوج کبر باناحق برآرم

اگر نه صبر در محنت کشی دو
باز جرم تو زندان ...

بروم جرم خیزان بنشینی
ازان بهتر که در زندان نشینی

زبان بکشاد یوسف در جوابش
مداد انسان که می‌داد جوابش

زلیخا از جواب او برآشفت
بسی ... گرفت

که زرین افسرش از سر فکندند
خشن پشمینه اش در بر فکندند

به آن عیش و طرب خوش بر نشاندند
به هر کو ... مصران خبر ...

منادی زن منادی برکشیده
که هر سرکش ... شوخ دیده

که گرد شهره بهر منش سس
نهند پا در فراش ...

بود لایق که همچون او بد آل
بود خواری ... گردد ...

ولی خلقی ز هر سو در تماشا
همی گفتند ... تماشا

گزین رو دی نکو بد کاری آمد
وزین دلدار ... آرزو ...

خوش گفت این قصه حرا شهر / نباید کار شیطان از شهر
نکو روی کشد از خوی بد پای / چه خوش گفت آن نکو روی نکورای
که هر کس در جهان نیکوتر از خویش / بسی بهتر ز روی است خوی خویش
ز صورت نیست هر گز ره آمیزش / بهست از خوی زشتش روی زشتش
چنان از زشت بد خوی نیاید / ز نیکو نیز بد خویی نیاید
بدستان تا زند آتش بر روز / بعاران زند آتش بسر دز
چه آن دل زنده و در ... آید / بخشم مرده که کار حاصل ... آید
ز ران محنت بسر افتاد خروشی / بر آمد زان گرفتاران خروشی
شه مرا ... قدم ... / همه رنجوران رنج کرده ...
نباشد خیر شان بنده ارادت / که مردن عشق ... خلوق سعادت
ش دی شه دل آمده ... / کم از کاهی غم خوان که پیشان
... سرکشی / اگر ... بود گردد ...
بد ها ... گردد / اگر ... گردد

چه دررزان

چه دررزان گرفت ارش ... / ... واقعه ... نام
گرین ... ... / ... ...
تن ... از ... ... / ... ...
که خانه برای او جدا کن / جدا از دیگران ...
معطر وار ... وار ... / ... طاق ... ...
... ... / ... ...
در آنجا نه چه منزل ... / ... ...
رخش را از ... کشتی ... / در آن منزل ... ...
چه مردان ز ... ... / شکر ... ...
... در جهان کس ... / که ناید ... ...
... گر ... / کند ... ...
درین ... ... / ... ...
... ... / ... ...

سعی کرد عمری که در راه | نداند قدر او تا در نماند

بس عاشق که در هجران دلبر است | همان پندار که معشوق دلبر است
فلک چون آتش هجران فروزد | چو شمعش تن بکاهد جان بسوزد
چو زرّان بر گرفتاران زرّان | گلستان سبزه‌زاران [illegible]
ز بنفشه‌اش اوراق بسر دوگانه | بهار حرم گلستان بود خانه
چرا نرگس دار کتابش ... | گلستانش ز زرداران سره شد
... آمد دران زرّان دل | یکی صد شد ز هجران ...
چو ... زار زار عاشق زار | که پیچ دلدار ز بندهای دلدار
چه آتش زدران گلزار را | گر از گل رخت ... خانمان
سنان خار در گلزار ... گل | اندوه‌ها صد پیچ از زار بلبل
چه خالی دیداران گلش خونش | چه غنچه‌ها که بدید آن ...
ز غم ... بر آمد جان غمناک | چه باک از ... خود ...

دری بر غنچه خود می کشید | که عشق سرو ...
سراسر چمن گل بر آب می‌رسید | چه سنبل ...
چه لبهاش ز روی ... | ...
مدت دل سینه ... | به قصد صبح طلب ...
اگر چه بود شاه چین ... | شکست آمد ...
به عرق سر پنجه خاک ... | سر ...
رخ خاک ... می‌کرد ... | که بند در خمهای هجر مرد ...
دلی رخنه که هجران ... | ...
مدان لعل چون غنا ... | ...
که صحرا ... مدان ... | که از ...
رخ گلگون ... | ...
چه سرخی در ... آخر ... را | ...
ز دل خون ... | ...

[illegible]

که این کاری که من کردم ازو [illegible] | چنین زهری که من خوردم که [illegible]
درین محنت بسر آمد عشق شیرین | نه در چشم مرا جای خویش تنها
مدت خویش چشم خویش کندم | ز کوری خویش را در چه فکندم
زغم گویی به سنگ خویش بستم | بزیر کوه لشت خود نشستم
دلم خون شد چه جویی رستگاری | که آوردم بکف زینها عداری
ز دستان فلک بشکست دستم آه | ز دست خویش دادم دامن شه
کجا هم از دلم آرام خویش | همه دانم چه سازم چاره خویش
همه بگذشت این زمان سوز میکرد | شب از روز خود دوران میکرد
ز هر چیزی گریز از این شهری | گهی از جان [illegible] کشته ری
گرفتم دیده ام پیراهن او | که روزی که بودی زینت او
چه کلک عطار داغ خویش کردی | بدان سگین داغ خویش کردی
گهی روز کرماش نهادی | الهی [illegible] رش [illegible] دادی
که طرق حشمت ان زبانی | [illegible] چشم ز شه حال [illegible]

گهی در آتشش

گهی در آتشش دست بردی | ز رنجتان دست برده خود بشمردی
نهادی بر دو چشم خود بتعظیم | بیاد دست عزیزش کردی بر آرسم
گهی گردی بدیده آتش جای | که روزی بوده در روزش [illegible]
بهر روی امید از پای بوسی | نه من لوبی او چنان [illegible]
چه دور از فرق و دیده ای فرش را | چه بدی گر بدیده می کو سرش را
از این همه [illegible] ان فرق بودند | چرا نه [illegible] فرق بود [illegible]
گهی [illegible] نقش [illegible] دادی | چه روزی بسند کی را دادی [illegible]
چه از گس خنده اش از سرکاری | گر [illegible] بر [illegible] کش [illegible]
ز پشتی دامن از [illegible] نیاز اش | ز لعل [illegible] خود لبی [illegible]
چه لعلش کای حسن [illegible] دری | [illegible] داغ [illegible]
همه حقش [illegible] در دل کند [illegible] | ز [illegible] طاقت [illegible] کسی
نهادی [illegible] دل از درد آتش | ز خون [illegible] دیده [illegible]
همه [illegible] ان بر دش از رخمی برد | [illegible] پرسش [illegible]

چه قدر نعمت در ارشاد است | مدام عمر دوری دیدار کند احت
پشیمان شد و با سودی نبود کش | نه از صبر بهبودی نبود کس
و با صبر از جهان رنگی برآید | که از دل چهار سیر دل برآمد
هلاک عشق از جانان جدا است | تخصیص آنکه بعد از شادی است
جدا شد عهد صحبت در میانه | نبود فرقت عذابی کس را
اگر بود صحبت در میان است | جدائی ما خوش است اما حالی نیست
ملک اندر حدود ترک خودی کرد | به سنگ چون شد میل مدی کرد
سر خود در درد او از سر زد | نسیم صبح خود نخرار سر زد
سلام قصر مشد آسمان دار | که از انجا فکند خود در افگن ر
طناب از گلوی شربک میان جست | مدان را نفس را اشک مدهوش
خلاصی از جهای در هم سجت | رشته تار جام ز هر سحت
ز هر چیزی که باشد بیش نخواهد | همه اسباب که خویش نخواه
همی ترسیده دانه دست و دامنش | همی گفت از صمیم دل به عاشق

که از جانان مرتب باد کام است | ز لعل او لبان است در جام است
رها کن این چنین ناداری صد آه | که هرگز نه مدت باد از صدا
زمانی با خود این نبودی جهد | چه در [illegible] گرنه محرومی جهد
دل ما را ز غم حزن مسکنی تو | که کرده است [illegible]
ز من بشنو که ستم سیران کار | شکیبائی بود [illegible]
به صبری فنادی در [illegible] | بر این آتش بر او را صبر آ
چه کرد صبر صحبت در دل | نباید هیچ کار از جا برد دل
بدان باشد که دردش کشتی یابی | لب ان کوه باشی [illegible]
که صبوری مایه پیروزی آمد | قوی تر مایه بهروزی آمد
به صبر اندر صدف باران گهر در | به صبر از لعل [illegible] گرد
به صبر آرد اسرار آید چو شیر دل | ز خر شیر هر دان [illegible] شیر دل
به صبر اندر رحم [illegible] | شود نامه را ماهی جهان [illegible]
ز لیحا دل جانان رسیده | شود از [illegible] رواید [illegible] رسیده

که از فی [illegible]

گر بپاید در ره تا روز من | کشند از صبر گوشی باد امن
و با صبری که کرد او چاهی نیش | نقول ناصحان از مصلحت کیش
چه کرد او ناصح از گفتار خویش | کنند آن حرف را عاشق فراموش

چو در زندان مغرب رفت مهر | نهان گردید زلیخای فلک چهر
زلیخای فلک را چهره شد گم | ز مهر و ماه از رشک انجم
زلیخا را غم و حسرت چنان زد | که از رشک عشق گوش چرخ شد کر
نگه بر ناله جانسوز برداشت | همان آه و فغان را در برداشت
چو بر دامان شب آورد در کش | لب گردون فرو زد سوز عاشق
به پنجه این سیه گردد ز بیکار | فرازد تیر کاسه‌های رسن
ز غم روزش بود در روز سیاهی | شبش گردد سیاهی در سیاهی
شب آتش بود آندم گر زاری | برای عاشق دل مرده زاری
چه آورد از شمع سحر پرده دل | نگاه شمر از دلها مکند حول

ز ران ماه در کمر خوردار باشد | گر سان یک چه آتش حور رنگ
زلیخا را جهان از بی صبری خراش | درون چو گلزار که آید شنی بیش
ز دلبر دور و از دلدار جا جور | نشد تا بیا ده تنها عطا
چه نبود در روی جانان نگارستان | قصه شغل گم دید
ز لب از دل آتش می جست | ز دیده خون دل می‌ریخت در سینه
مدام حال یوسف آمد | که فضیلت مهین
که گسترده نه با شیرش را | که کرده راست نرگس
چراغ آه و در باش که بوده | کف را جنت
که گمشده که تند از ساقی | که بوده وقت جوان
همراه آن لعل ساخته | چه فرق دام را
گل او همی از آن رخ | مسلسل سلسلش
سرده آن همه آب کلیش را | ز ولیده کرده نمنش را
دلش چون غنچه در سنگ فتاده | دو با چو گل لب دل
همی کفت ای جان در هر ساعتی | غم خود از شب که نه شب

الطبع ما در

دران ساعت که شد یا تمام برسش   دل از جوی صبر آمد ابر سرش
ز شور عشق دل آمد به آتش در   مدام در ره بر چمن کف بر خیز
که کهرم حاجب زندان کرایم   مدام محبت اهل زندان زرایم
بپنهانی در گوشه زندان نشینم   مرا زندان خودرا به بینم
چو زندان جای آن شمع آرا   نه زندانی بلکه خرم نوبهار است
دل من عاشق از سینه پر آتش   مرا این غنچه در زندان کشت
روان شد سپهر سوی سرو نازد   فشان حیران اندر نالش حمه
به زندان چون رسید آگاه شد گرد   نهانی سیم زندان را طلب کرد
اشارت کرد تا بگشاد در را   بمردار جور را تا بند سر را
نهادش بر سر سجاده از نور   چه خورشید درخشان غرفه نور
گهی چون شمع زبان آتش داده   ز رخ زندان را نور داده
گهی خم کرده قامت چون مهر   نشسته بر بساط از مهر بر رو
گهی رو بر زمین از عذر تقصیر   چه شاخ نارگل بربار شکر

گهی چاره

گهی طرح تواضع در فکنده   نشسته چون شمع سر فکنده
رخ خود در بوی زردی ببست   و سر در گوشه تاریک نشست
رخسار زاری دارد لاله میکرد   ز نرگس یاسمین را لاله میکرد
مرا لؤلؤ لعل لب اخگر آشفته   ز نخل تر رطب اخگر آشفته
به چشم چو لعل از پیک گلگون   همی داد از درون این راز بیرون
که ای چشم و چراغ بار بستان   مرا در خط اسیر بستان
که کام آسمان اهل عشق   سراپا های دیگر دام بر حق
گرد در آتشم از وصل آیه   مرا از زلم نشتر تا
به تیغ ظلم کردی سینه ام چاک   همی سینه تراز ظلم
نداری رحم بر مظلومی من   رهی آهو چو صید محرومی من
زتو هرلحظه ام از رحمی زاد   مرا اسکات تلخ مهر زاد
اگر میزاد مادر کاش دایه   به فرق من نمی افکند سایه
به شیر باب کم میداد بارم   نشر از قهر می آمیخت بارم

زحال خود بدشان در سحر بود | ولی یوسف کی آن حوش بود
سر سودا بدر حاضر همی شد | دگر میشد از خاطر همی شد
چو شب بگذشت چون صبح خبر آل | زلیخای فلک شد اهل ار ال
غو کوس سلطان بر آمد | مؤذن در سحرگه ای در آمد
دم ایک حلقه بر حلقه بر او بست | دمش را از فغان اش خرد بست
خروس از کلاه شه کردن افراز | زنای سار کشیده تیر آواز
زلیخا زد هر در چهره رنگ | بخدمت ستان کوه و بند کیش
بر مردان ناهش چون کرشن بود | همه ابنت بری رها آتش چنین بود
عذای جان او شدن آن بمشعله بود | نمودش جز زبان آمد شدن رد
نظر زیکس بستان میل خیزان | که بودان خسته دل را میل اران
سه آن را که زر هست زنگ | بجز زهران کجا بهر قرار است

شب آمد عاشق را پرده راز | شب آمد سپیدان را راز برد ار

زلیخا

زلیخا چون عمش بگذر آمد | به غم بت نام شب کمه
بلا و محنت روز اندرش بیش | صد اندوه حکمش روز اندش بیش
نه روی آنکه روز زهران کمند رو | نه صبر آنکه با زهران کمند خو
زلعلتهای خوش هر کره چیزی | نهادی بر کف زیبا کنیزی
فرستادی بر مردان بری زلف | که تا دیری بمجلس وی
چه آن مجرم روز زهران آمدی باز | بدو صد عشوه کمتر آغاز
کهی روز بر کف پس نهادی | کهی صد بوسه
که این چشم گان خارنده | که این ها بت گان خاره
اگر چشمش زم بر سر داران | و مارخ بر کف پاش نهادی
بر سر سم یاری آن چشمی که گاهی | کشد در روی رخش گاهی
نهم روز بر کف آن پای باری | که وقتی بر کفش زن پس کمرازی
بر سر سپهری از آن پس کم آذار | بجا روی خرچ فال آرد
که رویش را از سوده کرندی | بگا راز سفاره آتش جزی

کلش را زان هوا پر شد که گشت / تنش را زان زمین آزرده گشت

رقعه‌ها که زردی خورد یا نه / ازین دلداده یا دادگر دا

پس از زرکش نمود دیبهای زر / زغار زرکاری با چشم خونبار

بام کاخ در یک عرض نوش / که زانجا بام زندان ملک مردش

در آن عرض زری بهاشتی / در عرض زردی خلق هستی

کنیم تا روی کلاهش برنهم / پس این کز بام خود باشش برنهم

بنم پیوسته در راز هر دل / خوشتم تا آن در دیوار هر دل

به رعنا ماه من منزل گرفت از آن / به جا به روضه خلد برین را

زبی لب نعمت و سرمایه داد / که خورشیدی جهان در سایه داد

سعادت سرور را آید از آن در / که سرو من فرود آید بدان سر

چه دولتمند باشد آستانه / که در پیرایه‌ای آن آستانه

هر خوش گر تیغ آن مجرا / بنم خم ذره گردد پاره پاره

ندرا قسم سر کردن ازو زان از / برینش آفتاب روشن اد

۱۸ الهی شکر

هزاران رشک دارم بر زمینش / که بخرامد بر آن نازنینش

شود زان گرد دامانش معطر / ز موی عنبرافشانش معنبر

سخن کوتاه باشد کارش این بود / گرفتاری آن گفتارش این بود

ازین گفتار حالش زار شد / درین اندوه تا روزش شب آمد

چو آمد شب دگر شد حیله انگیز / که گردد چون امشب ...

تنبش آن بهور در بشر ماند / که ز هر آن ... آن ...

لبت زندان بهشت را ... / ز روز ... [illegible]

سودای مسیحا غافل از این کار / گهی دیوار در ...

چنان یوسف بخاطر خانه اش کرد / که از جان و جهان ...

زبس گر یاد ... خود را / ...

کنیزان گرچه صیاد ... / نمی آمد ...

گهی با کمتران ... / که تن از خود ...

ملکها از این اکاه ... / ...

چه سازد آدمی خود آدم | ازان پس کرش بشنید کشتم
بخاطر هر کران نا گردد | کجا از دیگری آگاه گردد
برفت از حال خود در دری حیرت | برحم لشکر افشاد احسن
زحولش بر زمین از دهره کس | نیامد غیر یوسف یوسف بس
بکلک لشکر سیاه رنگ رست | مصحح نقش چالاک این لوح را است
چنان از دولت پرورش رگ گی | که بیرون نامد الا نقش دولت
خوش انکس کو ره چراغ | نسیم آشنائی یا مدار حوش
کند در دل چنان جا دلبری را | که گنجائی نماند دیگری را
درآید پیچ جانش دو رگ ریشه | هر چند بکسر بو جای آرزوی
نبود با مهرش آزادی هنر رنگی | بصلحی بشورش کس نیست جنگی
نه دل در تاج و نه در تخت بندد | زگری او همه سپاهی رخت بندد
اگر گوهر ... | دگر خود مراد از یار خواهد
نیارد خویشتن را در شماری | بکرد پیش غیر از عشق کاری

رخ از رخ کشتی آرد در خاری | زلبو خود در رون آید تماشی
تو هم جانی تمام از زر دهم روانی | هر دو لبخانه سر بند در رون آئی
چه دام راه دو لبخانه | بازار دولت تو چنین گرانی
زان دام گرفتاران قدم نه | قدم در دولت آباد عدم نه
بسودی در نیارد زان بسوده | مباش از درد هم گمن
مجرد از خودی بهبود خود را | گران کو اینان بکو خود را

رما در هرکه رهم سند زاید | ... طلعت زداید
بجا بستان زرد گلزار گردد | گلاب روی تا غنچه بار گردد
جدا بر از بکر رنج کشی | شود از سعد ... هستی
چه ما از دو ر پاره | ... از رخ هر گل عرابی
بزندان گردد حرم رشادی | کند ... را از علم ازاد
چه زیران گرفتاران رها | شد از دود از ...

هزاران علت از شهر قزل / بیا ریختشان در حد جلاجل
اگر زندانی بیمار گشتی / اسیر محنت تیمار گشتی
کمر بستی پی تیمار داریش / خلاصی دادی از تیمار خواریش
وگر در گرفتاری شهی تنگ / سوی تدبیر کارش کردی آهنگ
کش ده از شهری او در ارض سوی / ز تنگی در خوشی آوردیش زودی
وگر مرسلی عشرت شهی تلخ / ز ما داری همرهی عمر اهش سلخ
ز زرداری کلید زر گرفتی / ز عیشش قفل بیکار گرفتی
دگر گر خلاف هر دی سا / بمراد ات خیال افتاده جنبی
سپندی از آتش تعبیر ... / بخشکی آمدی رخشش گر آید
دو کس از رجال شاهان بوم / ز خدمتگاه دولتش بار مجروم
بزندان همرهش بودند هر دو / در آن زندان نم کرده بادی هم آورد
بیک شب هر دو در هر خواب / گران در خواب افتادند
یکی را مرده ده خواب ارزنی / یکی را مجبر از قطع خلاصش

ولی تعبیر آن از راه تمهید / در آن زندان ... برگرفت
سوی یوسف گناههای خود بگفتند / جواب خوابهای خود شنیدند
یکی را گفت شاه از دار داد / یکی را در سر ...
حلال مردی که سوی شاه برفت / همه شد گاه عمر ...
چه روزی شه رهایش کرد / سوی یوسف صحبت ...
که چون در صحبت شه بار یابی / ... فرصت گفتار یابی
مرا در مجلسش یاد آوری زود / گر آن یاد آوری واقعی ...
بگو هست در زندان غریبی / ز عدل شاه زندان بی نصیبی
چنینش بیکسی ... / که این بیت ... سحر ...
چه خوردی آن ... / می ... قرب ...
چنان زیبا ز حبش ... / که در خاطر نیاید ...
بهال وعده اش باز ... آورد / ز زندان ... آورد
بیاران را که ایزد ... / ...

ز اسباب زر و لشکر نبندد ز من آن و ایش کم نبیند

شاید خسروی خوردن از آن را ز هر کس که بلند خسروی در آن را

بدست غیر تا تاجش نخواهد بغیر خویش بی تاجش کلاه

نگاه دست دیگر دامن کس اسیر دام خویشش خواهد و بس

بسا قفلی که ناید با کلیدش برآورد اکش پیش ناپدیدش

بود حکم کار دانا بسیح به پیشش کوشش عکس الاسیح

نیا که دست صنعی در میان نه بصحش بی سیح صانع را گمان آه

پدید آثر غیب از کشادی ودیعت در گشایش بر ادی

چو دولت ال رحلتهای خرد که پدید آرد ز شه تدبیر [illegible]

نکو ارز نماند او را سیاهی که تا شد در نزاهت پشت گاهی

خردی بیخردی زیست گر فیش فیض فضل ایزدیست

شبی سلطان مصر آنجا پدیدار نگو اشن نهفت گاو آمد پدیدار

همه بسیار خوب و حش فربه بخوبی وحشی از یکدیگر به

در آن پس هفت دیگر در آن ز پدید آمد سراسر جنگ و اندم

در آن هفت نخستین روی کردند [illegible] آن سبزه آن را پاک خوردند

پدید آن سر دم هفت خوشه

رساند از هفت خوشه گر خشک بر آن پیچید و کردش سر به سر خشک

چو سلطان باز داد از خواب آواز ز هر سو داد ز دل تعبیر آن خواب

همه گفتند کین خوابی خیالیست فراهم کرده خواب و خیالیست

بحکم عقل تعبیری ندارد بجز اعراض تدبیری ندارد

جوانمردی که از یوسف خبر داشت ز روی کار یوسف که خبر داشت

که در زندان بمعمول خبر داشت که در حال وقایع خورده داشت

بود در تعبیر هر خواب دلش از عرض این دریا گهرتاب

اگر گوید مرا دستش این را در تعبیر خواهد [illegible]

بگفتا اول جای حجت ز پس چو هر کس کرد از چشم [illegible]

مرا چشم چون در آن لحظه گریست
که از درد آنست این راز درست

روا شد جانب زندان چو آمد
ز روی عتاب جان خواسته بیان کرد

بگفتا کاو در خوابم هر دو دیدند
به صاف خوشی صاف عالم دیدند

چو با شه خوشه سبز و کاو فربه
نوازد خوشه سالت خبر ده

چو باشد خوشه خشک و کاو لاغر
نوازیان ایشک قصه آرد

نخستین سالهای هفت گانه
نوازان گشت و آب دانه

همه عالم ز نعمت پر آید
وز آن پس هفت سال دیگر آید

که نعمتهای پیشین خورده گردد
ز رشک جان خلق آزرده گردد

نبارد در آسمان از عطا کم
برویاند زمین برگ گیاهی

ز عشرت سال داران تن داران
ز تنگی شمک لادن جان بیازند

چنان سال کم تو رخشان چو آن
که گردید ای بن و دید

جوانمرد این سخن بشنید و برگشت
حریم رمز شاه داد کرد

حدیث رویا تعبیر او گفت
دل شاه از خوشی چون غنچه شکفت

بگفت شهر دار

بگفتا چیره دولت را بیاور
گزارد به گردون این بخت باور

سخن کز دولت آرد شکر آن
دعا گر خود بگوید بهتر آن

چو از دلبر سخن شه بشنید
چرا از من دمی نابه شنیدند

دگرباره به زندان شد روانه
ببرد این مژده سوی آن یگانه

که ای برده ز خوبی دست بخرام
سوی ایوان سرای شاه ناکام

حرام است بی تو دیدن روی دلدار
بیارا زین گل ایوان ...

بگفتا من چرا آیم بر شاهی
که چون بیرون کسی بی گناهی

ز زندان ... بس کرده
ز اسرار گرم ما دشکر ده

اگر خواهی که من بیرون نهم پای
از این غم خانه گو این ...

گرانان که چون زر ...
ز حسرت دور چشم کف بریدند

سکیجا گر ... نام
نقاب از کار من ...

که جرم من چه بود این چه تدبیر
چرا چشم سوی ما ...

بعد از کین بسر شد در شاه در شد
که با عصمت ز خبر و امن

مرا پیش گناه اندیشه‌ای نیست | هم از لطف خدایت بس شکایت
درین خانه خیانت نامداری | که صدق و امانت نامداری
مرا به گر زنم نقب چراغی | که باشم در چراغش خانه خاموش
جلا مرد آن سخن گفت آتش | زبان مصر را گردید آگاه
که پیش شاه بگرم جمع سازند | همه پروانهٔ آن شمع گشتند
چو ره گرد در زرم شد انجمن | زبان آتش گشت و جهان شمع
گران شمع حرم حال چه دیدند | که بر دیگر شمع نهانی کشیدند
زر دلش در بهار رنگ بود | چو پاره سری زد آتش بود
بی کار زار شه زرش کار | که از دامان سر در گردش عمل
کلاه کش نیست پا شاه اکبر | بپاش چون نهد چراغ بحر
زبان بگشود که شاه حرام بخت | مرو بخت و بسم تاج و تخت
مرو بخت تا بخت ما یک بدیدم | بحر عز و شرف یک بدیدم
مباشد در صدف گوهر خاک | که نور از همت آن صاحب خاک

زلیخا و

زلیخا نیز آنجا نشسته | زبان از گفته و جان از غم بسته
فروغ راستیش از جان علم زد | چو صبح راستین از صدق دم زد
بجرم خویش کرد اقرار مطلق | برآمد زو صدای حصحص الحق
بگفت آن تهمت ای لطف را کاسی | منم در عشق او کم کرده راهی
نخست از راه وصل خویش خواندم | چو کام من نداد از پیش راندم
بزندان از ستمهای من افتاد | دران غمها ز غمهای من آزاد
غم من چون گذشت از حد و غایت | بحالش کرد حال من سرایت
جفا گر رسید از یار حاقی | کنون داد جوانان را تلافی
هر آن چه آن کاید از شاه نکوکار | لطیفه‌ای از لطف بیداد
چو شاه آن نکته سنجیده بشنید | چو گل بشکفت چون غنچه بخندید
اشارت کرد بر اشک از آنجا | بدان حرم سرا پیش آرند
ز باغ لطف گلبرگ خزان | گل خندان گلستان به که زنان

درین درگه رسمی گشت دیرین   که پنهانی بیاشد عشق شیرین
چو زد نوبت صبح از زر چو خورشید   که آمد رخی چون ماه بیرون
بسا سحری که عنبر لعل آهنگ   صبح چو روشن درخشیدش از رنگ
شب زلف سیه [illegible] از در آمد   طلوع صبح گردش کار سازی
چه گوهر کران از جانش افزود   برآمد آفتابش از سر کوه
به تعظیم و اکرام وی از شاه   خطاب آمد نزد پیکان درگاه
که از اعلام مشهور شد او رنگ   بمیدانی ز هر جانب [illegible] فرسنگ
همه دیبا [illegible] ز ایوان آستان در   تجملهای خود در اعرضه دادند
چه از زرین کمر کش غلامان   همه در خلعت زرکش خرامان
چه از چابک سواران سپاهی   قبا زرین کمر جمله مباهی
چه از خورشید [illegible] نژادان   [illegible]
سران مصر هر دو از شماره   شتابان آمده [illegible] کناره
تهی [illegible] شماری   کشاده [illegible] دیگر

چو از [illegible]

چو زلف شه سوی خسرو در آمد   تجملهای خاص خود [illegible]
فرامرز کیی از پای تا فرق   چو کوهی گشته در زر و گهر غرق
بهر جا طبلهای مشک و عنبر   ز هر سو درجهای زر و گوهر
براه مرکب آدمی فشاندند   گذارا از گذارا [illegible] ماندند
چو آمد بارگاه شه پدیدار   فرود آمد ز رخش تیز رفتار
خرد اطلس های [illegible] افشاندند   بپای اندازی فرق افشاندند
ببالای خرد و اکرام همرفت   [illegible] اطلس چون [illegible] کرد
ز فرق [illegible] چون شه خبر یافت   باستقبال او چون [illegible]
کشیدش در کنار خویش تنگ   چه سرو و گل [illegible]
سهیلی [illegible]   [illegible]
بتخت از جای خود [illegible]   درآمد لعل نوشش [illegible]
در آن پس گردش [illegible]   [illegible] کاری [illegible]
جلاب [illegible] دلکش [illegible]   چنان [illegible]

در آخر گفت گفتش چون که دیدم — دل شیران ز هر سو شد به صد غم
چنان تدبیر آن کردن توانم — غم قحط جهان خوردن توانم
بگفتا مر مرا باید چراغی — که دارم بر دو صد کشور فراغی
منادی کردن اندر هر دیاری — که بود خلق را هر کشت کاری
بسازم خانه‌ها در هر دو شهری — ز هر جنس غله زان دانه تا شهر
چو دانه خوشه آگنده خوش تر — نهندش همچنان از زیر خوشه
نشان چون شهرها از سد ارزن — که باشد بر رخ خصمان سنان زر
چه گردد خوشه در دانه در تنگی — بیارد روزگار قحط و تنگی
بیابد هر کسی را بیش بهره — بقدر حاجت خود زان ذخیره
بیابد هر کسی را هر گفت و بیخ — که از برداشتن بر دید دلیلی
بدانش جاودانه این کار پردازم — چه دانم کار را کردن به سامان
ز هر چیزی که در عالم توان یافت — چو من دانا نگفتم کم توان یافت
مکن تعویض کس نه پیرامن کار — که ناید دیگری چون من پدیدار

چو شاه از وی

چو شاه از وی بدید آن کارسازی — به ملک مصر دادش سرفرازی
سپه را بنده فرمان او کرد — زمین را عرصه میدان او کرد
به جای خود به تخت زر نشاندش — به صد عزت عزیز مصر خواندش
چو پا بالای تخت زر نهادی — جهانی زیر تختش بوسه دادی
چو رفتی بر سر میدان به جولان — رسیدی بانگ چاووشان به کیوان
به هر جانب که طرف ابلق انداخت — خلایق پیش پایش سر بینداخت
به هر کشور که لشکر کشی برد راه — بر دل بودی سپاهش از ستاره
چو یوسف را خدا داد آن مهتری — نقد راس عزیزی از جهان بری
عزیز مصر را دولت ز نو گشت — لوای دولتش از سر نگون گشت
دلش طاقت نیاورد این خبر را — تهی کرد شهر جسم تیر خود را
زلیخا روی بر دیوار غم کرد — ز تاب هجر یوسف پشت خم کرد
نه از جاه عزیزش خانه آباد — نه از اندوه یوسف خاطر آزاد
فلک گردید بر مهر و ور کین — درین محنت سرا کارش تبه گشت

که را از کشد چون خور بر افلاک | که را افکند چون سایه بر خاک
خوش آن دانا بهر کاری بیاری | که از کارش نگیرد اعتباری
نه از اقبال او گردن فرازد | نه از ادبار او جانش گدازد

دلی کز دلبری شاد باشد | ز هر شادی و غم آزاد باشد
غم دیگر نگیرد دامن او | نگردد شادی پیرامن او
اگر درد جهان دریا شود ره | برآرد موجهای غصه چون کوه
از آن هم دامن او تر نگردد | ز اندوهی که دارد بر نگردد
وگر جشن طرب زد در خانه | دهد رونق بعیشهای بیکرانه
فرو بندد از آن جشن طرب روی | نخواهد هرگز غم خود دگر سوی
زلیخا تو مرغ محنت آهنگ | جهان چون خانه مرغان بر او تنگ
درآوردی [illegible] دولت رنگ و بوش | حریم خانه چون گلزار [illegible]
عزیزش تو بر سر سایه گستر | نهالی تو [illegible] سایه پرور

ایم گل

همه اسباب عشرت جمع میداشت | رخی افروخته چون شمع میداشت
غم یوسف ز جان او همی رفت | حدیثش از زبان او همی رفت
در آن وادی که رفت از سر غم خویش | نماند اسباب الفت هیچ در پیش
خیال اردی ز یوسف یار او بود | انیس خاطر [illegible] او بود
نیامد کس ز دی در روی او گردی | وطن از کنج محنت [illegible]
سحر دار فراق او نمیخفت | ز دیده چشم [illegible]
خوش آن کز بخت بر خوردار گردم | درون [illegible]
دلی با رازجان [illegible] | جانش [illegible]
از آن دولت [illegible] | بزندان [illegible]
شب [illegible] بزندان [illegible] | تماشا کردی آن [illegible]
بروزم [illegible] از دل [illegible] | درود [illegible] از آن منزل [illegible]
منم امروز از [illegible] | من رنجه [illegible]
ندارم [illegible] در دل خیالی | درون [illegible]

خیالش گر درون چشم زنده مانم | که در قالب خیال اوست جانم
همی گفت این حدیث و آه می‌زد | ز آه آتش به مهر و ماه می‌زد
چو آمد ماه و آنم دود آتش | به فرق سر شدی چتر سیاهش
ز دودش حلاوت هیچ کاری | شدی عنبرافشان چتر سیاهی
نبود آن چتر کش بالای سر بود | فلک را از حسد کم او سر بود
حسد کش را گران بانی کمشتی | رصد دق فلک بر آن کدستی
بعد گاه او دهم هم جای سر گشت | مگر خون آن خوناب سرگشت
صد خوار تا بیش لب روان بود | مژه هیر تحت آنکه بر لب آید
[illegible] سحر گه کرد | از آن خوناب گوش سرخ زنده
چو آن خوناب رخ را غازه می‌کرد | بدل عهد محبت تازه می‌کرد
همی گاه زنان دری هم نقد | بجز خون جگر کابین آن عقد
گهی بلندی ها هر دی گلگون | چه چشم خود گشادی چشمه خون
نو سر خط کم نامه گوش جرأت | نوشتی از غمش خط نجات

گهی سینه گهی دل می‌خراشید | رخان چون لعل جانان می‌تراشید
همی زد بر سر زانو کف دست | سمن را زانکه شد نیلوفری بست
ز مهر دوست یعنی درخور من | اگر خورشید شد هندو خرم من
چو شه افتاب خاوری یار | مرا سود به از هندو فری کار
چو آن صبر بر کوفتی دشت | ستان مشک خاور هندی است
گهش گوهر نگاری داشتی جای | نگاری کشتی از انگشت [illegible]
ز انگشتان چه چاپ خامه کردی | رگ کافوری کف خود نامه کردی
درون نامه حرف غم نوشتی | ز درد دل حرف چند کم نوشتی
وز آن نامه که کرد آتش | نخواندی دلبر نشسته جانش
قرار آن ماه کاروی این کرد | ز هجران رنج و تیمار روی کرد
جهان تیره گشت از چرخ پیرش | ز رنگ شب چو هندی حریرش
بر آمد صبح و شب تنها سر جهد | نمکستان از آن کاغذ ستهد
کرد آن گشت زاغ از پرتو تیر | بجای زاغ شد شاهین گیر

نشاند آن بار بر بر را درین باغ | که از افشاندنم گرد فنا زاغ
سیاهی را سر مژگان برون جست | ز نرگس زار چشمش یاسمن رست
نشاندی زیر آن طاق کج ابرس | بپوشیدش چشم جهان بین
چه ماتم دار گشت از نا امیدی | جدا رفت از سیاهی در سفیدی
ره پستان لب نوشش نمونه | که باشد کار رهبند و دو زانه
بروی تازه گل چون جعدش افتاد | شکن بر صفحه گیسوش افتاد
زنا ران حص که انگشتی برآرد | شادی چون سر انگشتان زرد
ندارد کس درین درگاه بار | که گرد آب چین پا جنبش آر
ولی گر ز ابروی گرسوزی | رخ چهر آب او در چین ممنوی
سهی سرو دلش زان عشق خم شد | سرش چون حلقه هم از قدم شد
نه سر بالای او از بخت دارد دل | ز رزم وصل از چه حلقه بر دل
درین غم دیده چاک از جگر هم | چه شد سرمایه بیناییش کم
بسر بردی دران ویران سه سال | سرش زان صحر نهی باشش ز جنبی ال

تهی از جلوه‌های اطلس حریرش | سبک از دار زینهای گهر ...
معطل گردن از طوق مرصع | هوا عارض از زر بفت برقع
بر زر پهلو از خاکش نهالین | عذار تازگیش از جنبش بالین
تهی پهلوش از خاک بستر | بر از جهد حریر مهر گستر
سیاه داو بر روی خشتش | بمرتبه هستی کو از هشتش
درین محنت گران نکته کشم | بشرحش گر ز صد نکته سعیم
رفتی عمر دیوت بر ز ناش | سودی عمر او ز ارام جایش
درازو فیروزه گنج سیم در دست | هزاران جعفر پر دُر دو کار
ز نرگس جو ز ادراک سپیدی | سیاهش گنج سیم در کشیدی
دهانش را چه درج از گهر پر | لبالب ساختش از گوهر و در
مدس بحثش که نوشش لگار ز رشد | شه از سیم و زر قدر تهی دست
ریشمین جامه شکیب کش حریر | مداد از لطف حبا شد کمر بند
خبر گیان از زلف لب بستند | پس از وی نو امیدی نشستند

هزار اصفهانی

ز آشفته تاری تو تار ربابی / کمند رره زلف فتنه ساز
که چشم افشد گذرگاهی به راهش / نبد مرد قوت از آواز سازش
زنی بیچاره آن از پا فتاده / زمام اختیار از دست داده
ز غمهای جهان نارها مانده / نوای عیش او ناساز مانده
نماند قوت از روی یارش / نیامد قوت از رنگ و یارش
گهی ایا از دل راز کرده / که از بس غصه لب شاید ز هم
چه خیزد زهر روی از برکناری / بر دلش از ره عزت غباری
سوسن های او گر شهریار گر / نشوید گرد او گردان ویار
و کی ... از راهی بیواره / بر آمد بود دستش نظاره
ترود خوم کی اک گر دراهش / نشد خوش ... دار پناهش

زلیخا را ز سرهای چه جان کاست / ز راه زلف از ناخنانه خاست
به دو کرد ... نی ... جهانند / چه ... سق ... پر ... نم

چو له و

چه کردی از جدائی ناله آغاز / جدا از جور استی از هر نی آواز
چه از هر آتشش دودی گرفتی / ز آتش شعله اندر نی گرفتی
در آن نالیدن او دوباره خسته / چه چشمه‌ای سر ز گردش بسته
دلا از حرف عشقش چون خبر بود / ز راه هر تیر گوشش کار بود
بر آخور دات زلف دلور را وی / سپهر اندازه کرده لون بازی
نگار ورا ملقی چون صبح فروزد / ز شب بسته هزاران زهره بر روز
ز روی ظلمت اندر روی آن شاه / برابر چشم شب و در روز ماه
گره از گوشه صبح از دم او / شکن در کاسه هر در از سم او
که از سمش هلال البته از زر / ز سم اختر چشمان منور
ز خم سم چه سنگ خاره جستی / ز هر ماه نوش سیاره جستی
اگر لعلش ز رهی زرد رنگ / بحیح اندر شتی چون نهنگ
کدشی در کار ستان بحر / بر آن از رهبری بحر چو ان شهر
گرش همران شمری از عرش شیرو / سک خش یزدی کرجم ...

اگر گردش نمی از دیس کشتی / بگردش ماه بر سر کی رسیدی
براه ار چه شدی بر قطره ازرخ / بمیزه مجلس کمتر قطره ازری
بحسش زینش اران چه مرزریش مید / چنان گردید آمد از قطرها گل
چو کنجی بود از گوهر زر و آنم / پری را آتش اکر تا زمانه
بر آخور که شدی ما فرازی / گرفتی عدمیش گردون بکردل
جهان را شمع در هر سو شمکاه / چوبش از سنبله در کهکشان گاه
ز شعر چشمه دارش مه ذلک / پی چو گردش آیا ده غزال
رسوره شیحه چون مرغان کرندی / که با سک از روش چون دانه
دو پیکر نوار رش شها / رکاب از طرف ها آن بلا
چو زلف از هلالش پای کردی / چو ماه اندر پیکر جای کردی
کشیدی زر زران او صهیلی / گرفتی هر طرف آفاق سیلی
بهر جا هر که بشد صهیتش / نبودی حاجت کوس رحیلش
شبان کری آشنا آمدندی / چه ستاره پی ماه آمدندی

تم

زلیخا سر چون آن زر باشیدی / از آن ما [illegible]
بحرمت بر سر آتش گشتی / چو روشان بر گلدرهای [illegible]
چو پای زلف رسیدی چشمه از دار / بچشم رش گردکان گردون های [illegible]
که هلک بر سیه از راه [illegible] / بر وی زنجک مهر و ماه [illegible]
زلیخا کف از زلف [illegible] / نمی دانم [illegible]
بدل زش طعنه میزد عشم / که نادر ری ز زلف بر دامم
بهر منزل که آن دلدار گردد / جهان بلا ما زر گردد
بهر جا که آن جان باشد / شمعش در شام جان باشد
چو زلف در رسیدی ها کردی / گر آن بر دل آمدی [illegible]
بلعقدی که از زلف چشم / درین قوم از قدوم از دار [illegible]
ملکعی در حرمش بکوشد / قدوم در دست بر از رس [illegible]
ز جام بخودی از دست رفتی / جان بخود از دست [illegible]
در آن بنها صدم از جان ها شاد / رسیدی جو آتش آنجان [illegible]

برآن مسرور بودی روزگاری — سوی شیراز آتش کار و باری

ندارد عاشق بیدل قناعت — مرا از عشق وی باشد عبادت

دو دم سود یک مطلوبش آرام — بهر دم در طلب برتر نهد گام

چه باشد ... که بهند — چه بیند روی گل جام که بهند

زلیخا کرد بعد از ... — برای دولت ... از ...

بشی سر بر ... زمین ... — که عمری در ... کارش این ...

بگفت ای قبله جانم ... — سر من در عبادت‌های ...

ترا ... گر جان می‌زنم — رود نشد کر ... روستم

بچشم خود همین بر ایشم را — بچشم باز ده بینایشم را

ز ... چه باشم ماند ... — مده چشمی که روش چشم از ...

مراد از ... — بحر ... گاهی

بده کام مرا ... — چه داری کام من ...

بسم ... الرحیم

در آن حالی بحلیم ... — همین ... چندین

... که تا ... — ره نابود ... دارش

همین بگفت و بر سر خاک میکرد — زگریه خاک را ... میکرد

چه شاه ... — ... بر آمد

برون آمد زلیخا چون گدایی — گرفت از راه ...

برسم داد خواهان داد برداشت — برون ناله ... برداشت

... از آن ... — ... کوی

زلیس ... — ... بر ...

کسی ... — ... کس ...

زلیخا ... صد پاره ... — ... ادا ...

ز درد دل فغان ... — ... آتش ...

محبت ... — دو صد شعله ...

به پیش آوردن ... صنم را — ... دل ...

که ای سنگ سوی عز و جاه سم | بهر راه قلاشی سنگ ره اسم
شرار نور را انجم ز دل سنگ | سر دیگر آذر کرم سنگ در دل
بر پیش روی زخم سجده آرم | بسر راه و بال خود سپارم
اگر از تو بر کامی که جستم | بکام از ره عالم دل ببستم
و سنگ جلالم از جان بر گسستن | بسنگم کرده در بشکستن
بکف این سنگ بعد از سنگ خاره | حلقه آسیا شکستش پاره پاره
چو بشکستش کمالش و جستی | نگارش زان بگشت آمد بدستی
ز شغل بت شکستن چون سر آمد | بآب چشم و خون دل وصف
تضرع کرد در روز خاک مالید | بدرگاه خدای پاک نالید
که ای عشق تو راز از بر دوستان | نشان وت گران جهت
اگر عکس تو بر بت جا ساری | بپیش او کسی که سر نهادی
دل بت گر ز مهر خود جر آشی | در آتش افکنی در بت تراشی
کسی در پیش بت افتاده بیک | که گر بیند بر بت انزد

اگر رود در بت

اگر رو در بت آوردم خدایا | بآن رو چون جفا کردم ببخشا
بلطف خود جفای من بیامرز | خطا کردم خطای من بیامرز
ز لیس راه خطا که دیدی از من | ستادی که بر بنمای از من
چو آن کرد خطا از من قضا را | بمن ده بار انچه خود شنا
ز درد دل فارغ اندواع | بکنجم لاله زارها
چو برگشت از ره آن شاه | گرفت فغان
که یا آینکه شرار آن سنبره | ز دل عجز کردش
بعرق بنده بسکس جماج | نهاد از عجز
چو جا کرد آن سحر در کرش | رفت از بیت آن
بجا حق کفش آن سبح | که بردار جان
بحد بخانه خاص من آور | بخلوتگاه اخلاص
که تا ملک شمه از حاش | ازین او دیار
گزان سبح چون شر شعر گرد | عجب مرد

دو صد جان چاک در مانده بیکبار / که زورق را رهایی یابد گاهی
فروغ صبح صدق داد خواهان / مزور قصه گم کرده راهان
به چشم شاهان دوران زمانه / که هیچ بیند از [illegible]
بهر ظالم که صد دینار زر است / اگر زر دولت صد کس برگرفت
زدو دینار زورش صد سرخ زر بخت / بظلم کرده [illegible]

ازان چو شرح شه پیش عاشق / که کرد دریا ز رنگ رویش عاشق
نگه کرد نگاه رازش بر باید / ز رازش سینه ای ازار باید
به پیش ار دل شده راز کرد / حکایتهای درون باز گوید
ز غوغای سپه چون رفت زیب / نگه کرد نگاه چو شست زیب
در آمد حاجب از درگاه شاه / بجای یک در عالم [illegible]
نشاده بر در ایک آن زن پیر / که در دو مرکب راشد عنان
مرا گفت که دی ناش هم آه / بهمراه ریسمانش تا بدرگاه

بگفتا حاجت

بگفتا حاجت او را زار و ایک / اگر درویش باشد هم [illegible]
بگفت از بیت زنان کرده اندیش / که این بار گرد حاجت [illegible]
بگفتا رخصتش ده تا بیاید / صحاب از کار خود [illegible]
چو رخصت یافت چون ذره [illegible] / در آمد شادمان از صوت حاجب
چو گل خندان شد و چون غنچه بشکفت / دهان از خنده [illegible]
رسید چندیش یوسف عجب کرد / ز روی نام [illegible]
بگفت ایم که چون روی تو دیدم / ترا بر جمله عالم بر گزیدم
فتادم کنج و گم در [illegible] / دل و جان [illegible]
جوانی در محنت بر باد دادم / مدین سری که می [illegible]
گرفت شاهد ملک اندر آغوش / مرا گفت رها کردی [illegible]
چو یوسف زان سخن [illegible] / ز رحم کرده روی زار و [illegible]
بگفتا ای زلیخا این چه حالت / چرا حالت [illegible]
چو یوسف گفت ای زلیخا / فتاد از پا زلیخا [illegible]

شراب بیخودی زد از دستش بجوش / برفت از لذت آوازش از هوش
چو باز از بیخودی آمد بخود باز / حکایت کرد در مکر و فن آغاز
بگفتش کز چه افتادی بحالت / بگفت از دست شیدا در خجالت
بگفتا هم چرا شد سرو بازت / بگفت از بار هجران گدازت
بگفتا چشم تو غنچه چه حالت / بگفت از سکه [illegible] حرکت
بگفتا گر در چشمی که تو بوت / بفرق آن تاج دو ماهی که تو
بگفتا از حسن تو هر که بجز آن / ز صفت بر سر من کرم آمد
سر و زر را نثار پایش کردم / بگوهر پاش با داش کردم
نهادم تاج حشمت بر سر او / که چشم افراز خاک در او
نماند از سیم و زر چیزی بدستم / که زان دل گنج آن چشم که بستم
بگفتا حاجت تو چیست امروز / ضمان حاجت تو گشت امروز
بگفت از حاجتم از درد جانی / بخواهم جز تو حاجت را ضمانی
اگر خواهی شرح آن را بگوید / بشرح آن گشایم از زبان [illegible]

وگر لب بسته شرح آن بهم دم / غم درد دگر بر خود ببندم
چشم نقصان کان فتوت / بان معمار [illegible] بمروت
کز آتش لاله ور کان ویدش / لباس زخمت [illegible]
کنم هر حاجت که امروز از تو خواهم / بزودی کز تو [illegible] هم
بگفت اول جمال اکنون جوان / بدانگونه که خود دیدی [illegible]
دگر چشمی که هر دو از تو ملم / گل از باغ رخسار [illegible]
بحسن [illegible] لب عذار / روان کرد از در لب آب [illegible]
جمال مرده اش را زنده کرد / زحش [illegible]
بجای رخها باز آورد آتش / وزان شد تازه [illegible]
رگ آورش برآمد [illegible] تار / ز صبحش [illegible]
سپیدی شد ز شکل مهره [illegible] / در آمد [illegible]
هم از سرو گل [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]

چو آن درمانش تازه رست / ز عهد شیر هم بیش تر شد
دگر ره بر لبش کف‌ها گرازی / مراد دیگرش گر هست برگی
مرادی دیگرش گفتا غیر از شیرم / که خور از صحبت شیرش بستم
بروز اندر تماشای تو باشم / لب از رو در کف پای تو باشم
شبم در سایه سرو نشسته است / شکر چینم ز لعل تو چو خندست
نهم مرهم دل افگار خود را / بکام خویش هم کار خود را
بگفت خود دگر زین مرده آرم / دهم از چشمه‌ات صحبت نم
چه در بغل این تمنا گرو در گوش / ز پا تا سر به زیر افکند خاموش
لطف رعایت تو هوش اطراف ری / جواب از نه نه گفت نه آری
میان حالت حیران بود خواست / که آواز از جبریل رحمت
پیام آورد که شه شهر خاک / سلامت می‌رساند ایزد پاک
که ما عجز زلیخا را چه دیدیم / بتو عرض نیازش را شنیدیم
ز سیخ اکبری آن عجوز گشتی / در آمد تحت ایلش بکر گشتی

دلش از تیغ

دلش از تیغ توحیدی بخستیم / ستون‌ها اندر عرشش عجب بستیم
تو هم عقدش کن جاودر بوید / که کمکش بدهان زرکار را دید
ز عین عاقبت یاد نظر ها / که تو زینده زان عقد گهر ها

چو فرمان هاتف از حضرت آمد / که عقد با زلیخا عقد بر بند
اساس انداخت جشنی خسروانه / نهاده اسب جشن اندر میانه
سر مصر و سران ملک را خواند / بتخت عز و صدر خاص بنشاند
بقانون خلیل و دین یعقوب / بر آیین جمیل و صورت خوب
زلیخا را العقد خود در آورد / بعقد خویش یکتا گوهر آورد
نثار افشان بر دو مه ماهی / مبارکباد گویان بی ملاهی
ز رسم معدلت لطف ما خواب / بمجلس حاضران را عذر ها خواست
زلیخا را به پیش ساحت آید / بخلوتگاه حق پروردگار
پرستاران به همه پیش بردند / سپردند همه پیش کردند

خروشان از خیال دلفروشش / بسرکش جامها داد در سرش

چه های دمی بردم هشیار آرام / بمنزلگاه چو هر کسی کام

عروس سرنقاب عنبرین است / ز رفتار کهر روی زمین است

لعمروزی زرانی فروزه طارم / چراغ افروز شد کیسی را بحسم

فلک عقد ثریا دید از حسن / شفق قوت ترا کرد از حسن

جهان شعر شب شد پرده راز / در آن پرده جهانی رازپرداز

بخلوت محرمان با هم نشستند / بروی غیر مشکلین پرده بستند

زلیخا منتظر در بهر خاص / دل او در طلبش در پرده رقاص

گرانش شد که زلب درده است / همه بیدار است یار بی نگار است

شور عشقش سیراب با نیه / نشنید از دلش این تاب با نیه

گهی بر رات حسنش بر آگاهی / گهی بر حرف زیستم نامرادی

گهی گفتی که هیچ از دیدارم / که گردد خوش دل زیبا نگارم

گهی گفتی که لطف است عاشق / ز لطف است بی همی چراغ

الی الم

ازین امر به خاطر درکش / کهی حرفش بوی کابه

زیاکه دهر گذر در پرده بر خواست / همه پرده محبس را بیارست

زلیخا را لطف چون بردی شاد / تماشای دلش بد

برون بردش ز خود اشراقها / زنور خور ظلام سایه شد دور

همه لطف آن محبت کیش بود / زدادار جو آن سحر کیش بود

زرحمت جای زحمت ارش کرد / کنار خویش الطاف سرش کرد

بروی خود اهوش آورد بازش / همه تدبیر و گشته از خوان نازش

ن زدکه از آدمی است در / ورزوی تو خمری زل

همه چشم ام احت زدکه در بها / ل ال لطفش

همه ادبی حور عین مطلع / رخش از آلامت

لطافت چون باقیت ز دهن قرارس / غبار کشش

لب نو ثمر شیرین سکرش را / همدان کند عناب

همه نوا زیهاران قرخبر جهانی / دولب بر خالص وصل

ازان روز کز دار اول بر سر آساز | که بر عالم از ملک شد راغاز
ملک چم بر رشش نثر کرد | بسا صد در میان از کمر کرد
بزیران کمر نا رود رنگی | نشاطی یافت ازنا تنگی
میان بسته کمر را حالک بر خت | ازان گنج گران در کار بدبخت
بها دیش بس افزود کلبدام | مقفل حقه از نقره خام
به خازن درره بری حقه دستی | به جانش داده نقش شستی
کلید حقه ازنا قوت ترحت | کش دش قفل دور دی کو ابراخت
کمیتش کام ز زرین صنم سلک | زلیس آمد نشان شد جامه ملک
چو لعل سرکش اول خوشی کرد | درا حر ترک ما کی دستی کرد
نشاط گه لشکر جوانست از حلاک | بسمن برکه سر زد در پای آ
شراول غرقه ای حور در جیحقت | سر دل آمد کای جوش زخت
دو غنچه ار دو گلبن بر دمیده | زباد صبحدم با هم رسیده
یکی شکفته دو دیگر شکفته | شکفته با شکفته در شکفته

[illegible]

چه ریف گوهر باشد راد بر | زناغش غنچه شکفته در جیب
به در کف این گهر باشد جوانمرد | گل از باد سحر شکفته چون بامداد
بگشا چو غنچه زم کس ندید | وسا در غنچه با چم تکیه بر یت
به راه جاه اگر چه نیز تنگ بود | بوقت کامرانی است رنگ بود
بطمع زر کمر در خواب دیدم | زلو نام لب شان خوش شنیدم
بساط بر بخت گستر د بهوم | بخور این گنج را پیش بهوم
ز هر کس داشتم این لعل را پاس | نزد در گوهرم کس نرک الماس
بحمد الله که این لعل آنانت | که گر نه یافتم از دولت حیات
دو صد بار از چه تیغ بیم خوردم | بموسی آقی تسلیم کردم
چه ریف این سخن را زان ره گذر | شعد افروز دل از آتش مهر بر
به در کف ای بحسن ای حور عشق | نه این بر اینکه بحسنی از آن هم
ملک آری دنیا مهر در سر دارد | که من بوم در درد و عاشق زار
دل شوقی که با طلم و دش | بجان دردی که درمان گرایش

ز رنگالنگ مدح خود که مستی / گرو در دم فرو بند از شور مستی
سخنهای مرا زو تو حد من / مکش دامان معنی بر بدن
ز جویی که کمال عشق خیزد / که معشوق با عاشق ستیزد

تصدق آنکس که زد در عشق گام / که معشوقه برآید آخرش کام
که آمد در طریق عشق صادق / که تا در سر کشد معشوق عاشق
زلیخا را چه صدق بود در عشق / که کمتر عمر خود را کرد در عشق
بطمع در که لعبت بازیوی / ز نرگس لعبتان دست بوی
چه بازی که کردی چاره‌ساز / سودی بارش چو عشق بازی
دو لعبت را که عشق پیش ... / یکی عاشق یکی معشوق خوانی
چه لعبت ... از ... / ره در سیم ... چو لعبت ...
دران خوابی که ... / مدام عشق یوسف شد گرفتار
برای ملک خواری دل ... / با امید وصال او ... کرد

به پیری در تمنای وی افتاد / نگوید در تماشای وی افتاد
ز شهر خود بشهر یوسف آمد / نه بر جوید بر یوسف آمد
پس از پیری که هنگام جوانی شد / به مهر ... آن جان جهان شد
دران پیش ... بر ... / ... نعمت ... بر
چه صد ... از ارباب / در آخر کرد در یوسف سیر آب
دل یوسف به مهرش شد چنان گرم / که می آمد از ان ... عشق نرم
چنان زد راه دل آن دلفریش / که یک ساعت ... نشینش
نکرد ... کشتی ... / لبش ...
ز بس کشت طرب را آب دادی / لبش ...
دیار در زلیخا برده ... / ز خورشید ...
چنان خورشید روی اسلام کرد / که یوسف را در چمن ذره ...
پس در توبه عشق مجازی / که شش عمر در ... گذاری
چه خورشید ... گشت ... / سوزش ...

ابو الدامی

کششهای خفیف زر ز بیرون / ز هر صنعت نگارش نو نگارست
ستی از حک و نقش نیکو / خلد صنعت رواقهای چراغ
چه زد دست از قضا در دامن او / ز دستش چاک شد پیراهن او
زلیخا گفت اگر پیش بر تن تو / دریدم پیش از این پیراهن تو
تو هم پیراهنم اکنون دریدی / بپاداش گناه من رسیدی
درین کار از عبادت بهره ام / به پیراهن دریدن هم‌ساسم
چه یوسف روی او در سجده‌گاه / در آن بیت دلش در سجده‌گاه
بنام او ز زر کاشانه ساخت / نه کاشانه عبادتخانه ساخت
چه کاخ آسمان فیروزه خشتی / ز منزل لطف صنع او بهشتی
پر از فرش و نگار از فرش تا سقف / مهندس را از او فکر لطف و دقت
در و روزن ز تابش نور بخت تابان / ز درها قاصد دولت شتابان
ز عالی غرفه‌هایش چشم بد دور / مقرنس طاقهایش چون ابروی حور
ز عکس شمسه‌اش خور برده تابی / محال از روی دردش خانه تابی

رسیده زان گل تنگ دل / ز گلستان لطافت در خشان
بهر شاخی از او مرغان نشسته / ولیکن از نوا منقار بسته
میان خانه زرین حجره تختی / ز زر لخلخی و لعل تختی
درو صد نقش چون اقلیدسی دری / هزار آوازه در او رخش دری
زلیخا را گرفت از مهر دل دست / نشاندش بر فراز تخت بنشست
بدو گفت ای دلارام گرامی / مرا شرمنده کردی تا تمامی
در آن وقتی که میخواری غلامم / گرامت خانه کردی تا تمامم
ز لعل و زر به سر فی زر زدی / هر آن زینت که امکان داشت کردی
کنون سهم ز شکر عطا / عبادتخانه کردم
درویشی ز شکر خدای / گر تو داری بهره‌ای عطای
تو اگر رخصت بعد از شهری / خوانی داد بعد از ضعف سری
بچشم نور رفته نور دادی / و زان بر درد رحمت کردی
پس از عمری که از غم خسته بودت / به برات وصال من رسانیدت

دلیله ۱۵۱۲

ز انجا هم بتوفیق الهی | نشسته بر سریر پادشاهی
دران حال کز امید و جور رسید | بوصل یوسف وصل خدا وند

زهی حسرت که ناگه ملک بخشی | کشد تا ملک تخت رخشی
کشنده شاهد دولت در آغوش | کند از روز هجران را فراموش
نبیند خاطرش از غم غباری | نشد دیگر رها از روزگاری
رها که باد او ماری بر آید | هم از هم کار او کاری بر آید
در آید در ریاض وصل گستاخ | در ... در ... گلشن شاخ
زلیخا چون ز رونق کام دل یافت | بوصل دامنش آرام دل یافت
بدل چون نقش خاطرش بنشست | ز غمهای جهان آزاد بنشست
تمامی وقت ایام وصالش | دران دولت رحل کرد سالش
پیاله داد آن کحل بر دید | بفرزندی و بیان فرزند فرزند
مرادی از جهان در دل نبودش | که بر خاطر آمد حاصل نبودش

بشنا

شبی بنهاد یوسف سر بمحراب | ره بیداریش شد مهر آن خواب
پدر را دید با مادر نشسته | برخ چون آفتاب ... نشسته
ندا کردند که ای فرزند دریاب | کشیده ایام دوری از ما شتاب
بنزدیکان جان و دل قدم نه | رها حالی ز اسباب و گل قدم نه
چو یوسف جست از خواب آنگاه | بپهلوی زلیخا شد بمحراب
حدیث خواب را بر وی عیان کرد | وزان معمور دار او دیاری کرد
ز جو آتش ناحق دوری افکند | بکالش آتش مهجوری افکند
ولی یوسف ز طور خود برون شد | با قلم بقا شوقش فزون شد
قدم زین سخنهای آن بر داشت | در قسمت سرای راز بر داشت
مناجاتی از آن تخت بر اکرد | بمحراب بقا دولت دعا کرد
که ای حاجت روای مستمندان | بر افروزنده رکن ... ان
بفرقم تاج اقبالم نهادی | که هر گر هیچ مشکل را بدادی
دلم زین کشور فانی گرفته | ز هر چه جهان ... گرفته

مرا از تیغ زن راهی بخود ده | مثال شاهی [illegible] آمده
بکرکاران که راه دین گرفتند | بضرب [illegible] زدند
روان آزار شمار [illegible] | بعز و قربت شان رسانم
زلیخا چون شهیدان را رواداری | دل رحمی [illegible] رسدش عشق کاری
نفس [illegible] ارواح عاشقان را | اثر کرد [illegible] روزی ایشان را
بیا در کمان او حد یکی | که در [illegible] شرار از قند [illegible]
عدم در کلبه زد تیره و تنگ | کش دار [illegible] کلمه [illegible] تنگ
همی کرد از غم [illegible] خاک | همی مالید رخ چون چهره خاک
ز شادی طاق ماند و غم جفت | ز دیده اشک [illegible]
که ای در [illegible] درد و دردها کال | [illegible] سینه دور [illegible] کال
مراد خاطر ما نامرادی | کشاده شد بهر در کشادی
مفاتیح آور درهای سینه | حلاوت [illegible] دلهای [illegible]
حلاوت بخش مهجوران را آمد | [illegible] سازنده غمهای [illegible]

گرفتار دل

گرفتار دل ای [illegible] | عجب حیران شده [illegible]
ندارم طاقت هجران توقف | زمن کش جان من [illegible]
نخواهم [illegible] زنده کر را | [illegible] ماند [illegible]
نهال عمر [illegible] برگ آتش [illegible] | حیات جاودان [illegible]
بقانون وفا [illegible] باشد | که من [illegible] او باشد
اگر با من [illegible] بهره او را | مرا [illegible] اول [illegible]
[illegible] انجمن [illegible] | [illegible]
[illegible] هر کس ز غم دارد [illegible] | شب [illegible] نماید [illegible]

[illegible] مداوا ان | که [illegible] صبح [illegible]
[illegible] کرده لباس [illegible] | [illegible] آمد [illegible]
[illegible] کتاب او در [illegible] | [illegible]
اما [illegible] عمر [illegible] | که ساید [illegible] کتاب [illegible]

عنان همت از این دامان بتابد — کمش با او ز کار رنجه کامی

چو یوسف این بشارت کرد در گوش — ز شادی شد سراد هستی فراموش

ز شادی دامن دولت بیفشاند — کلی از وا زان ملک را خوار

به جای خویش آن مرد گزیدش — به خلعتهای نیک اندر کشیدش

دگر گفتا زلیخا را بخوانید — بمیعاد وداع من رسانید

بگفتند او ز دست غم زبون است — فتاده در میان خاک و خون است

ندارد طاقت این بار جانش — بکار خویش بگذار آنچنانش

بگفتا رسم این بار غم نیست — بماند بر دل او تا قیامت

بگفتند آرزوش چون برنیامد — بحسرت سینه‌ای قوی بند دارد

بکف جبریل حاضر داشت سیبی — که باغ خلد از او میداشت زیبی

چو یوسف را بکف آن سیب بنهاد — روان آن سیب را بوئید و جان داد

چو زان گلبن بیک ره رخت برداشت — ازان گلشن بسوی باغ جنت

چو یوسف را از این زندان برآمد — ز جان حاضران افغان برآمد

الس لا ارق

ز لب نالا گرفت آواز فریاد — صدا در گنبد فیروزه افتاد

زلیخا گفت این شور و فغان چیست — برار غوغا ز من این همه آن چیست

بدو گفتند اینک شه جوان بخت — بسوی تخته رو کرد از سر تخت

وداع گلشن ملک جهان کرد — وطن بر اوج کاخ کبریا کرد

چو بشنید این خبر از هوش رفت — فروغ سرخ حسنش ز تن برفت

ز هول این حدیث آن سرو چالاک — سه روز افتاد همچون سرو در خاک

چو چارم روز شد ز آن حال بیدار — سماع او ز خود رسش دگر بار

سه بار آنسان بسر برد از خود برفت — مدام سینه سوزان از خود برفت

چهارم چون آمد با خود دگر باز — ز یوسف کرد اول پرسش آغاز

نه از وی بر سر بستر نشان یافت — نه تابوتش از آن عالم روان یافت

جز این از وی خبر بارش ندادند — که همچون گنج در خاکش نهادند

بحسرت از رخ رحم با مراقی — گریبان چاک زد چون صبح صادق

زبان آتش که در دل داشت پنهان — برون آمد ز چاک گریبان

وباران راه بر خاکش بهر دم / فرو [illegible] کشتی بر رهگذر کم
سیاهی زخمها در روی میکند / برای چشمه نور جوی میکند
بهر جوی که آن چشمه روان کرد / نسیم را جلوه گاه ارغوان کرد
شده از ناخن رخ گلنار خونین / چو عرق ناخنه در چشم زردش
ستیزه از تغافل سبک میبرد / طپانچه بر رخ گلرنگ میبرد
رسیم آنجا عشق بی مهریست / درین برلاله سبزه فرسی رست
ز رنگ بستر لبستان [illegible] کرد / بخیه ی سینه ستان [illegible] کرد
ز دل [illegible] جان قرار برداشت / فغان از سینه ناشاد برداشت
که [illegible] کوه تخت آرایی او / بخار جان گرم [illegible] او
چو هوش گرد زین [illegible] شد / بملک جان و دل کرد [illegible]
ز بس [illegible] اندر [illegible] / بمردم های [illegible] چون رگ [illegible]
سرش بنهاده بر بالین [illegible] / حولش از صفحه نسرین [illegible]
چو اندیشد [illegible] رحم در نیش / بمردم سینه [illegible]

چو [illegible]

چو سوی بحر زد از کبکه رخت / [illegible] قدم بخت ز دوران [illegible]
گلاب از چشم چون آن شخص [illegible] / [illegible] روش گلاب [illegible]
گهی چون ریزن [illegible] گذر / [illegible]
بمردم رشته اندر دری [illegible] جوش / که تا در دم [illegible] جوشش
چه از هم خارها در دل شکسته شد / وز آن [illegible] محمل [illegible]
زبان پر از بلای [illegible] / بمردم محمل او [illegible]
چه جای گلاب در جوش کرد / چه دریا که در جامش [illegible]
زمین از ابر و از [illegible] / بکام دل در آغوش [illegible]
در لعل رس [illegible] کاری در [illegible] / در لعل رس جگر خواری [illegible]
بیا ای [illegible] جان مجروح [illegible] / ز ظلم آسمان مظلوم [illegible]
ز بدی از من و یا دم بکردی / [illegible] داری ز خود [illegible] گردی
وفا دارا وفاداری بکردی / [illegible] کردی
مرا از دل بروی [illegible] رفتی / [illegible] خون [illegible]

عجب خاری که هستی در دل من / که بیرون ناید الا از گل من

همان بهتر کز اینجا بر گشایم / سبک پرواز گردن نوبت آیم

بگفت این و عماری دار اجازت / بروی خود عماری را بپا را

سبک جنبش از آن اندوه خانه / رخت کاه نوبت شد روانه

ندید آنجا نشان زان کوه ها ک / بجز خرسنه از خاک نمناک

برالین جو شیر ان حز رشد تا به / بخاک آمد چو خود را بیچ سایه

زرخسار چه زر در زر گرفتش / ز اشک لعل در گوهر گرفتش

بلعل و قرش سمی برسید که ای / فغان برزد ز دل کای وای وای

تو زیر خاک منزل کرده چون گنج / برون خاک من ابر که بی رنج

فرو رفته بهیچون آب در خاک / به بیرون مانده من چون خار و خاشاک

حالت میرم چو من در خاک منزل / هر امید شعله در خاک من زد

زدی آتش بخاشاک وجودم / ازان بیچون زرود بر جوح گردد

ممد و دیس کسی بکشاده دیده / که بینه اژدهره کان آتش جگر ده

همی نالید هر دم سینه بر خاک / لب حسرت همی مالید بر خاک

چو در دخمه بس از حد برون شد / ز رسم خاکبوسی بهره ور شد

بحمال خود آن شاه درآورد / دو نرگس را بر گنبد آن دورا

بخاک دیدگی که مدار کاسه سر / دو نرگس کاسه پیش درج گوهر

چه باشد از گل رویت جدا چشم / حکایت آید زین بستان بر آن چشم

بود رسم مصیبت میر مهوت / سیه آرام قیامت بر من نه تو بت

چه ان سنگین بنا از آتش جدا شد / دو آرام سیه بر خاکش جدا شد

بکاوش بر روی خاک الو هنا د / به سنگی بر من او بپید جملی داد

خوش العاشق که چشم خاکش برآ / سوی وصل خاکش بر آ

چو او ان خال ادرا خون میند / فغان و ناله بر کرد دل کشید

همان نوحه که ابر اشک اوکرد / همی کرد ماد ی با حمد ورد

همی کرد نوحه نوحه گر را / بان نوحه گران سیم بر را

حه سار نوحه را اسپک نهت / نور دیده بر ابرهشتس دلت

نشسته شسته در اشکباران | چو برگ گل ز باران بهاران
بسان غنچه کز شاخش نسیم ریخت | براه گرد در ریگزاری کفن جست
ز گرد فرقش زخم پاک کرده | نخست از عشقش در خاک کرده
ندیده هرگز این ره نیک کس از ترک | که تا صحبت جانان پس از ترک
وطن داری این شهرش خرابست | که دارد از این ویران رواست
چنین گفتا که ره جانب از رست | که جسم پاک او بعد از تحمل
مدامش جان فشان قحط و ما خراب است | بجای نعمت الاء الدرد است
مهین آخر قرارگاه زرد از | که در تابوت از سنگش نهادند
شکاف سنگ قرار ای کرده | میان قعر سنگش جای کرده
چنین حیله که چرخ بی وفا کرد | که بعد از مرگش از بعد جدا کرد
نمیدانم که با این حیله بس داشت | که زیر خاکش ان الله ممد است
نگاشته عرق بحر آشنا ای | که لب تشنه از ره جدا ای
چو جوش لطف الصمد و گر که در عشق | ره کعبه و نان الله در عشق

که عشق انجا که

که عشق انجا که هشیارم باز آ | مدار دست [illegible] کار
کفن بر خاک از روی خاک باشد | اگر خود خفته زیر خاک باشد
خوش العاشق که در هجران حسین مرد | بکلی از جهان جان حسین برد
نگوید کس که مردی در کفن رفت | باین مردانگی کان سر ز تن رفت
بخت از غم جهان بهره ز کسی | دران پس نقد جان [illegible]
هزاران قصه بر جان دلش بار | بجای دیده جان زردش بار

فلک بر حالش هجران از دماغ | که آزار ما روز بازار ما [illegible]
کرشمه [illegible] | [illegible]
هر تنی کس کرد او در حسن تحریر کرده | [illegible]
ز ظلمش مجلس سالم [illegible] | که از آن سر کهن [illegible]
بهر اختر کز روش حیران غربت | نهاده بر دل آزرده غربت
هزاران داغ است [illegible] | در اتش [illegible]

تو دیده ای از دوستهای دگر
هزاران زوران از عالم نور
چه حاصل زان همه لشکر در
بخاطرها سروری در عشق
چه شد آن زور و در کسب ازور
فلاسفها کمندها هستی
که آرزو یاری چه از یک
که با یار و ز نیز دست
سر از گریش یک حد ساتم
که با شر و ملک امر جرا ام
ترا با هر که رود رسا منیت
قرار کارت آخر حدا
بسی گردش هوا بس بطارم
بسی باتش مهر و خورشید و انجم
که تا با هم طلب رام کشند
شکار مرغ ها ز دام کشند
هنوز این مرغ ناهرم ز کام
نجنبد دانه کامی از این دام
طلوع کمند از کمند
کمند هر یک اصل خویش گوهر
نماند مرغ دل از
دلا بر چین رفت آب و دانه
ببین از سپهر و مهر گردش
که هیچ از کس گذاری نیست
مگو درد دل کس مهر کم است
که در جان منعی بر نام گشت

ز دورش کس دمی سیخم تغشا
گران ... تا تم عشا
بستان با یاد رقص بهاران
تماشا کن ...
چرا کرده است عجب بیرون
نگاری سیر چون ...
چرا در اعر کل پاره پاره
دهان ...
کرا افکند زیبا سرو روان را
که کرده عمر ...
چرا سنبل پریشان دودم
چرا از چشم نرگس ... اشک شبنم
سعادت در کردی بر کنار
بحال عشق ...
صنوبر را دل اکنده صد شاخ
نی از تیغ ...
زگل بلبل خوانش ...
سمن ...
درختان از صبا در رقص ...
غم ...
بود کل کورتان ...
که یعنی در جهان ...
هزاران با هزاران ...
که خوش ...
سطوت فاخته گردن کشیده
گران ...

جهان را آدمی در قصب بازی نیاز از خزان کرد اعماری
پس از دم سردی باد خزان را چنین رنج زردی برگ رزان را
دم آن سرد از درد فراقست که با رزها ز جفت از طاقست
رخ آن زرد از آماده دوریست که حوری بعد ز دستان ضروریست
رقم آب و رنگ ارش بر رخ سیه پوش آمده در ماتمش زاغ
نموده عود هر شاخی ساقی دم طاوس را پایی کلاغی
ز سر چادر فکند نسترن را رخ همرنگ رقم آتش باز لعل را
انار آن تاج تارک نسترن را که می بخشد نوی شاخ کهن را
درید اشمع راه و قصب خود همی بصد پیر که از خزان افکنده میی
ال لستان خون را رشمامه ز رعنایی سیه ضعفی کرده جامه
بسته بر رخ از رنگش عمار همانا مانده حرارزدی بار
حنا را از دست بریده ودری ماج آداره سرما شدی
نکرده دولت چو دوا ماکران ربیعم از آستین شاخ بیرد ل

بهارانست عالم را خزان این ازین هست انجم افروز ایشان
درین صحرا بسی چون نرگس دمادم مرده چشم چون نرگس
گلی در لب ز حرمی مست دگر با قصب گردی مست
دل از آمد شادی تهی کن دماغ از حکم آزادی تهی کن
بهر چیزی که افتد دل ببندت کند خاطر بمهر دل ببندت
دماغ نامرادی شاد میباش بغل بند که آزاد میباش
بصد حسرت ز بلبل خوانی آه غم هجرش کشیدن خوانی آه
کشد دستی ز دامان نه بلبل ازین هجران سی بویم بگل
بو حسنه عاجل داد استاده نگار یکی ستاد بد انجم خواده
در او زر دار در شبی با سکت همان زر از سر حسرت شکست
عصا گیری کف کاه زرد از که شاخ زار زرواری تماشا
رعه تازه شاخی را که بر بند تحریک خشک شتا ان گرد نوهم
بروزت پنجه زبل کرد ز دستت نقد کرا گرد

برد دستی بری بر کار پیوست   دریا کاری که بر بی باید ارادت

چو رفت از دست پروین روز رنجه   ملک خود را برو زینجه رنجه

زحمت بر دلقدر و شان   تو ار بیاد هیشی چون سرمه سا

چو در چشمش ترا آمد بسی رت   بکش سرمه بکر چشم بصیرت

بکا چشمانش در کوری رستی   چه چاره سازی از چشم فرنگی

زدانا کم لطف و خمر شتی   کران راز لهنا برده رستی

دران عهدت جهان گیری فتاده   که کس را منت زان گیری زیاده

همین این رسم تحقی و رستی   فتاده صد شکست از بر درستی

دو بینی از شکستی راز جا   همه خویش گیری ما جو ا

همه چه ارش تو کم ما زجاست   بهات جهان باشد کجاست

زطبعت بر کران معنی زیاده   که آنکس هر دان را که داده

جهان را کرده پر خوش شد   نداری برجهان دل برو اهلک

هر و باقف که کمر عالی است   کر انجا خواست کرمش دلی است

الله اعلم

ازان ترسم که چون مرگ آید مش   بنازی کمند از عالم دل جوش

دل دعا ای بر از صد آسمانش   روی سر دل از عالم آنکس نمی

شود چو خفت زعالم مرگ ننگ   سنورت پیل اش و درانه

شهد نشم زعالم سوس ازکل   نر و لوز لیسش سر و درت عالم دل

چیس کفتی که چون عاش رسیده   لب ما کار کی عیش خود دیده

رجح اثرم کمه حدر بوی   که عالم را ان پس ابر کم بودی

کش دد دل بردش چون ملبر   فرح را فرحت ازفرح را

های کش درس کار ح دلفروز   که بر مینگا ه فردانی ابر

نیاید در دلت بر کر کجای   کنی در کارات عالم لی جای

ادم حاکی کش ما جنارا   بدر و صبر کرده بر دار

ما ان کس کس را ار ما رف   و کرنه خبر ما دیدره

بر آتش برده املاک ارش   مباش از بر دنا مجود

بردن ازبرده تا محر دولت   کر آن بر

دران عمر [illegible] کم شود | [illegible] ذره در جو [illegible] شد کم شود
چو کم گشتی در دنیا [illegible] | [illegible] در دو حرفت وداع [illegible]

تو لاکی [illegible] | [illegible] خداوند
ره به سنت [illegible] دادن بهره مندی | که وقت حاجت آنرا کار بندی
مرا هفتاد و شش سال [illegible] | ترا اقبال پیری آمد [illegible]
[illegible] | [illegible]
ز من کشتی که [illegible] | نگاه کار چون [illegible]
چو کوه [illegible] که کار [illegible] | ز نام [illegible]
تو [illegible] کس که [illegible] | [illegible] دولت [illegible]
مکن کاری که [illegible] دارد آخر | [illegible]
محبت [illegible] | ز جهل [illegible] دانی [illegible]
تو معلوم [illegible] | که [illegible]

[illegible]

کسی کرد دعوی [illegible] کرد | [illegible]
ولیکن باید [illegible] | که علم آید [illegible]
نباید [illegible] | [illegible]
چه کسب علم کردی در عمل کوش | که علم بی عمل [illegible]
چه حاصل [illegible] | [illegible]
ز توفیق عمل [illegible] | [illegible]
عمل گر معنی اخلاص [illegible] | [illegible]
[illegible] کس سودی ندارد | چه [illegible]
چو اخلاص آوری [illegible] | که [illegible] اخلاص [illegible]
بجوش [illegible] | [illegible]
غرض از خامه [illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible]
چو روبه [illegible] | [illegible]

ترشی مکن بهیچون کس چند | که آخر شوند بر بابت نهند

یتیمی شاوری زین بحر خونخوار | که تا گنج گهر کردی صدف وار

بجای هر کسی کا اول انگشت | درازا ردی انگشتان مکش

نمک را چون کنی در کار خود صرف | نمکدان را مزن انگشت زحرف

باحسان هر اجابت گشائی | منه در منت ای مرد خفتائی

مدرس ان قرض مستان هم بحصه | فان القرض مقراض المحبه

ببخشش باش از ایشان زردار | مدار از وام ایشان را گرانبار

چنان زن ملک در بخشش گامی | که بر گردن نماید بارت از وام

براه دوستان جان را فدا کن | ولیکن دوست از دشمن جدا کن

که بهر دوست جان بازی خدای | دلش زر دشمن شود رسوا

کشد بار تو چون کردی گرانبار | کند کار تو چون کردی زبان کار

سر خوش کارها گرد خوش بدست | کند زان بصحبت پشت پشت

بالای دلش خوش ... دستگیرت | بر آورد پاک جهم مراد خیرت

نقا ملک

نگار رنگ کرده باور تو | نگری ... بی یاد بر تو

چنین باری که با پا خاک او باش | اسیر حلقه فتراک او باش

وگر نه روی در دیوار خود شو | بر از اغیار رو با یار خود شو

ز غمهای زمانه شاد میباش | رها کرده زمان آزاد میباش

فراوان غصها را المدرک کن | ز عالم روی شغل اندر یکی کن

اگر باشد ترا رنگ اگر روز | نه دقی که باشد دل درد افروز

وگر نه باید تراش حالت ارد | نشاید عار یکباری بخود بست

بکن زین کار خامه در کشیدی | خیال خویش را داده بدست خویش

زدانا با ان لهواس که مشهور | که داش در کیست داناست دور دور

اینکه گنج شهاب کجاست | فروغ صبح دانائی کجاست

بود هیمز در دم منت استادی | که داشش بحشرت هر دم کشادی

ندیمی مغز داری از تب رشتی | سبکار روانا خموشی

دردش هیچ غنچه از درق بر | نقیمت هر ورق زان گوهر

عماری کرده از رکن ادیم — دو صد گل پیرهن در وی بهم
همه مشکین عذاران پری رو — زنی رقت نهاده روی بر رو
ز نکته نکته همه یکروی و یکرنگ — گرانبار از کسی لب بر آسود
تعبیر لطایف لیک باشند — هزاران گوهر معنی نماشند
گهی اسرار قرآن بازگویند — که از قول پیمبر راز گویند
گهی با شیر حق صافی دروان — با نوار حقایق رهنمونان
گهی از رهگذار تاریخ خوانند — که از آینده اخبارت نمانند
گهی ریزند از دریای اشعار — بجیب عقل گوهرهای اسرار
بهر یک زین مقاصد چون نهی گوش — مکن از موصل اسباب فراموش
گرت سود نکوکاران کند گوش — مکن یاری از آن خام دل و هوش
گرت نبود نکویی سوی آن روی — مکن یاری از آن جاها که داری
برو از دل چه گنجشک از جوش — بحث از خیر پشیمان سپهر
چه آید از قفس مرغی بپرواز — دگر مشکل بود آوردنش باز

در دل آه

دوران بتره از سبل زخارف — زبان بگشای در شرح معارف
معارف گرچه بسیار است باشد — چه حاصل زو چه دل با کم باشد
مکن با صوفیان خام یاری — که باشد کار خامان خام کاری
طریق تحفه کاری را بدانند — بجامی میوه از شاخ فروشند
بیز دولت نهی از سیم و از زر — بجز در دست پیر پرورور
چه از دستش نهی دست ارادت — بدست آید ترا گنج سعادت
ز دوره حالات راحت بدر کردن — به از مدخوا کی با ... دل
تکلف با ترکها کرد کرم — به از پهلوی زر از بستر نرم
اگر ترسی که با نفس خود کام — بمیران حظ کاری بهر کام
ز زن کردن نه بندش ربایی — که ترا مرد ذکر جستن ازین جای
مپسند درهر زن که گرا — صلاح نفس حری از دل به خو
ز نه کش خوردن از عفاف — اهل کلاه بهر ز دوش کهاف
دران خلوه خانه خوردارد — که از با مخرمش ... ذرد

ازان ترسم که چون گردی ز رنگ رای
ز نور زر بکلی تاریک مانی

منه با منصبی پا در میانه
که عزل ایمنت را کردی نشانه

ز اکنون دران مشهد بر سپهر
که گردد دیگری دست که زیر

ز منصبهای دنیا منصبی نه
که در هر منصبی را منصبی به

ز تحسینهای امیر تو مترس
تواضع کن بهر کس پیشه خویش

چه خود را در امیر خاک افگند خوار
ز خاکش چرخ گردد دار مقدار

خلف مسکن لقب را زخم بندی
ز تعظیم فراوان سر بلندی

مکن وعده اگر کردی وفا کن
طریق بی وفایی را رها کن

ازان حضرت که خاص درگهود
خطاب آمد که اوفوا بالعهود

چه با دانا نشین در بند آن باش
بدر بکند ارو و گر نه بسنر باش

چه زود آور رسی سودش نه بیند
چه حاصل با کمر آتش زراست

مکن با دشمن خود در خلوت خاص
که شادی ساز پیش از یکی اخلاص

چه بندی تو سری از بند فر آی
چه دانی بر دهان کسی جای

رقم نادان

گه چون نادان تنک گیرش درازی
رو دیگر کوش بر وی کار سازی

رود بر سپهر یکی دانه از خاک
نیابد قطره قدر گوهر پاک

چه دریای قدر حلمش نکاهد

ازان به کاهدش در بحاری
کند وصل جدا ... بساری

بکار کاهلان رو دار خامی
مکن رسم ... در کار خامی

چه شاهی کاهلی آزاده بودن
بخاک فتنی افتاده بودن

سر متی زیر این ... کاخ
که از حاجت میوه پر ...

بیفتد چون کند در کاهلی رودی
بخورد ... طعام ...

ز حال پیشه کاران گوشه گیر
ز ننگ اندازه خاکان گوشه گیر

طمع را از قناعت بیخ بر کن
طلب را از توکل شاخ بر کن

بشهرستان همت ساز خانه
بعزلت گاه عشقا آشیانه

زبان بگشای در مدح زبونان
مکش از ... زبونان

سران ملک را از بیش بنشان … توی دستان کیستی را فشان
نظر کن در قصور جارگانه … که مسکن دید ایران دور زمانه
ببین یک یک از آنها را به بیرون آل … خزان هر جو را آنگه بیک آل
مدام از درس دیر مدور … چرا شاکی بباش از وضع مکدر
اگر زنگار حه سحر اسیر باشد … طبیعت را ملال انگیز باشد
زیان مگذار وقار گو بگو … ز هستی زردی در باغ نو خوش کن
درون از شغل مشغولان بپرداز … دل از شغل مشغولان بپرداز
فسون عشق در دکان همه مهر … چراغ از بهر شب گر باشد معذور
بمیداد از کراف افلاک مابل … که شرط از رفاه آمد با بس ایاس
بحبس گر راه آگاهی نباید … مزید عمر آگاه آن باشد
چراغ زندگانی را بود تف … دماغ عقل را دور باد تف
جهان تیرگی برداردیار … منور شد سپهری را در کارت
سر آمد ظلمت گوزی و دراری … بر آمد مهر پشت زنوری

الخ طلمت

دران ظلمت ندیدی صبح گاهی … بدل در بر تو آتش انداز گاهی
نبود کس کام راه آزی کجا … اگر انجا لنشری نقش [illegible]
هر رنگ آخر ترا از مرد صعدی … چه [illegible] موعد مدی [illegible]
بدل کرده است از آن رنگ صحی … [illegible]
دیری ز سرت برفت [illegible] … دو انغم گر برنا [illegible]
در اگر بان براه عذر خواه … [illegible]
سیاهی کرد آنشیش از دل … مدام [illegible]
قلم لعکس که دست ز عشر دارا … و ورق بر [illegible] که فکرت [illegible]
چراغ فکر را تا [illegible] نمانده … رباض شعر را [illegible] نمانده
ز بیم از جان وجود [illegible] عمر … ترا در دست جز [illegible] کلید عمر
[illegible] راه طاوسان [illegible] … خلاص از حبس محبوسان [illegible]
خلاصی رستن آنست از دم و بندار … دگر تحریر سطور و نظم اشعار
نظامی گر ز نظم دلکش [illegible] … تکلفهای نظم گفته [illegible]

درون پرده اگر ان جای کرده
ورز ما مده همه بیرون پرده

نیاز داره تا در ازره باشد
جز از شرمی که با حق کهر باشد

ندارد آن سرا این لا اله
بلطف سالم نماری اله

ولی کرده ازین سحر لم ملک
سوی قسمت سرای قدس آهنگ

ازین دام گرفتاران رهیده
بر نزد این عرش از رسیده

درون از بهش کیفیت گل شسته
زکثرت سر وحدت بر جسته

بپهلوی خود اتی دل را نیابی
چه باشد گر خود پهلو تیابی

تهی پهلو بود کار دانی
میان کاردان این بود آنی

چه خوش گفت آن دل از کم جان
که باشد روزه داری صرف نان

همی آید بکار از بهر زن سر
که باشد شده از عجز و تقصیر

ولی گر مرد این راهی بدست آر
که مش کاردان این بود کار

چنان دل را که شرح خوش گفتم
وصف که هر اسرار سفتم

تجلی از پهلوی سر کمل
که این باشد بدست آوردن دل

بحمد الله که در غم زمانه
بپایان آمد این گلشن فسانه

دلم گر نظم سنجی در عنان بود
بفکر قافیه در تنگی بود

شکفته از گل فکرت برآورد
نشست از نظم سنجی بست بازو

ز دیوار فراغت باغ وحشی
براه نرمی افتاد از دوشی

بهم کرد آن شمار از زنگ ما
سبک خاطر شد از بار برگ ما

قلم الفارس مرکب اتا به
که کردی از جهش در روبه منزل

رود از مقصدش باری از آنها
بجا خود داری از غایب خبرها

بار راحت ز مرکب شد پیاده
درازی افتاد چو بید و منقاد

بار از دست قلم نافش بست
بر کلک را بر دو در صهر رسیده

دوات از طبله مشک خطا کرد
بامداد قلم در تنگ بسا

دهان طبله را از مهر از سوم
که بر باشد دهان طبله مختوم

ورقها از رقش نارسیده
مدامن پای جمعیت کشیده

شبان گل به صد رنگ و بهارست   که تا که گشته نشان فلک است
چه گل هر دم رواج تازه شان را   زند غوغای نقاشی تازه شان را
کتاب امن گلک صدق رقم   بنام عاشق و معشوق هر سو
رهش طوطی آشیانه شکرخا   چه هر دم نام یوسف با زلیخا
بنام ایزد چه خرم نوبهاریست   که زان باغ ارم را خار خاریست
که هر داستان زر و نوشا   بهر بستان ز گلزار و نا ...
هزاران تازه گل بر روی هر شعر   دو صد نرگس گلاب از چشمه
چمنهای معانی شاخ بر شاخ   عبارتش ... گستاخ
خط مشکین او بر لوح کافور   چه دریای درخشان سایه نور
هزاران معنی که در روی چشمه ...   ز معنی ... زلف ... چشمه ...
ز هر جدول هزار چشمه ساری   پر از اطلاف جویباری
چو ... کار ...   ... لبان جویبارش
نظر در آتش از دل غم بشوید   غبار از خاطر در هم بشوید

ز جانش زراه

ز جانش سر زند سر ...   ز جیب ارگه برون یک ...
ز موج بحر الطاف الهی   کند این شعر ...
هزاران تازه گلها را در آغوش   که گردد باغبان ...
قلم جای این حرف ...   رسانید آخر ... با جمع
که باشد بعد از آن ...   به هم سال ... عشر از هم صد
گر فهم بیت ... را شماره   هزار آید ... چار پاره
صدا در ... مردان ره عشق   نهاده بار در منزلگه عشق
که با دامن عروس حجله غیب   تهی دامان ز جیب ... غیب
مبارک ... دارکان ...   عصمت ...
بتخصیص ... که از در   لب چون نام ... شیر در شیر
... مردی دلیر   ز مردان جهان ...
... در ... گشته   ... گشته
دگر ... دادرا   ...

کند در شعر صنعت هر سخنور — دران صورت که کاتب ...

نهد در شعر ... دام دلها — دهد زان شعر شیرین کام دلها

دل عشاق را از کف ربوده — لب ... ار ...

مکرر چشم ... روشن — ... نور ... چشم ...

[illegible] — خداوندکم ... اه ...

... مکتب ...

بر آل ...

محمد ابراهیم ...

۱۲۵۳